

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

URADNI LIST**ljublanske in mariborske oblasti.****Vsebina:**

307. Uredba o prevozu potnikov in blaga na železnicah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Razglasi drugih uradov in oblastev. — Razne objave.

Uredbe osrednje vlade.**307.**

Na podstavi pooblastitve v členu 38. zakona o proračunskih dvanajstih za mesece april, maj, junij in julij 1925. in v zvezi z drugim odstavkom člena 94. ustave predpisujem z veljavnostjo izza dne 1. septembra 1925.* nastopno

Uredbo**o prevozu potnikov in blaga na železnicah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev,**

ki ima po gorenji pooblastitvi moč zakona.**

I.

Uvodne odredbe.

§ 1.

Območje, za katero velja uredba.

Železniško-prometna uredba (skrajšano ž. p. u.) velja za vse železnice v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki služijo javnemu prometu. Za mednarodni promet velja uredba samo, kolikor ni urejen ta promet s posebnimi odredbami.

§ 2.

Izvršne odredbe. Odstopki. Začasne ali prehodne izpremembe.

1) Izvršne odredbe sme izdajati železnica z odobritvijo ministrstva za promet.

2) Odstopke sme odobravati ministrstvo za promet glede na posebne razmere za poedine železniške proge, postaje, vozila, vlake ali vrste vlakov kakor tudi za izvestne načine odpravljanja.

3) Da take izvršne odredbe in taki odstopki veljajo, se morajo uvrstiti v tarifo. Odobritev mora biti v tarifi navedena.

4) Začasne ali prehodne izpremembe poedinih predpisov te uredbe sme odrediti ministrstvo za promet bodisi vobče, bodisi za izvestne železniške proge, postaje ali prometne odnošaje. Take naredbe se morajo objavljati.

II.

Obče odredbe.

§ 3.

Obveznost prevažanja.

1) Prevoz se ne sme odreči:

1) če se izpolnijo prevozni pogoji in ostali obči železniški predpisi;

* Ta rok je bil z odločbo ministra za promet z dne 9. avgusta 1925., M. S. br. 22.469/25 (Uradni list z dne 10. septembra 1925., št. 285/85), podaljšan do dne 1. oktobra 1925.

** Ta uvod je natisnjen po popravku v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 12. septembra 1925., št. 208 (XLVIII. — 1925.), — Celotna uredba s 5 prilogami vred je natisnjena v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 15. avgusta 1925., št. 185 (XL. — 1925.).

2) če ni prevoz prepovedan z zakonskim predpisom ali iz razlogov javnega reda;

3) če se more izvršiti prevoz z rednimi prevoznimi sredstvi;

4) če prevoza ne preprečujejo okolnosti, ki se smatrajo za višjo silo.

2) Predmetov, ki po gradbenem ustroju ali obratu udeleženih železnic niso pripravljeni za prevoz, železnica ni dolžna sprejemati v prevoz.

3) Predmete, za katerih natovarjanje ali raztovarjanje je treba posebnih naprav, mora sprejemati železnica v prevoz samo na onih postajah in za one postaje, kjer so take naprave.

§ 4.

Vlaki.

1) Za prevoz služijo vlaki, ki vozijo redno po določenem voznem redu; in vlaki, ki vozijo po potrebi.

2) Posebne voznje po naročbi izvršuje železnica po svojem preudarku.

§ 5.

Odgovornost železnice za svoje osebje.

Železnica je odgovorna za svoje osebje in za druge osebe, ki jih uporablja za izvrševanje prevoza.

§ 6.

Tarife.

1) Železnica je dolžna, izdati tarife, ki obsejajo vse odredbe, odločilne za prevozno pogodbo, prevozne cene in ostale pristojbine (takse). Tarife veljajo samo, če so objavljene. Če so pogoji, navedeni v tarifah, izpolnjeni, se uporabljajo tarife za vsakogar enako.

Neveljaven je vsak dogovor, s katerim bi se enemu ali več pošiljateljem dovolil popust v tarifni ceni.

2) Prevozne cene morajo biti odrejene po znesku.

3) Zviški tarif ali druge otežitve prevoznih pogojev stopijo v veljavo najraneje čez dva meseca od dne, ko se objavijo, razen če se uvedejo po poteku tarife samo za določen čas.

§ 7.

Pritožbe.

1) Pritožbe se lahko priglašajo ustno ali pismeno.

2) O pritožbah je treba po možnosti čimprej izdati rešitev.

§ 8.

Spori.

Spore med občinstvom in železniškim osebjem razsoja na postajah pristojni uslužbenec, med voznjo pa vlakovodja.

§ 9.

Plačilna sredstva.

Razen zakonskih plačilnih sredstev se sprejema, kjer je to potrebno, tudi zlati in srebrni denar, ki ima v sosednjih državah zakonski tečaj. Menjalni tečaj mora železnica določiti ter ga pri odpravi ništvu objaviti z razglasom.

III.

Prevoz potnikov.

§ 10.

Vozni redi.

Vozni redi se objavijo, preden stopijo v veljavo, ter se o pravem času nabijejo na postajah. V voznih redih je treba označiti: vrsto vlaka, vozovni razred in čas odhoda, na večjih prehodnih in končnih postajah pa tudi čas, kdaj prihajajo vlaki, in važnejše vlakovne zveze. Vozni redi, ki so prestali veljati, se morajo takoj odstraniti.

§ 11.

Osebe, ki so izključene od voznje ali se prevažajo samo pogojno.

1) Osebe, ki se ne ravnaajo po predpisanem redu, ki se ne pokoravajo naredbam uslužbencev ali se vedejo nedostojno, zlasti pijane osebe, se smejo od voznje izključiti.

2) Osebe, ki bi bile zaradi bolezni ali iz drugih razlogov sopotnikom očitno nadležne, se izključijo od voznje, če se jim ne more dati poseben vozovni oddelek. Spotoma obolele osebe pa se morajo prepeljati do najbližje postaje, kjer utegnejo dobiti oskrbo. Vozna cena in prtljažnina se jim povrmeta po odbitku zneska za prepotovano progo.

3) Osebe, ki imajo kugo, se ne smejo prevažati. Osebe, ki bolujejo za gobavostjo (lepro), kolero (azijsko), pegavico, rumeno mrzlico ali kozami ali o katerih se sumi, da so okužene z eno izmed teh bolezni, se smejo prevažati samo, če potrdi uradni zdravnik, ki je pristojen za vstopno postajo, da se prevoz lahko dopusti. Osebe, ki bolujejo ali so sumljive, da bolujejo za gobavostjo, se morajo prevažati v zaprtem oddelku s posebnim straniščem, ostale tukaj našteje osebe pa v posebnih vozovih.

4) Osebe, ki bolujejo za tifuzom (trebušnim tifuzom), difterijo, grižo (disenterijo), škrlatinko, ošpicami, dušljivim kašljem ali vnetjem ušesnih žlez (mumpsom), se morajo prevažati v zaprtem oddelku s posebnim straniščem. Če je kdo sumljiv, da boluje za takšno boleznijo, sme zahtevati železnica zdravniško izpričevalo, iz katerega je razvidna vrsta bolezni.

5) Za posebni voz ali posebni vozovni oddelek se pobira tarifna pristojbina.

6) O povratku potniške prtljage glej § 34., odstavka 4) in 5).

§ 12.

Vozne cene. Olajšava za otroke.

1) Na vsaki postaji mora biti nabit izpisek iz tarife, ki obseza cene vozovnic (voznih kart), katere se prodajajo na tej postaji.

2) Otroci do dovršenega četrtega leta, za katere se ne zahteva poseben sedež, se prevažajo brezplačno. Otroci od dovršenega četrtega do dovršenega desetega leta kakor tudi mlajši otroci, za katere se zahteva poseben sedež, se prevažajo po znižani ceni.

§ 13.

Vozovnice.

1) Potnik mora kupiti, preden nastopi potovanje, vozovnico; tarifa sme dopuščati izjeme.

2) Na vozovnici mora biti označeno to-lé:

- a) vstopna in izstopna postaja;
- b) eventualni prevozní pot; če je dopuščena uporaba raznih potov ali prevoznih sredstev, mora biti to posebe označeno;
- c) vrsta vlaka in vozovni razred;
- č) vozna cena;
- d) prvi dan veljavnosti in
- e) rok veljavnosti.

3) Rok veljavnosti se mora določiti v tarifi.

§ 14.

Prodajanje vozovnic.

1) Potniške blagajne morajo biti odprte na postajah z manjšim prometom vsaj pol ure, na postajah z večjim prometom pa vsaj eno uro pred odhodnim časom vlaka.

2) Pet minut pred odhodnim časom vlaka prestane potnikova pravica zahtevati, da bi se mu izdala vozovnica.

3) Železnica sme zahtevati, da se denar za vozovnico pripravi in prešteje.

§ 15.

Naročanje oddelkov ali poedinih sedežev.

1) Celi oddelki se dajo na zahtevo potnikom na razpolago za tarifno ceno, če to dopušča eksploatacija ali promet. Oddelki se morajo naročiti vsaj 30 minut pred odhodnim časom vlaka.

2) Za oddelek se plača največ toliko vozovnic, kolikor je v njem sedežev. V oddelek se ne sme sprejeti več oseb, nego je plačanih vozovnic.

3) Naročeni oddelki se morajo označiti z napisom.

4) Ali se morejo pri izvestnih vlakih naročiti določeni sedeži, odreja tarifa.

§ 16.

Pregledovanje vozovnic. Doplačila na vozno ceno. Peronske vstopnice.

1) Potnik mora na zahtevo pokazati vozovnico ob vstopu v čakalnico, vstopu na peron in izstopu z njega, ob vstopu v voz kakor tudi vsak čas med vožnjo in, kakor je pač predpisano za poslednji del proge, oddati vozovnico malo pred dovršitvijo ali po dovršitvi svojega potovanja.

2) Potnik, ki ne more pokazati veljavne vozovnice, plača razen vozne cene od vstopne do izstopne postaje še vozno ceno za prepotovano progo, a najmanj 20 dinarjev. Če pa se vstopna postaja takoj nedvomno ne dokaže, se zaračunata obe vozni ceni od odhodne postaje vlaka. Znesek 20 dinarjev plača potnik tudi, če se vlak niti še ni premaknil. Kdor nepozvan prijavi sprevodniku ali vlakovodji, da ni mogel kupiti vozovnice, plača poleg redne vozne cene doplačilo 10 dinarjev, vendar pa največ dvakratno vozno ceno.

3) Potnik, ki se brani, takoj plačati, se sme izključiti od potovanja. Izključeni potnik nima pravice zahtevati, da bi se mu dala potniška prtljaga na razpolago na drugi nego na namembni postaji.

4) Na postajah z zaprtim peronom morajo osebe, ki nimajo veljavne vozovnice, pred vstopom v zaprte postajne prostore kupiti peronsko vstopnico. Ta se mora ob vstopu pokazati, ob izstopu iz zaprtih prostorov pa oddati. Kdor vstopi v zaprte prostore brez veljavne izkaznice (legitimacije), plača 2 dinarja.

5) Kdor vstopi, ne da bi namerjal odpotovati, v vlak, pripravljen za odhod, plača 20 dinarjev.

6) Železnica sme določiti z odobritvijo ministrstva za promet v tarifi, kdaj se zneski, označeni v odstavkih 2), 4) in 5), iz razlogov pravičnosti vobče ne pobirajo ali se pobirajo samo deloma.

7) Vselej, kadar potnik kaj doplača, se mu mora izdati potrdilo.

§ 17.

Čakalnice.

1) Čakalnice je treba odpreti vsaj eno uro pred odhodnim časom vlaka.

2) Na prehodnih postajah je prispelim potnikom dovoljeno, bivati do odhoda njih vlaka v čakalnici železnice, s katero namerjajo nadaljevati potovanje. Vendar pa ne smejo potniki zahtevati, da bi bila čakalnica zaradi njih odprta v času od 23. do 6. ure. Samo če je čas od prihoda poslednjega vlaka do odhoda prvega vlaka krajši od štirih ur, morajo biti na prehodnih postajah ali na takih postajah, kjer ostajajo vlaki čez noč, čakalnice odprte za prispele potnike, ki namerjajo nadaljevati potovanje.

3) Osebam, omenjenim v § 11., se sme prepovedati, da bi se mudile v čakalnicah.

4) Kajenje se sme v čakalnicah prepovedati.

§ 18.

Oddelki za ženske in nekadilce.

1) V vsakem vlakom mora biti najmanj po en oddelek za ženske v II. in III. razredu, če ima vlak tri ali več oddelkov dotičnega razreda.

2) Moški ne smejo zasedati prostorov v ženskem oddelku, niti ne, če to dopuste ženske, ki potujejo v oddelku. Vendar pa smejo dečki do dovršenega desetega leta potovati v ženskem oddelku.

3) V prvem razredu se sme kaditi samo s pristankom vseh potnikov istega oddelka, če niso odrejeni posebni oddelki za kadilce in nekadilce. V II. in III. razredu se morajo, kolikor to dopušča konstrukcija voz, odrediti oddelki za nekadilce. V ostalih oddelkih teh razredov in v IV. razredu je dovoljeno kaditi, če niso tudi v IV. razredu odrejeni oddelki za nekadilce.

4) Oddelki za ženske in nekadilce morajo biti označeni z napisom.

5) V oddelkih za ženske in nekadilce ni dovoljeno kaditi niti s pristankom sopotnikov. Prav tako je prepovedano, vstopati v te oddelke s prižgano smotko, cigareto ali pipo.

6) V vlakih, ki nimajo voz s posebnimi oddelki, je treba po možnosti skrbeti, da se porazmeščajo ženske in nekadilci posebe.

§ 19.

Vstopanje v vozove in odrejanje sedežev.

1) Na večjih postajah je treba potnike v čakalnicah pozvati, naj vstopijo v vlak.

2) Uslužbenci so upravičeni, na zahtevo potnikov pa tudi dolžni, da jim odrejajo sedeže.

3) Do praznih sedežev imajo pravico v prvi vrsti oni potniki, ki pokažejo vozovnico za dotični razred.

4) Potniki, ki so prispeli z direktnimi vozovnicami, imajo prednost pred potniki, ki šele začenjajo potovanje.

5) Potnik ima pravico, ob vstopu v voz zasesti po en sedež za se in za vsako osebo, ki potuje z njim. Kdor zapusti svoj sedež, ne da bi ga označil za zasedenega, izgubi pravico do tega sedeža (primeri pa § 15., odstavek 4)).

§ 20.

Vračanje in zamenjavanje vozovnic.

1) Potnik ima pravico, potovati v voznem razredu, za katerega velja njegova vozovnica, samo, če se mu more v tem razredu odrediti sedež. Če potnik v razredu, za katerega velja njegova vozovnica, ne more dobiti sedeža, sme ali zahtevati, da potuje v onem nižjem razredu, kjer še niso zasedeni vsi sedeži, in da se mu povrne razlika v vozni ceni, ali pa sme povsem opustiti potovanje in zahtevati, da se mu povrne vsa vozna cena in prtljažnina. Do odškodnine nima pravice.

2) Na vstopni postaji sme potnik pet minut pred odhodnim časom vlaka zamenjati svojo vozovnico, če ni še preluknjana ali če je dokazano, da je bila uporabljena samo za vstop na peron, za drugo vozovnico; poravnati pa mora razliko v vozni ceni.

3) Na poedinih delih proge smejo potniki, kolikor ne odreja tarifa drugače, proti tarifnemu doplačilu uporabljati višji razred ali vlak z višjimi voznimi cenami.

§ 21.

Odhod. Zamude potnikov.

1) Ko se dá odhodni znak, se ne dopusti nikomur več, vstopiti v vlak.

2) Kdor zamudi vlak, nima pravice do povračila vozne cene ali do odškodnine.

3) Če hoče potovati potnik s poznejšim vlakom, za katerega ne velja njegova vozovnica sama po sebi, mora takoj predložiti vozovnico pristojnemu uslužbencu, da mu overovi njeno veljavnost za izbrani vlak. Rok veljavnosti vozovnice se s tem ne podaljša. Če se uporabi vlak z višjimi ali nižjimi cenami, je treba razliko doplačati ali povrniti.

4) Za vrnitev potniške prtljage (odstavek 2)) veljajo zmiselno predpisi § 34., odstavkov 4) in 5).

§ 22.

Odpiranje oken.

Okna smejo biti istočasno odprta na obeh straneh samo s pristankom vseh oseb, ki potujejo v

istem oddelku. Sicer pa odloči sprevodnik o nesoglasjih med potniki, ali naj bodo okna odprta ali zaprta.

§ 23.

Poškodba voza ali vozovnih opremkov. Zloraba alarmnega signala (zasilne zavore).

1) Stroški, provzročeni s poškodbo ali onesnažitvijo opremkov, se morajo železnici povrniti. Železnica ima pravico zahtevati, da se plača odškodnina takoj ali da se dá jamstvo. Če je odredila železnica za odškodnino stalne postavke, se odmeri odškodnina po teh postavkih.

2) Potnik, ki brez potrebe uporabi alarmni signal na steni železniškega voza, mora takoj plačati 500 dinarjev v korist železnice, ne glede na posledice po občem kazenskem zakonu in posebnih policijskih predpisih.

§ 24.

Postopanje na vmesnih postajah. Postanek na odprti progi.

1) Ko prispe vlak na postajo, se glasno izkličje ime te postaje, eventualna izpremena voz in razen tega čas postanka, če je daljši od štirih minut. Čim se vlak ustavi, morajo uslužbenci odpreti vrata onih voz, iz katerih hočejo potniki izstopiti.

2) Če stoji vlak izjemoma dalje časa zunaj postaje, smejo izstopiti potniki iz voz samo z izrečno dovolitvijo vlakovodjevo. Potniki morajo takoj oditi s tira, na prvi vlakovodjev znak pa zopet zasesti svoje prostore.

§ 25.

Prekinitve vožnje na vmesnih postajah.

Tarifa mora odrediti, kolikokrat, za koliko časa in ob kakšnih pogojih sme potnik na vmesnih postajah prekiniti vožnjo.

§ 26.

Zamude in izostanki vlakov. Obratne ovire.

1) Če odide ali prispe vlak prepozno ali če izostane, ne daje to nobene pravice do odškodnine.

2) Če se zaradi zamude vlaka izgubi zveza z drugim vlakom ali če vlak popolnoma ali deloma izostane, sme zahtevati potnik povračilo vozne cene in prtljažnine za neprepotovano progo. V tem primeru se povrne razlika med vozno ceno ali prtljažnino, ki je plačana, in ono, ki odpada na prepotovano progo.

3) Če potnik v takem primeru opusti nadaljnje potovanje ter se vrne s prvim najugodnejšim vlakom brez prekinitve na vstopno postajo, se mu povrne vozna cena in prtljažnina ter dovoli brezplačen povratek v voznem razredu, ki ga je plačal za prihod, če pa tega razreda v vlakom ni, v neposredno višjem razredu. Potnik mora takoj, ko prispe na postajo, kjer opusti potovanje, in ko se vrne na vstopno postajo, prijaviti svoje zahteve pristojnemu uslužbencu ter mu pri tem pokazati vozovnico; drugače izgubi svojo pravico. Na teh postajah se potniku prijava potrdi.

4) Potnika, ki se odreče povračilo vozne cene in brezplačnemu povratku, mora prepeljati železnica brez doplačila z njegovo prtljago vred s prvim najugodnejšim vlakom, s katerim se prevažajo potniki in ki vozi po isti ali drugi progi na isto izstopno postajo, če more potnik tako prej dospeti na to postajo. Medsebojni regres železnic ostane s tem nedotaknjen.

5) Železnica je upravičena, izvzeti v tarifi poedine vlake ali vrste vlakov od pomožne službe.

6) Če preprečijo elementarni dogodki ali druge nujne okolnosti vožnjo na eni ali drugi progi, mora železnica po možnosti drugače poskrbeti za nadaljnji prevoz do proge, na kateri je vožnja po železnici zopet mogoča.

7) Železnicam se dovoljuje, določiti z odobritvijo ministrstva za promet nadaljnje olajšave v tarifi.

8) Zamude vlakov nad 15 minut in obratne ovire se morajo objaviti z razglasom.

§ 27.

Jemanje živali v potniške vlake.

1) Prepovedano je, jemati živali v potniške vlake.

2) Izjema so majhni psi in druge male živali, ki jih nosijo potniki v naročju, če sopotniki ne ugovarjajo, da jih vzamejo v oddelek. Psi kakršnekoli velikosti se smejo jemati v vlak, če je mogoče dati njih lastnikom na razpolago poseben oddelek. Vendar pa se sme v tarifi prepovedati, da bi se

jemale te živali v posebno prirejene potniške vozove (salonske, spalne itd.), v izvestne vlake ali razrede.

3) Sicer pa veljajo za pse, ki jih jemljejo potniki s seboj, nastopni predpisi:

1. Pse v zadosti varnih tvorih (shrambah) sme prevažati železnica v prtljažnih ali tovornih vozovih.

2. Psi, ki niso spravljani v zatvore, se prevažajo v ločenih vozovnih prostorih (predelih). Če takih prostorov ni ali če so že polni, se prevoz ne more zahtevati.

3. Za natovoritev in raztovoritev psov, ki niso spravljani v zatvore, kakor tudi za njih pretovoritev na prehodnih postajah mora skrbeti potnik sam.

4. Železnica ni dolžna, čuvati psov, ki se ne odvedejo takoj, ko prispejo na namembno postajo.

5. Zavarovanje redne izročitve (označba dostavnega interesa) ni dopustno.

4) V tarifi je treba odrediti, ali in za katere živali mora potnik plačati voznino. O plačani voznini se izda potrdilo.

5) Za vsako žival, ki se ne prevažata brezplačno in ki jo vodi potnik brez takega potrdila s seboj, se mora plačati: če se o pravem času prijavi, doplačilo 10 dinarjev na tarifno ceno, toda največ dvakratna voznina; brez take prijave pa dvakratna voznina, toda najmanj 20 dinarjev. V drugih primerih, ki niso omenjeni v odstavku 2), se žival odstrani iz potniškega voza. Predpis v § 16., odstavku 6), velja zmiselno.

6) O prevozu živali na drug način glej §§ 40. do 52. in 48. do 52.

§ 28.

Jemanje ročne prtljage v potniške vozove.

1) Predmeti, ki se lahko nosijo (ročna prtljaga), se smejo jemati s seboj v potniške vozove, če niso v nadlego sopotnikom, če temu ne nasprotujejo carinski, davčni ali policijski predpisi in če ne poškodujejo voz.

2) V I., II. in III. vozovnem razredu pripada potniku za ročno prtljago samo prostor nad njegovim sedežem in pod njim. Prepovedano je, polagati ročno prtljago na sedeže.

3) V IV. razred smejo jemati potniki s seboj orodje, torbe, mala bremena v košarah, vrečah ali koših in podobne predmete, ki jih more pešec lahko nositi.

4) Potnik mora sam paziti na stvari, ki jih nosi s seboj. Železnica je odgovorna zanje samo, če je sama kriva.

§ 29.

Predmeti, ki se ne smejo jemati v potniške vozove.

1) Eksplozivnih predmetov in predmetov, ki se vžigajo sami od sebe (zlasti nabitega strelnega orožja), zapalnih tekočin, strupenih, jedkih materij in materij, ki rade gnijejo, vobče nevarnih ali smrdljivih predmetov, ne smejo potniki jemati s seboj.

2) Kdor prekrši to prepoved, tega zadenejo posledice, določene v § 60.

3) Uslužbenici so upravičeni, da se uverijo v pričo potnika, kakšni so predmeti, ki jih nosi s seboj.

4) Osebe, ki nosijo, izvrševajo javno službo, s seboj strelno orožje, nadalje lovci in strelci smejo jemati s seboj ročno strelivo, toda orožje ne sme biti nabito. Spremljevalcem jetnikov, če potujejo s temi v posebnih vozovih ali v posebnih vozovnih oddelkih, je dovoljeno, nositi s seboj nabito strelno orožje.

IV.

Prevoz potniške prtljage.

§ 30.

Pojem.

1) Potnik sme predmete, ki so mu potrebni na potovanju, predati v prevoz kot potniško prtljago.

2) Potniška prtljaga se mora kot taka razpoznati po vkladu v kovčege, potniške košare, škatle za klobuke, ročne zaboje ali v podobne vkladne (zavoje, omote).

3) Ali in ob katerih pogojih se sprejemajo kot potniška prtljaga predmeti, ki se ne morejo smatrati za stvari, potrebne na vožnji, potem živali v zadosti močnih zatvorih in vozila, odreja tarifa.

4) Predmeti, ki spadajo pod prisilni poštni prevoz ali pod državno trošarino, potem predmeti, navedeni v § 29., odstavku 1), se ne smejo predajati kot potniška prtljaga. Kdor prekrši to prepoved, trpi posledice, določene v § 60.

5) Tarifa odreja, ali in ob katerih pogojih se sprejemajo kot potniška prtljaga predmeti, navedeni v § 54., odstavku 2), B, št. 1.

6) Uslužbenici so upravičeni, da se v pričo potnika uverijo o naravi predanih predmetov.

7) Poškodovana prtljaga se sme odkloniti. Če se taka prtljaga sprejme v prevoz, ima železnica pravico, postaviti na prtljažnico ustrezno pripombo. Sprejem prtljažne priznanice s pripombo velja za priznanje tega stanja.

§ 31.

Vklad (zavoj, omot). Odstranitev starih prevoznih znakov.

1) Potniška prtljaga mora imeti trden in trpežen vklad. Neomotana ali nezadostno omotana prtljaga se sme odkloniti. Če se vendarle sprejme v prevoz, je železnica upravičena, postaviti na prtljažnico ustrezno pripombo. Sprejem prtljažne priznanice s pripombo velja za priznanje tega stanja.

2) Na vsakem poedinem prtljažnem tovorku mora biti točno, čitno in trpežno označen potnikov naslov (ime, stanovišče, stanovanje) kakor tudi predajna in namembna postaja. Prtljažne pošiljke, ki niso označene na ta način, se smejo odkloniti.

3) Stari znaki (železniški prevozniki znaki, poštni prevozniki znaki ali drugi znaki, ki bi se utegnili smatrati za železniške prevozne znake) morajo biti s prtljage odstranjeni. Za škodo, ki nastane, če se ne izpolni ta predpis, železnica ni odgovorna.

§ 32.

Predajanje. Prtljažnica.

1) Potniška prtljaga se mora predati pri odpravi v roku, določenem za prodajanje vozovnic; toda sprejem prtljage se sme odkloniti, če se ne preda prtljaga najkasneje 15 minut pred odhodnim časom vlaka. Tarifa odreja, ali je treba ob predaji prtljage pokazati vozovnico.

2) Če hoče potnik zavarovati redno izročitev, mora to storiti z vplačilom tarifne pristojbine najkasneje pol ure pred odhodnim časom vlaka (§ 92.). Če je odgovornost železnice po § 35., odstavku 2), omejena na najvišjo vsoto, ni dopustno zavarovanje redne izročitve preko te vsote.

3) Vozila, ki se ne smejo prevažati kot potniška prtljaga, a se ne morejo spraviti v prtljažni voz, se morajo prijaviti na odhodni postaji vlaka najmanj dve uri, na drugih postajah najmanj 24 ur, predati pa najkasneje eno uro pred odhodnim časom vlaka.

4) Prtljažnina (voznina za prtljago) se mora plačati ob predaji.

5) Ob sprejemu prtljage se mora izdati potniku prtljažna priznanica. Na prtljažni priznanci mora biti označeno to-le:

- predajna in namembna postaja;
- eventualni prevozniki pot;
- dan predaje in vlak, za katerega se je prtljaga predala;
- število in teža prtljažnih tovorov;
- prtljažnina in druge eventualne pristojbine; in
- eventualno zavarovanje redne izročitve; če zavarovanje redne izročitve ni zapisano na prtljažni priznanci, nima pravnega učinka.

Potniku se izda na zahtevo razen prtljažne priznanice posebno potrdilo o plačani prtljažnini.

6) Če se prtljaga v nujnih primerih izjemoma prevzame, da se odpravi naknadno, ali če se sprejme na postajah, ki ne odpravljajo prtljage, se vendarle smatra, da je bila s časom predaje sprejeta v prevoz.

7) Za prevoz velocipedov (koles) se smejo uvesti s tarifo posebni predpisi.

§ 33.

Carinski, davčni in policijski predpisi.

Potniki morajo prisostvovati carinskemu, davčnemu ali policijskemu pregledu svoje prtljage. Če se prekorači dostavni rok (§ 37.) kakor vobče za škodo, provzročeno s prekršitvijo te odredbe, se ne daje nobena odškodnina.

§ 34.

Izdajanje.

1) Prtljaga se izdaja proti vrnitvi prtljažne priznanice. Železnica ni dolžna, preizkušati upravičenosti onega, ki prinese priznanico.

2) Kdor prinese prtljažno priznanico, ima pravico, na namembni postaji zahtevati, da se mu izda prtljaga na izdajališču takoj, ko prispe vlak, za katerega je bila prtljaga predana, in sicer ko poteče čas, potreben za pripravo kakor tudi za eventualno carinsko, davčno ali policijsko manipulacijo. Če se morajo vozila, ki se ne morejo spraviti v prtljažni

voz, spotoma pretovoriti v drug vlak, se sme zahtevati njih nadaljnji prevoz šele s prihodnjim potniškim vlakom.

3) Če se prtljaga ne vzame v 24 urah, vozila pa ne odpeljejo v dveh urah, ko je vlak prispel, se mora plačati ležnina. Če prispe vozilo po 18. uri, se računi rok za odvoz od 8. ure prihodnjega dne.

4) Praviloma se mora izdati prtljaga samo na postaji, za katero je bila odpravljena. Vendar pa se sme na potnikovo zahtevo prtljaga vrniti tudi na predajni postaji ali izdati na vmesni postaji, če to dopuščajo čas in razmere in tega ne zabranjujejo carinski, davčni ali policijski predpisi. Tedaj se mora prtljažna priznanica vrniti in vozovnica pokazati.

5) Če se priznanica ne vrne, je železnica dolžna, izdati prtljago samo, ako potnik nedvomno dokaže, da je upravičen, prevzeti prtljago. Tedaj se sme zahtevati tudi jamstvo.

6) Potnik, ki se mu prtljaga ne izda o pravem času, sme zahtevati, da se mu potrdi na prtljažni priznanci dan in ura, ko je zahteval izdajo prtljage.

§ 35.

Odgovornost železnice za izgubo, manjek in poškodbo.

1) Za potniško prtljago je železnica odgovorna po predpisih o jamčenju za blago, kolikor niso določeni v tem oddelku odstopki.

2) V izrednih prometnih razmerah sme omejiti železnica z odobritvijo ministrstva za promet v tarifi odškodnino za izgubo, manjek ali poškodbo potniške prtljage na izvestno najvišjo vsoto. Če se je učila škoda namenoma ali če je nastala zaradi velike malomarnosti železnice, se železnica ne more sklicevati na to omejitev. O omejitvi odškodninskega zneska pri predmetih, navedenih v § 54., odstavku 2), B, št. 1, velja § 89., odstavek 2).

3) Za izgubo, manjek in poškodbo predmetov, ki se puste v prepeljanih vozilih (§ 30., odstavek 3)), je železnica odgovorna samo, če je sama kriva.

§ 36.

Izguba potniške prtljage.

1) Za izgubo potniške prtljage je železnica odgovorna samo, če se zahteva prtljaga na namembni postaji v 14 dneh, ko je prispel vlak, za katerega je bila predana.

2) Nedostajajoča prtljaga se smatra za izgubljeno, ko minejo trije dnevi, odkar je prispel vlak, za katerega je bila predana.

3) Če se prtljaga naknadno najde, se potnik o tem obvesti, ako je mogoče zvedeti za njegovo bivališče. Potnik ima pravico, v 30 dneh, ko prejme obvestilo, zahtevati, da se mu prtljaga brezplačno izda na katerikoli postaji v kraljevini. Tedaj mora vrniti prejeto odškodnino po odbitku odškodnine, ki mu pripada po § 37. zato, ker se je prekoračil dostavni rok, kakor tudi prtljažnino.

§ 37.

Odgovornost železnice za to, da se je prekoračil rok za izročitev (dostavni rok).

1) Če se prekorači dostavni rok, mora železnica povrniti dokazano škodo:

- ako zavarovanje redne izročitve ni označeno, za vsakih začetih 24 ur prekoračenega roka — vendar pa največ za tri dni — do 100 par za vsak kilogram zakesnele prtljage, pri vozilih pa do 150 dinarjev za vsako zakesnelo vozilo;
- ako je zavarovanje redne izročitve označeno, do označenega zneska. Če je ta znesek manjši nego odškodnina, odrejena pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

2) Če škoda ni nastala ali če ni dokazana, plača železnica:

- ako zavarovanje redne izročitve ni označeno, za vsakih začetih 24 ur prekoračenega roka — vendar pa največ za tri dni — 50 par za vsak kilogram zakesnele prtljage, pri vozilih pa 75 dinarjev za vsako zakesnelo vozilo;
- ako je zavarovanje redne izročitve označeno, za vsakih začetih 24 ur prekoračenega roka — vendar pa največ za tri dni — 100 par za vsak kilogram zakesnele prtljage, pri vozilih pa 150 dinarjev za vsako zakesnelo vozilo, toda ne več od označenega zneska. Če je ta znesek manjši nego odškodnina, odrejena pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

3) Železnica ni odgovorna, če dokaže, da prekoračitev roka ni mogla odvrniti niti s skrbnostjo rednega trgovca.

4) Če se je učinila škoda namenoma ali če je nastala zaradi velike malomarnosti železnice, se mora vselej povrniti celokupna škoda.

§ 38.

Nosači.

1) Na postajah, kjer se pokaže potreba, se postavijo nosači, ki odnašajo potniško in ročno prtljago v okolišju postaje do kraja, ki ga jim označijo potniki.

2) Nosači morajo biti opremljeni s službenim znakom ter morajo imeti pri sebi natisnjeno uradno navodilo z nosaško tarifo. Na zahtevo morajo pokazati svojo tarifo.

3) Nosaška tarifa mora biti nabita na prtljažnih predajališčih in izdajališčih, kakor tudi v prostorih, ki služijo za čuvanje (hranjenje) prtljage.

4) Za prtljago, predano nosačem po odstavku 1), je železnica odgovorna kakor za potniško prtljago, predano v prevoz.

§ 39.

Čuvanje prtljage.

Na postajah, kjer se odpravlja potniška prtljaga, se morajo po možnosti uvesti naprave (garderobe), kjer potniki lahko začasno puščajo svojo prtljago v čuvanje za pristojbino, ki se objavi z razglasom. Tedaj je železnica odgovorna kot čuvar.

V.

Prevoz ekspresnega blaga (malih tovorkov).

§ 40.

Sprejemanje.

1) Predmeti, pripravljeni za prevoz v prtljažnem vozu, se sprejemajo po odredbah tarife kot ekspresno blago.

2) Na vsakem kosu ekspresnega blaga mora biti trpežno pritrjen točni in čitni prejemnikov naslov. Če ni treba pošiljke dostaviti na dom, mora biti naslovu vsakega kosa dodana pripomba: «Ostane na postaji» («Postaja restante»).

3) Voznina za ekspresno blago se mora plačati ob predaji; povzeta in predjemi niso dopustni.

4) Ekspresno blago se odpravlja na podstavi ekspresne prevoznice. Ob predaji mora pošiljatelj označiti svoje ime in svoj točni naslov, nadalje točni naslov prejemnikov kakor tudi število in vsebino kosov, da se vse to zapiše na prevoznicu.

Kot potrdilo o sprejemu ekspresnega blaga v prevoz se izda pošiljatelju ekspresna priznanica. Sprejem priznanice brez pripombe velja za priznanje navedb, obseženih v njej.

5) Ekspresno blago se mora predajati pri odpravnih urah, ki jih odredi železnica, med uradnimi urami, ki jih je treba objaviti z razglasom.

6) Železnica mora, ko sprejme pošiljko, brezplačno ugotoviti njeno težo. Pošiljatelj ali njegov pooblaščenec sme prisostvovati temu ugotavljanju.

§ 41.

Prevoz.

1) Ekspresno blago se prevaža kot potniška prtljaga. Če se prevoz pri poedinih vlakih omeji ali izključi, se mora to objaviti.

2) Če pošiljatelj ob predaji ne označi vlaka, s katerim naj se blago prepelje, se prepelje s prvim pripravnim vlakom.

§ 42.

Izdajanje.

1) Prejemnik je upravičen, zahtevati na namembni postaji, da se mu izda ekspresno blago pri odpravnih urah, ki jih odredi železnica, med uradnimi urami, ki jih je treba objaviti z razglasom.

2) Če prejemnik po prihodu vlaka ne pride po blago, a se blago ni poslalo s pripombo «Ostane na postaji», se obvesti prejemnik po tarifi namembne železnice, da je blago prispelo, ali pa se mu dostavi blago na dom. O prihodu blaga, poslanega s pripombo «Ostane na postaji», se obvesti prejemnik samo, če je to na pošiljateljevo izrečno zahtevo predpisano na prevoznici. Obvestitev o prihodu blaga ali dostava ekspresnega blaga na dom se mora izvršiti v rokih, določenih za brzovozno blago.

§ 43.

Nadaljnji predpisi.

Tarifa mora določiti, ali in koliko veljajo za ekspresno blago — razen posebnih predpisov, ki se iz-

dadajo zanje — odredbe za potniško prtljago ali odredbe za blago.

VI.

Prevoz mrličev.

§ 44.

Predajanje.

1) Mrliči se predajajo v prevoz s tovornimi listi. Mrliči, predani z brzovoznimi tovornimi listi, se prevažajo z vlaki, ki služijo za potniški promet. Prevoz z brzimi vlaki se sme odreči.

2) Pošiljke mrličev je treba prijaviti na odhodni postaji vlaka najmanj šest ur, na drugih postajah pa 12 ur pred odhodnim časom vlaka.

3) Vsak mrlič mora biti hermetično zaprt v močno kovinsko krsto in položen v leseno krsto tako, da se v njej ne more premikati.

4) Ko se mrlič preda, se mora predati železnici sprevodnica za mrliča (mrliški potni list), izdan po pristojnem oblastvu; ta sprevodnica se izroči prejemniku, ko se mu preda mrlič. Sprevodnica velja za ves prevozni pot. Pri pošiljkah mrličev iz tujih držav, s katerimi je sklenjen sporazum o medsebojnem priznavanju sprevodnic, zadošča sprevodnica za mrliča, ki jo je izdalo pristojno inozemsko oblastvo.

5) Natovoritev mora opraviti pošiljatelj.

6) Voznina se mora plačati ob predaji. Kdor preda mrliča z nepravilno označbo, plača poleg razlike v voznini od predajne do namembne postaje kot vozninski dodatek še štirikratni znesek vse voznine.

§ 45.

Prevoz.

1) Mrliči se morajo prevažati v pokritih vozovih. Prepovedano je, dotovarjati blago, ki ne pripada k mrliču. Več mrličev se sme natovoriti skupaj v en voz, če se predajo istočasno na isti predajni postaji za isto namembno postajo. Mrliči, ki se predajo v popolnoma zaprtih mrliških vozilih, se smejo prevažati v odkritih vozovih.

2) Vsaka pošiljka mora imeti spremljevalca, ki mora kupiti vozovnico in potovati z istim vlakom. Spremljevalca ni treba, če je namembni kraj železniška postaja in če položi pošiljatelj na predajni postaji prejemnikovo pismo ali brzojavno izjavo, da odpelje pošiljko takoj, ko prejme obvestilo o njenem prihodu. Če se pošiljajo mrliči pogrebni zavodom ali zavodom za sežiganje mrličev, te izjave ni treba.

3) Mrliči se spotoma ne smejo pretovarjati brez potrebe. Prevoz je treba izvršiti kar najhitreje in brez prekinitve. Če na postaji ni mogoče preprečiti daljšega postanka, se mora postaviti voz z mrličem kolikor moči na oddaljen stranski tir. Če ni mogoče prepeljati nespremljanega mrliča z vlaki, ki so obljubljeni za to, mora postaja, kjer nastane ovira, prejemnika brezplačno brzojavno obvestiti, s katerim vlakom se bo prevoz nadaljeval.

§ 46.

Izdajanje.

1) O prihodu nespremljanega mrliča na namembno postajo je treba prejemnika ob njegovih stroških takoj obvestiti po brzojavu, telefonu ali po posebnem slu.

2) Izdajanje mrličev, ki se prevažajo s potniškimi vlaki, se sme zahtevati v roku, odrejenem v § 34., odstavku 2).

3) Prejemnik mora pošiljko raztovoriti in odpeljati v šestih urah, ko je prispel vlak na namembno postajo. Drugače se sme predati mrlič krajevemu policijskemu oblastvu. Če prispe mrlič po 16. uri, teče rok šele drugi dan od 8. ure. Ko poteče rok za odvoz, ima železnica pravico, pobirati stojnino.

§ 47.

Izjemne odredbe.

1) Glede prevoza mrličev na pokopališče predajnega kraja sme izdati železnica z odobritvijo ministrstva za promet odredbe, ki odstopajo od pravila.

2) Spremljevalcev ni treba pri mrličih, ki jih pošiljajo policijska oblastva, kaznilnice, bolnice ali podobni zavodi javnim višjim šolam ali ki jih te šole pošiljajo dalje. Taki mrliči se smejo predajati v neprebojno zaprtih zabojih ter prevažati s tovornimi vlaki v odkritih vozovih. Dovoljeno je, dotovarjati trdno blago (les, kovine ali podobne predmete) ali blago v trdnem vkladu (zabojih, sodih ali podobnih posodah); vendar pa je treba paziti, da

se zaboji z mrličmi ne poškodujejo. Z mrličem vred se ne smejo tovoriti: življenske potrebščine in njih sirovine, potem predmeti, navedeni v prilogi II. Ministrstvo za promet sme dovoliti, da sprevodnice za mrliča ni treba predati železnici.

VII.

Prevoz živih živali.

§ 48.

Predajanje.

1) Železnica mora objavljati, s katerimi vlaki prevažata živali. Prevoz poedinih živali se sme odreči, če ni v vlaku pripravnih prostorov, razen če so bile živali prijavljene 24 ur prej.

2) Ob nedeljah in praznikih se živali ne sprejemajo. Izjeme je treba objaviti z razglasom pri odpravnih urah.

3) Prevoz bolnih živali se sme odreči.

4) Divje živali (zveri) mora prevažati železnica samo, če so izpolnjeni pogoji, ki jih predpiše sama zaradi varnosti.

5) Živali se morajo spraviti na postajo o pravem času, poedine živali vsaj eno uro pred odhodom vlaka.

6) Pošiljatelj mora živali natovoriti in varno spraviti v voz ter tudi dobaviti potrebna vezila.

7) Železnica je upravičena, zahtevati spremljevalce za pošiljke živali. Toda za male živali, ki se predajo v prenosnih, dobro zaprtih koših ali kletkah, ne sme zahtevati spremljevalca.

8) Spremljevalci morajo med prevozom skrbeti za živali. Na zahtevo odredi pristojni uslužbenec spremljevalcem prostor v prtljažnem ali potniškem vozu. Če pa je treba prisotnosti spremljevalcev v živalskih vozovih zato, da se odpravijo nevarnosti za promet, morajo potovati spremljevalci v teh vozovih, ako to zahteva pristojni uslužbenec ali vlakovodja.

9) Pošiljke živali se predajajo s tovornimi listi kot brzovozno ali sporovozno blago. Tovorni listi, s katerimi se predajajo pošiljke živali, ne smejo obsežati drugih predmetov. Železnica sme zahtevati, da se plača voznina naprej.

§ 49.

Prevoz.

Natančnejše odredbe o prevozu živih živali so navedene v prilogi I.

§ 50.

Izdajanje.

1) Ko prispejo pošiljke živali na namembno postajo, jih je treba po možnosti kar najhitreje pripraviti, da se morejo odpeljati. Če se, ko prispejo nespremljane pošiljke živali na namembno postajo, ne javi oseba, ki jih je upravičena prevzeti, se obvesti prejemnik o njih prihodu takoj, vsekakor pa še v roku, odrejenem za brzovozno blago (§ 79., odstavek 2)).

2) Prejemnik mora živali raztovoriti in odpeljati najkasneje v dveh urah, ko so pripravljene. Če se mora prejemnik obvestiti o njih prihodu, začne teči rok najraneje dve uri po obvestilu (§ 79., odstavek 3.)). Ko rok poteče, sme oddati železnica živali v prehrano na odgovornost in ob stroških onega, ki ima pravico razpolaganja. Če pa železnica dovoli, da ostanejo živali še nadalje v vozu ali na postaji, je upravičena, pobirati stojnino, ležnino ali oborino.

3) Rok ne teče med časom carinske, davčne ali policijske manipulacije, kolikor pošiljatelj ali spremljevalec te manipulacije ne zadržuje; vendar pa se podaljša s tem rok največ za en dan.

§ 51.

Rok za izročitev (dostavni rok).

1) Rok za izročitev (§ 75.) je varovan, če so živali, preden poteče, na namembni postaji pripravljene za odvoz.

2) Razen v primerih § 75., odstavka 7), ne teče dostavni rok niti v času postanka na napajalnih postajah niti v času zdravniškega pregleda.

§ 52.

Nadaljnji predpisi.

V ostalem veljajo za prevoz živali zmiselno predpisi oddelka VIII.

VIII.

Prevoz blaga.

§ 53.

Neposredni prevoz.

Železnica mora sprejemati blago v prevoz z vseh postaj in stranskih odpravnih blaga, urejenih za promet blaga, in za vse take postaje in vsa taka odpravništva. Za prehod blaga z ene železnice na drugo ni treba nobenega posredovalnega naslova.

§ 54.

Predmeti, ki so izključeni od prevoza ali ki se sprejemajo v prevoz samo ob izvestnih pogojih.

1) Od prevoza so izključeni:

A. predmeti, ki spadajo pod prisilni poštni prevoz;

B. nastopni predmeti, kolikor niso v odstavku 2) A, št. 1, dopuščene izjeme:

1. eksplozivni predmeti*:

- a) sredstva za streljanje in raznesila**;
- b) municija (strelivo);
- c) vžigala in ognjemetni predmeti;
- č) zgoščeni plini in plini, pretvorjeni v tekočino;
- d) materije, ki razvijajo v dotiki z vodo zapalne pline ali pline, ki podpirajo zgorevanje;

2. materije, ki se vžigajo same od sebe (samozapalne materije).

2) Ob izvestnih pogojih se sprejemajo v prevoz:

A. po predpisih, obseženih v prilogi II.:

1. eksplozivni predmeti in materije, ki se vžigajo same od sebe (odstavki 1), B), kolikor so navedeni v prilogi II. pod I. in II.;

2. zapalne tekočine, strupene, jedke in hitro gniloče materije, navedene v prilogi II. pod III. do VI.

Taki predmeti se smejo vkladati drug z drugim ali skupaj z drugimi predmeti samo, če to dopušča priloga II.

B. Razen tega:

1. Zlate in srebrne palice (šibike), platina, kovani denar, bankovci, vrednostni papirji, listine (dokumenti), dragi kameni, pravi biseri, posebno dragocene čipke in posebno dragocene vezenine, rožno olje, rožna esenca kakor tudi ostale dragocenosti, potem umetnine, kakor slike, kipi, predmeti iz litih kovin, umetniške starine.

Tarifa mora odrediti pogoje, ob katerih se prevažajo ti predmeti.

Za vrednostne papirje se ne smatrajo poštno znamke, kolki in podobni uradni papirji (vrednotnice).

2. Predmeti, katerih tvorjenje ali prevažanje bi prizadevalo izredne težkoče glede na priprave in prometne razmere ene izmed udeleženih železnic.

Pri teh predmetih sme zahtevati železnica predhodno sporazum o pogojih, ob katerih naj se vrši njihov prevoz.

3. Železniška vozila, ki naj se prevažajo na svojih kolesih.

Vozila morajo biti sposobna za vožnjo. Lokomotive (stroji), zalogovniki (tenderji), parni in motorni vozovi morajo imeti strokovnega spremljevalca.

§ 55.

Tovorni list; njegova oblika.

1) Vsaki pošiljki mora biti priložen tovorni list, ki se mora za sporovozno blago ujemati z obrazcem priloge III., za brzovozno blago pa z obrazcem priloge IV.

2) Za tovarne liste se uporablja bel pisni papir. Kakovost papirja odredi ministrstvo za promet. Vsa odpravništva blaga morajo prodajati tovarne liste po predpisani ceni.

3) Tovorne liste tiska država.

4) Deli obrazca, ki so obrobjeni z debelo črto, so določeni za vpise železnice, ostali pa za vpise pošiljateljve (primeri pa § 56., odstavek 1), e).

5) Za pošiljke, ki se med izvestnimi kraji redno ponavljajo, kakor tudi za pošiljke, ki so določene za daljši prevoz čez morje, sme odobriti ministrstvo za promet odstopke od gorenjih odredb.

* Po tem paragrafu spadajo semkaj vse substance, ki morejo eksplodirati. Primeri pa pripombo **.

** Substance, ki morejo eksplodirati, se ne štejejo med sredstva za streljanje in raznesila po tem paragrafu, če ne služijo za streljanje in razstreljevanje, če ne eksplodirajo v dotiki s plamenom in če niso na udarec občutljivejše nego dinitrobenol.

§ 56.

Vsebina tovarnega lista.

1) Pošiljatelj mora vpisati v tovorni list:

a) ime in stanovališče prejemnikovo (t. j. osebe, ki naj se ji izda blago);

b) železniško postajo ali stransko odpravništvo blaga, do kamor je treba prepeljati blago (namembno postajo);

c) namembni kraj, če je različen od namembne postaje;

č) vsebino pošiljke, pri kosovnem blagu še število kosov, način vklada in naslov (ali namesto naslova znak in številko). Železnica ima pravico zahtevati, da se tudi pri vozovnih tovorih označi število kosov in način vklada, če je to po naravi blaga mogoče. Predmeti, navedeni v prilogi II., se morajo imenovati tako, kakor so označeni v tej prilogi. Če se preda blago v poškodovanem stanju, je treba v tovornem listu zabeležiti poškodbo in njene zunanje znake;

d) težo pošiljke (primeri pa § 58., odstavek 2) in 3)) ali namesto teže podatek, ki se ujema s predpisi predajne železnice;

e) pri blagu, ki ga je natovoril pošiljatelj sam, številko in lastniške znake voza;

f) če se plača voznina naprej, svobodni zaznamek («beležka o plačilu v naprej»);

g) eventualno zavarovanje redne izročitve in eventualno povzetje, ki obremenja blago;

h) eventualno zahtevo, da mora ostati blago na postaji. Taka zahteva ni dopustna pri predmetih, navedenih v prilogi II.;

i) točno označbo spremnih listin, priloženih zaradi izpolnitve carinskih, davčnih ali policijskih predpisov (§ 65., odstavek 1));

j) pri pošiljkah, podložnih carinskemu ali davčnemu postopanju, odpravništvo, kjer je treba izvršiti manipulacijo, če želi pošiljatelj to odpravništvo označiti (§ 67., odstavek 2));

k kraj in dan izdaje tovarnega lista;

l) podpis imena ali firme z označbo stanovanja. Dopuščeno je, dodati brzojavni naslov in telefonsko številko.

2) Če izpolni tovorni list na pošiljateljevo zahtevo izjemoma železniški uslužbenec, se smatra pri tem za pošiljateljevega pooblaščenca.

3) Železnica sme zahtevati, da se sestavi za vsak vozovni tovor poseben tovorni list.

4) Več predmetov se sme vpisati v isti tovorni list, če se morejo po svoji naravi brez škodljivih posledic natovoriti skupaj drug z drugim in če temu ne nasprotujejo carinski, davčni ali policijski predpisi.

5) Za blago, ki ga mora pošiljatelj natovoriti ali prejemnik raztovoriti, kakor tudi za blago, ki se sprejema po § 54., odstavek 2), v prevoz samo pogojno, se morajo sestaviti posebni tovorni listi, ki ne obsežajo drugih predmetov. Od tega pravila so izvzeti samo predmeti priloge II., če se predado vloženi skupaj z drugim blagom po predpisih te priloge. Vendar pa je treba v tem primeru v skupnem tovornem listu blago, sprejeto samo pogojno v prevoz, navesti posebe in označiti z besedo «pogojno».

6) Če prostor, določen za popis blaga na prednji strani tovarnega lista, ne zadošča, se uporabi zadnja stran tovarnega lista. Če bi tudi zadnja stran ne zadoščala, je treba tovornemu listu pridodati liste v isti velikosti in podpisati vsakega posebe. V tovornem listu je treba opozoriti na te vložke. Če se označi celokupna teža take pošiljke, se vpiše v tovornem listu v razpredelek, ki je določen za to. Če se zahteva za blago raznih tarifnih razredov izračun voznine po razredih, se mora označiti teža za vsak tarifni razred posebe.

7) Pošiljatelj sme v tovornem listu predpisati, da se mora blago na namembni postaji prešteti in tehtati (primeri pa § 77., odstavek 2)). Za štetje in tehtanje se plačuje tarifna pristojbina.

8) Če se odda blago za namembni kraj, kjer ni železniške postaje, urejene za blagovni promet, niti stranskega odpravništva blaga, sme predpisati pošiljatelj v tovornem listu odredbo o nadaljnjem prevozu od namembne postaje do namembnega kraja (primeri pa § 76., odstavek 10)).

9) Na zadnji strani tovarnega lista je dovoljeno, natisniti pošiljateljevo firmo. Semkaj se smejo tudi vpisovati za prejemnika priobčila o pošiljki, kakor n. pr.: «iz pošiljke N. N.-a», «po nalogu N. N.-a», «na razpolago N. N.-u», «v daljnji prevoz N. N.-u», «za parnik N. N.-a», zavarovano pri N. N.-u», «za izvoz v N. N.-a». Za železnico ta priobčila niso obvezna.

10) Dovoljeno ni, vpisovati drugih izjav v tovorni list in tudi ne prilagati drugih listin, kolikor ni to

predpisano ali dopuščeno v tej uredbi ali z odobritvijo ministrstva za promet v tarifi. Izjave in listine se smejo nanašati samo na vozninski posel.

11) Tovorni listi se smejo izpolnjevati samo v srbsko-hrvatskem ali slovenskem jeziku in samo v cirilico ali latinico. Namesto z roko se smejo izpolnjevati tovorni listi tudi s tiskom, pisalnim strojem ali žigom.

12) Kdor prinese (pripelje) blago, se smatra, da ga je pošiljatelj pooblastil, v njegovem imenu izpremeniti ali dopolniti tovorni list, dajati izjave, vobče storiti vse, kar se nanaša na sklenitev vozninske pogodbe.

§ 57.

Odgovornost za navedbe v tovornem listu.

Pošiljatelj je železnici odgovoren za pravilnost in popolnost navedb in izjav, obseženih v tovornem listu, in trpi vse posledice, ki izvirajo iz nepravilnih, netočnih ali nepopolnih vpisov.

§ 58.

Pregled vsebine pošiljke. Ugotovitev števila kosov in teže.

1) Železnica ima pravico, ob vsakem času pregledati pošiljko, da ugotovi, ali se po številu kosov, teži in vsebini ujema s tovornim listom. Za ta pregled se ne sme pobirati nobena pristojbina. Kdor ima pravico razpolaganja, tega je treba pozvati, naj prisostvuje pregledu vsebine, razen če se vrši pregled na podstavi policijskih ukrepov, ki jih je država upravičena odrediti zaradi varnosti ali javnega reda. Vselej, kadar se vrši pregled v odsotnosti pooblaščenih oseb, se pozoveta dve priči. Če se ugotovi, da so navedbe tovarnega lista nepravilne, se morajo železnici povrniti eventualno provzročeni stroški.

2) Pri kosovnem blagu, ki ga tovari železnica (§ 59., odstavek 1)), mora ugotoviti železnica ob predaji število kosov in težo. Tarifa mora odrediti, ali naj se pobira za to pristojbina. Pošiljatelju ali njegovemu pooblaščenca je na izvolji, prisostvovati štetju in tehtanju.

3) Pri vseh drugih pošiljkah je železnica dolžna, na pošiljateljevo zahtevo, zapisano v tovornem listu, ugotoviti težo in število kosov, razen če to ni mogoče glede na priprave za tehtanje, ki so na razpolago, ali na naravo blaga ali na prometne razmere. Težo mora ugotoviti železnica tudi brez zahteve, če ni označena v tovornem listu. Za ta tehtanja se plačuje tarifna pristojbina. Če se teža ne dá ugotoviti na predajni postaji, se stehta blago na drugi postaji.

4) Pošiljatelj sme ob predaji zahtevati, da se mu dá prilika, prisostvovati ugotavljanju števila kosov in teže, če se vrši to na predajni postaji. Če pošiljatelj tega ne zahteva ali če opusti priliko, ki se mu je dala, mora plačati tarifno pristojbino še enkrat, ako se ponovi štetje ali tehtanje na njegovo zahtevo.

5) Železnica sme blago vozovnih tovorov tehtati na mostni tehtnici in vzeti ob izračunavanju teže za osnovo težo voza (taro), ki je označena na njem. Na zahtevo onega, ki ima pravico razpolaganja, mora železnica tehtati prazen voz, če to dopušča prometne razmere. Ali in kolika pristojbina se pobira za to, odredi tarifa.

6) Železnica mora potrditi v tovornem listu, da je blago stehtala in kose preštela. Če se ugotovi teža in število kosov na predajni postaji, se mora dati potrdilo tudi na duplikatu tovarnega lista.

§ 59.

Tvorjenje voz. Tovorna teža. Nosilnost.

1) Tarifa odreja, ali mora tvoriti blago železnica ali pošiljatelj, če nima že ta uredba predpisov o tem ali če ni med pošiljateljem in železnico izrečne pogodbe v tovornem listu.

2) Za natovarjanje voz je odločilna tovarna teža, zabeležena na njih. Vendar pa je dopustno, natovoriti voz do nosilnosti, ki je zabeležena na vozu, če se po naravni lastnosti blaga ni treba bati, da bi obremenitev zaradi vremenskega vpliva med prevozom preseglala mejo nosilnosti. Obremenitev voza čez mejo nosilnosti — preobremenitev — ni nikakor dopustna. Pri vozu, na katerem je samo en napis, ki označuje dopustno obremenitev in ki se ujema z nosilnostjo, se sme zabeležena teža prekoračiti do pet odstotkov.

3) Pošiljatelj ali prejemnik je odgovoren za škodo, ki nastane med prevozom zato, ker je pošiljatelj voz pogrešno natovoril ali preobremenil, ali pa zato, ker je drugače porazmestil tovor voza, ki ga je natovoril pošiljatelj. Prav to velja za škodo, ki se pri-

zadane železnici s pošiljateljovo ali prejemnikovo natovoritvijo, pretovoritvijo ali razovoritvijo ali pri tej priliki na vozilih, sredstvih za tvorjenje ali v drugem oziru.

4) Če izvrši železnica na pošiljateljovo ali prejemnikovo zahtevo natovoritev ali razovoritev, ki spada v njiju dolžnost, se smatrajo delavci, ki se dajo na razpolago, za pošiljateljovo ali prejemnikovo pooblaščenca, ne pa za železniško osebje. Odgovornost železnice po § 5. je izključena.

§ 60.

Vozninski dodatki.

1) Če se nepravilno označi vsebina pošiljke ali navede manjša teža ali manjše število kosov, če se preobremeni voz, ki ga je natovoril pošiljatelj, ali če se zanemarijo varnostne odredbe, navedene v prilogi II., se pobirajo vozninski dodatki, ne glede na to, ali je pošiljatelj kriv ali ne, po nastopnih odredbah:

- Če se predajo v prevoz predmeti, navedeni v § 54., odstavku 1), B, in odstavku 2), A, z nepravilno označbo vsebine ali če se zanemarijo varnostne odredbe, navedene v prilogi II., znaša vozninski dodatek za vsak kilogram nečiste teže vsakega kosa, ki ima v sebi tak predmet: 200 dinarjev pri predmetih, izključenih od prevoza po § 54., odstavku 1), B, kakor tudi pri eksplozivnih predmetih in predmetih, ki se vžigajo sami od sebe, navedenih v prilogi II. pod I. in II., 50 dinarjev pri zapalnih tekočinah, strupenih in jedkih materijah, navedenih v prilogi II. pod III., IV. in V., in 10 dinarjev pri hitro gnijočih materijah, navedenih v prilogi II. pod VI.
- V drugih primerih, ko se nepravilno označi vsebina, če ne more imeti nepravilna označba za posledico plačila manjše voznine, znaša vozninski dodatek 15 dinarjev od tovrstnega lista, drugače pa dvakratno razliko med voznino za označeno in voznino za ugotovljeno vsebino, računjeno od predajne do namembne postaje. Če je pošiljka sestavljena iz predmetov raznih tarifnih razredov in če se dá teža teh predmetov posamično ugotoviti brez posebnih težkoč, se izračuni vozninski dodatek na podstavi voznine, računjene posebe za vsak tarifni razred, ako je to ceneje. Najmanj se pobere 15 dinarjev.
- Če se označi pri pošiljki, ki jo je natovoril pošiljatelj, manjše število kosov ali manjša teža in če more imeti ta označba za posledico plačila manjše voznine, znaša vozninski dodatek dvakratno razliko med voznino za označeno število kosov ali označeno težo in voznino za ugotovljeno število kosov ali ugotovljeno težo, računjeno od predajne do namembne postaje.
- Če se voz, ki ga je natovoril pošiljatelj, preobremeni, znaša vozninski dodatek šestkratno voznino od predajne do namembne postaje za težo, ki preseza meje obremenitve, določene v § 59., odstavku 2). Ta odredba velja zmiselno tudi za predmete, za katere se voznina ne računa po teži. Če se mora n. pr. računati voznina po tovrstni površini, se izračuni vozninski dodatek tako, da se smatra voznina, računjena po tovrstni površini uporabljenega voza, za voznino za največje dopustno težo obremenitve; po tem se izračuni voznina za pretežo, dobljena vsota pa se vzame šestkrat.
- Vozninski dodatki, določeni pod a) do č), se pobirajo vzporedno, če se istočasno prekrši več teh predpisov.

Razen tega se mora naknadno plačati razlika voznine ter povrniti nastala škoda; prav tako zadenejo pošiljatelja kazni, določene z drugimi zakonskimi ali policijskimi predpisi.

2) Tarifa mora določiti načela, po katerih se zaradi pravičnosti eventualno opusti pobiranje vozninskih dodatkov, določenih v odstavku 1), ali pa se pobirajo manjši dodatki.

3) Vozninski dodatek se ne sme pobirati:

- za nepravilno označbo teže, ki jo je bila železnica dolžna ugotoviti;
- za nepravilno označbo teže ali za preobremenitev, če je zahteval pošiljatelj v tovrstnem listu, naj izvrši železnica tehtanje;
- če se med prevozom teža poveča, a ne nastane preobremenitev, ako pošiljatelj dokaže, da se mora pripisovati večja teža vremenskemu vplivu;
- če nastopi med prevozom preobremenitev po vremenskemu vplivu, ako pošiljatelj dokaže, da ob natovoritvi voza ni prekoračil tovrstne teže, ki je zabeležena na vozu.

4) Vozninski dodatek se mora plačati, čim se sklence vozninska pogodba (§ 61.). Vozninski dodatek mora plačati pošiljatelj. Ako je prejemnik sprejel tovrstni list in blago, jamči za dodatek po § 76., odstavku 4), poleg pošiljatelja kot solidarni dolžnik samo, če je dodatek zabeležen v obvestilu (§ 79.) in v tovrstnem listu.

5) Pravica, zahtevati plačilo ali povračilo vozninskega dodatka, zastara v enem letu.

Za pravico do plačila vozninskega dodatka teče rok zastaranja od dne, ko je voznina plačana, ali, če voznine ni bilo treba plačati, ko se je blago predalo v prevoz; za pravico do povračila vozninskega dodatka pa teče rok od dne, ko je bil dodatek plačan. Zastaranje se ustavi ali prekine po odredbah v § 71., odstavku 2).

§ 61.

Sklenitev vozninske pogodbe.

1) Vozninska pogodba je sklenjena, čim je odpravištvu blago s tovrstnim listom sprjelo v prevoz in je pošiljatelj vplačal vsote, ki jih mora eventualno plačati naprej. V znak sprejema pritisne odpravištvu na tovrstni list svoj dnevni žig. Ta žig se mora pritisniti tudi na vsak vložek, ki je po § 56., odstavku 6), eventualno pridodan tovrstnemu listu.

2) Žig se pritisne takoj, ko se vse blago, označeno v tovrstnem listu, popolnoma preda in ko se vplačajo vsote, ki jih mora plačati pošiljatelj naprej. Na pošiljateljovo zahtevo se mora pritisniti žig vpricho njega.

3) Tovorni list z žigom služi za dokaz, da je vozninska pogodba sklenjena.

4) Pri blagu, ki ga je natovoril pošiljatelj, služijo podatki tovrstnega lista o teži in številu kosov za dokaz zoper železnico samo, če je železnica pošiljko stehala ali kose preštela in to potrdila v tovrstnem listu.

5) Železnica mora potrditi sprejem blaga in označiti dan sprejema na duplikatu tovrstnega lista, ki se ji mora predložiti s tovrstnim listom vred.

6) Duplikat nima pomena ne tovrstnega ne nakladnega lista.

7) Na pošiljateljovo zahtevo sme železnica sprejem blaga razen tega potrditi tudi v drugi obliki, ki jo odredi sama. Takšno potrdilo nima pomena duplikata tovrstnega lista.

§ 62.

Vklad (zavoj). Oznamenovanje blaga.

1) Kolikor zahteva to narava blaga, mora biti blago varno vloženo, da je zaščiten zoper izgubo, manjek ali poškodbo.

2) Če blago ni varno vloženo, sme železnica njega sprejem odkloniti ali pa zahtevati, naj prizna pošiljatelj v tovrstnem listu, da blago ni vloženo ali da ni zadostno vloženo. Če predaja pošiljatelj enovrstno blago, ki bi se moralo vložiti, redno na isti postaji brez vklada ali z istimi nedostatkami, sme podati enkrat za vselej izjavo po obrazcu priloge V. V tem primeru se mora v tovrstnem listu pozvati na občo izjavo.

3) §§ 84. in 86. odredjata, koliko je železnica odgovorna za škodo, nastalo zbog takega nedostatka v vkladu, ki je v tovrstnem listu priznan ali se odzuna ne more zapaziti. Če tak nedostatek v vkladu, ki ga je mogoče odzuna zapaziti, v tovrstnem listu ni priznan, se razreši železnica odgovornosti samo, ako postopa pošiljatelj pri tem prevarljivo.

4) Vklad mora biti nadalje tak, da ne more blago, če ravna železnica z njim pravilno, provzročiti nobene škode. Drugače ima železnica, če blago vendarle sprejme v prevoz, pravico zahtevati, da se nedostatek po odstavku 2) v tovrstnem listu prizna. Za škodo, nastalo zaradi nedostatkov v vkladu, ki so tako priznani ali se odzuna ne morejo zapaziti, je odgovoren pošiljatelj. Če nedostatek v vkladu, ki se odzuna ne more zapaziti, ni priznan, je odgovoren pošiljatelj samo, ako postopa pri tem prevarljivo.

5) Železnica sme zahtevati, da se drobno kosovno blago (majhni železni predmeti ali podobno blago), katerega sprejemanje in tvorjenje bi bilo združeno z veliko zamudo časa, zveže ali vlož v večje edinice.

6) Železnice so upravičene, izdati z odobritvijo ministrstva za promet v tarifi enotne predpise o vkladanju in tvorjenju blaga, ki ne spada med predmete, navedene v § 54., odstavku 2), A, ki pa bi moglo zbog svojih lastnosti provzročati težkoče med prevozom.

7) Kosovno blago se mora oznamenovati trpežno, razločno in tako, da je vsaka zamena izključena. Ti znaki se morajo ujemati z navedbami tovrstnega lista. Stari znaki (železniški prevozniki, poštni

prevozniki, ki bi se utegnili smatrati za železniške prevozne znake), se morajo odstraniti.

8) Železnica sme zahtevati, da označi pošiljatelj na kosovnem blagu razločno in trpežno ime namembne postaje, če se dá to storiti glede na naravo blaga brez posebnih težkoč.

§ 63.

Sprejemanje.

1) Železnica mora sprejemati blago v prevoz samo, če se more prevoz takoj izvršiti. Če ne dopuščajo nujni oziri na železniški promet ali javni interes, da bi se blago takoj prepeljalo, in se zaradi tega pokaže potreba, da se ustavi sprejemanje pošiljk vobče ali za izvesten okoliš ali za izvestne vrste blaga, je treba, da odobri takšno ustavitev ministrstvo za promet.

2) Blago se mora predajati med uradnimi urami, ki jih določi železnica ter jih objavi z razglasom.

3) Ob nedeljah in praznikih železnica ni dolžna, sprejemati sporovoznega blaga. Brzovozno blago se mora sprejemati, če je carinska ali davčna manipulacija mogoča.

4) Če zadržuje pošiljatelj predajo blaga, ki ga mora natovoriti železnica, s tem, da ne preda vsega blaga, ki spada k enemu tovrstnemu listu, v 24 urah ali da ne predloži tovrstnega lista, ki se mu je vrnil kot nepravilen ali nepopoln, popravljenega v 24 urah od začetka predaje, ali če ne vplača v tem roku voznine in pristojbin, ki jih mora po svobodnem zaznamku plačati naprej, sme pobirati železnica od vskladiščenega blaga tarifno ležnino.

5) Vozovi za blago, ki ga mora natovoriti pošiljatelj, se morajo naročiti za določen dan, pri čemer je označiti blago, njegovo približno težo in namembno postajo. Če se vozovi ne morejo dati na razpolago o pravem času, je treba naročitelja o tem po možnosti brezplačno obvestiti. Če se pisмено obljubljeni vozovi ne dajo na razpolago o pravem času, mora železnica povrniti stroške, provzročene z zaman poizkušeno predajo; najmanj pa mora plačati kot odškodnino znesek, ki ustreza stojnini za en dan. Če se že pripravljen voz odpove ali če naročitelj, ki ni odpovedal voza, ne začne natovarjanja v tovrstnem roku (odstavek 6)), kar se smatra za odpoved, mora plačati naročitelj pristojbino, ki je določena v tarifi, ki pa ne sme biti večja nego stojnina za en dan. Ko se voz naroči, sme zahtevati železnica aro (jamčevino) v znesku navedene pristojbine.

6) Pošiljatelj mora opraviti natovoritev praviloma med uradnimi urami. Natovoritev mora biti dovršena v roku, ki ga objavi železnica z razglasom. Če se rok prekorači ali če se tovrstni list, ki je bil vrnjen kot nepravilen ali nepopoln, ne predloži popravljen v tovrstnem roku ali če se ne vplačajo v istem roku voznina in pristojbine, ki se morajo plačati ob svobodnem zaznamku naprej, mora plačati pošiljatelj stojnino. Za nedelje in praznike se ne plačuje stojnina samo, če je potekel tovrstni rok prejšnji dan, po 16. uri. Če sledita v tem primeru nedelja in praznik ali dva praznika ali če sledi več praznikov drug za drugim, se plača stojnina samo za prvega teh dni. Če se prekorači tovrstni rok za več nego 24 ur, sme železnica ob stroških in na pošiljateljovo odgovornost blago razovoriti in vskladiščiti ali pa ga predati odpremniku (spediterju) ali javnemu shranišču (razkladalšču, skladišču).

7) Rok, določeni v odstavkih 4) in 6), ne teko ob nedeljah in praznikih niti med časom carinskega, davčnega ali policijskega postopanja, kolikor ga pošiljatelj ne zadržuje; vendar pa počiva tek rokov najdlje 48 ur.

8) V kraju, kjer je postaja, ali iz bližnjih krajev sme železnica za pristojbino, ki se objavi z razglasom, ali sama dovažati blago na postajo ali pa v ta namen postaviti prevoznike. Osebe, ki se uporabljajo za prevoz, se smatrajo za osebje železnice po § 5. Prevozniki morajo imeti pri sebi tarifo ter jo na zahtevo pokazati.

9) Pošiljatelj lahko po svoji volji ukorišča to napravo ali pa dovažajo blago na postajo sami ali po drugih prevoznikih.

10) Za odpravljanje blaga sme ustanoviti železnica stranska odpravištvu blaga.

11) Železnica sme v tarifi predpisati, da za pristojbino, ki jo objavi v tarifi ali z razglasom, sama ali po posebnih podjetnikih pretovarja blago, ki prehaja na predajni postaji neposredno z ladje na železnico. Osebe, ki se uporabljajo za to pretovarjanje, se smatrajo za osebje železnice po § 5.

12) Za zmanjševanje tovrstnih rokov in rokov, v katerih se ne plačuje ležnina, kakor tudi za zviše-

vanje stojnine in ležnine veljajo zmiselno predpisi v § 80., odstavku 8).

§ 64.

Predhodno čuvanje (hranjenje) blaga.

1) Blago, ki se ne more takoj prepeljati, mora sprejeti železnica proti potrdilu sprejema začasno v čuvanje, kolikor dopušča prostor. Pri tem sme železnica dogovoriti, da sprejme blago v prevoz šele, ko se bo mogel prevoz izvršiti. Pošiljatelj mora izreči svoj pristanek na tovornem listu ter ponoviti izjavo v duplikatu. V tem primeru je železnica, dokler se ne sklene vozninska pogodba (§ 61., odstavek 1)), odgovorna po načelih, ki veljajo za čuvanje proti plačilu. Železnici ni treba sprejemati v čuvanje blaga, ki se lahko kviri, in predmetov, navedenih v § 54., odstavku 2).

2) Če železnica vendarle sprejme v prevoz blago v vozovnih tovorih, ki se ne morejo takoj prepeljati, ima pravico, se dogovoriti s pošiljateljem, da se mora plačati tarifna ležnina ali stojnina od sprejema blaga do ure, ko se blago odpošlje, in da se računi rok za izročitev šele od dne, ko se blago dejanski odpravi. Pošiljatelj mora izreči svoj pristanek na tovornem listu ter ponoviti izjavo v duplikatu. Železnica mora na tovornem listu s posebnim žigom označiti dan, ko se blago odpošlje, in pošiljatelju ta dan takoj priobčiti.

§ 65.

Carinski, davčni, policijski in statistični predpisi.

1) Pošiljatelj mora predati s tovrnim listom vred vse spremne spise, ki so potrebni za izvršitev carinskih, davčnih ali policijskih predpisov, preden se izda blago prejemniku. Vse priloge morajo biti v tovrnem listu točno navedene. Železnica ni dolžna, preizkušati pravilnosti in popolnosti teh prilog. Pošiljatelj je odgovoren železnici, kolikor ne bi bila sama kriva, za vse posledice, ki nastopijo zato, ker ni prilog ali ker so nepravilne ali nepopolne. Pošiljatelj mora razen tega plačati ležnino ali stojnino, če se blago zaradi tega zadrži.

2) Carinske, davčne in policijske predpise izvršuje, dokler je blago na vožnji, železnica za tarifne pristojbine. Ta posel sme na svojo odgovornost ob stroških onega, ki ima pravico razpolaganja, poveriti komisionarju. V obeh primerih ima železnica komisionarsko dolžnost.

3) Če je predpisal pošiljatelj tak način manipulacije, ki ni dopusten ali ki se ne more uporabiti, izbere železnica oni način manipulacije, ki ga smatra glede pošiljatelja za najkoristnejšega. Pošiljatelj se mora o tem obvestiti. Za posledice tega izbora je železnica odgovorna samo ob veliki malomarnosti.

4) Pošiljatelj sme v tovrnem listu izjaviti, da želi ali sam ali pa pooblaščenec, označen z imenom, prisostvovati carinski ali davčni manipulaciji. Na zahtevo in proti povračilu stroškov se mora pošiljatelj ali njegov pooblaščenec obvestiti, da je blago prispelo na postajo, kjer se bo vršila ta manipulacija. Pošiljatelj ali njegov pooblaščenec ima pravico, dati potrebna pojasnila o blagu; ni pa upravičen, vzeti blaga s postaje ali sam izvršiti carinske manipulacije.

5) Na namembni postaji sme izvršiti prejemnik carinsko ali davčno manipulacijo, če ni odredil pošiljatelj v tovrnem listu drugače. Če je ne izvrši ne prejemnik ne v zmislu izjave v tovrnem listu pošiljatelj ali tretja oseba, jo mora izvršiti železnica sama. Manipulacijo sme poveriti železnica tudi komisionarju na svojo odgovornost ob stroških onega, ki ima pravico razpolaganja.

6) Dotični zakoni in dotične uredbe določajo, koliko se morajo priložiti pošiljki statistični spremni spisi.

§ 66.

Prevoz blaga v pokritem ali odkritem vozu.

1) Kolikor to ne nasprotuje odredbam te uredbe ali carinskim, davčnim ali policijskim predpisom ali nujnim ozirom na promet, je pošiljatelj upravičen, zahtevati v tovrnem listu:

1. da se mora v pokritem vozu prepeljati blago, za katero določa tarifa odkrit voz;

2. da se mora v odkritem vozu prepeljati blago, za katero določa tarifa pokrit voz.

2) V prvem primeru ima železnica pravico, pobrati večjo voznino, ki se določi v tarifi.

3) Tarifa odredi, ali in ob katerih pogojih se dajo v najem ponjave za odkrite vozove.

§ 67.

Način in vrstni red, po katerem se vrši prevoz. Prevozna pota.

1) Kakršen je pač uporabljeni obrazec tovrnega lista, se prevaža blago kot sporovozno ali kot brzovozno blago. Z odobritvijo ministrstva za promet sme tarifa odrediti, ali in ob katerih pogojih se sprejema brzovozno blago v pospešeni prevoz (pospešeno brzovozno blago).

2) Pošiljatelj sme predpisati v tovrnem listu prevozni pot, carinarnico ali davčni urad za carinsko ali davčno postopanje kakor tudi tarife, ki naj se uporabijo. V tem primeru pa ima železnica pravico, pobrati voznino na podstavi teh predpisov. Samo ob nastopnih pogojih je železnica upravičena, uporabiti za prevoz pošiljke namesto predpisanega pota drug pot:

1. če se izvrše carinska ali davčna manipulacija kakor tudi policijski pregled, ki bi bil eventualno potreben, vedno na postajah, ki jih je pošiljatelj označil;

2. če se ne zahteva večja voznina od one, ki bi se bila morala plačati, ko bi bila prepeljala železnica pošiljko po potu, označenem v tovrnem listu;

3. če ni dostavni rok daljši, nego bi bil, ko bi se bila pošiljka prepeljala po potu, označenem v tovrnem listu. Če je izbrala predajna postaja drug prevozni pot, mora o tem pošiljatelja obvestiti.

3) Če ni predpisov, omenjenih v odstavku 2), uporabi železnica pri živih živalih in brzovoznem blagu tarifo, po kateri je dostavni rok najkrajši, če pa je več potov z enakim rokom, tarifo, katere vozninski stavek je najcenejši. Pri sporovoznem blagu se uporablja tarifa, katere vozninski stavek je najcenejši, če pa je več potov z enakimi vozninskimi stavki, tarifa, po kateri je dostavni rok najkrajši.

4) Če se predpisi o carinskem ali davčnem postopanju ne ujemajo s predpisanimi poti ali tarifami, se ravna železnica samo po predpisih, ki se nanašajo na carinsko ali davčno postopanje; če pa predpisi ali pota nasprotujejo predpisanim tarifam, so odločilni za železnico prvi.

5) Blago se mora prevažati po onem vrstnem redu, po katerem je bilo sprejeto v prevoz, kolikor ne opravičujejo izjem nujni oziri na železniški promet ali na javni interes. Vsak postopek zoper te predpise vsmuže pravico do povračila provzročene škode.

§ 68.

Izračunavanje voznine, pristojbin in izdatkov.

1) Tarifne voznine in pristojbine, ki so dopuščene s to uredbo ali v tarifi, mora železnica vpisati v tovrni list.

2) Razen teh zneskov je železnica upravičena, pobirati samo še izdatke, učinjene v gotovini, n. pr. izvozne in provodne pristojbine, stroške za prevoz, izdatke za potrebna popravila ali druga dela zaradi očuvanja blaga. Tudi te vsote se morajo zabeležiti v tovrni list, ki se mu prilože dokaznice (izpričujoči dokazi).

3) Železnica sme pobirati za izdatke v gotovini tarifno provizijo. Provizija se ne pobira, za zneske, ki jih je plačala železnica za dovoz in odvoz blaga, za voznino, stranske pristojbine in poštne pristojbine.

§ 69.

Plačevanje voznine.

1) Pri blagu, ki se po oceni predajne železnice hitro kviri ali katerega vrednost izvestno ne zadošča za voznino, sme železnica zahtevati, da se plača voznina naprej. Pri pošiljkah, ki jih je treba prevažati po znižanih vozninskih stavkih (izjemnih tarifah), ima železnica nadalje pravico, odrediti v tarifi, ali se mora plačati voznina ob predaji ali preodkazati na prejemnika.

2) V vseh drugih primerih sme pošiljatelj odločiti, ali plača voznino ob predaji ali pa jo preodkaze na prejemnika. Dopustno je, plačati kolikršenkoli del voznine.

3) Če hoče pošiljatelj plačati voznino, mora to izjaviti v tovrnem listu na predpisanem mestu. (Svobodni zaznamek.)

4) Če pošiljatelj ne omeji svobodnega zaznamka, se zaveže, da plača vso voznino z vsemi pristojbinami in izdatki, ki nastanejo na predajni postaji, dokler se ne sklene vozninska pogodba. (Neomejen svobodni zaznamek.)

5) Na pristojbine in izdatke, ki nastanejo šele, ko se je sklenila vozninska pogodba, se ne nanaša svobodni zaznamek. Če hoče pošiljatelj plačati tudi te stroške, mora to izrečno izjaviti v tovrnem listu.

6) Predajna postaja mora razen v tovrnem listu tudi v duplikatu posamič vpisati vsote, glede katerih je pošiljatelj izjavil, da jih plača.

7) Če se ob predaji blaga ne dá točno izračunati vsota, ki jo mora pošiljatelj plačati po svojem svobodnem zaznamku, sme predajna postaja zahtevati, da se položi jamčevina, ki se po priliki ujema s to vsoto.

§ 70.

Pravice zaradi nepravilnega izračuna voznine.

1) Če so se dogodili pogreški ob izračunavanju voznine ali pristojbin ali ob uporabljanju tarif (kamor se šteje tudi zanemara dotičnih predpisov § 67.), se mora doplačati, kar je premalo plačanega, in vrniti, kar je preveč plačanega. Onega, ki mora doplačati manjek ali dobiti presežek, je treba po možnosti čimprej obvestiti o tem.

2) Če se tovrni list ne izkupi, mora pošiljatelj doplačati manjek. Če pa se tovrni list izkupi, je pošiljatelj odgovoren za doplačilo samo po svojem svobodnem zaznamku. Drugače mora prejemnik doplačati manjek (§ 76., odstavek 4)).

3) Pravico, dobiti presežek in zahtevati povračilo presežka, ima oni, ki je železnici plačal presežek.

4) Za sodno uveljavljanje pravic zoper železnico glede povračila presežka veljajo predpisi § 100.

§ 71.

Zastaranje pravic zaradi nepravilnega izračuna voznine.

1) Pravica železnice do doplačila premalo pobrane voznine ali premalo pobranih pristojbin kakor tudi pravica zoper železnico do povračila preveč pobrane voznine ali preveč pobranih pristojbin zastara v enem letu, če se opira pravica na nepravilno uporabo tarife ali na pogreške ob izračunavanju voznine ali pristojbin (§ 70., odstavek 1)). Zastaranje se začne po preteku plačilnega dne.

2) Zastaranje pravic do povračila se ustavi s pismeno prijavo pravice (reklamacijo) pri železnici. Če se prijava odkloni, teče rok zastaranja dalje od dne, ko priobči železnica reklamantu pismeno svojo odločbo in vrne dokaznice, ki so bile eventualno priložene prijavi. Nadaljnje vloge, naslovljene na železnico ali nadrejena oblastva, ne ustavljajo zastaranja. Za prekinitev zastaranja veljajo obči zakonski predpisi.

§ 72.

Povzetje po prihodu. Predjem.

1) Pošiljatelj sme obremeniti blago do zneska njegove vrednosti s povzetjem po prihodu.

2) Za dokaz, da je blago obremenjeno s povzetjem, služi žigosani tovrni list ali duplikat tovrnega lista. Na zahtevo se izda poleg tega brezplačno posebna priznanica o povzetju (povzetnica).

3) Čim je železnica pobrala povzetje, mora obvestiti pošiljatelja ter mu izplačati povzetje. Če je postavljen za izplačilo povzetja v tarifi pogoj, da mine izvesten rok, ni treba pošiljatelja posebe obveščati.

4) Če izda železnica prejemniku blago, ne da bi pobrala povzetje, mora povrniti pošiljatelju škodo do zneska povzetja, pridrži pa si pravico zoper prejemnika.

5) Železnica sme dati predjem, če je po oceni predajne postaje varno pokrit z vrednostjo blaga.

6) Znesek povzetja in eventualno prejete predjeme mora pošiljatelj s črkami vpisati v tovrni list na mestu, odrejenem za to. Ta vpis je odločilen tudi takrat, kadar se razlikuje od vpisa s števkami.

7) Za obremenitev pošiljke s povzetjem ali predjemom sme pobirati železnica tarifno provizijo.

§ 73.

Pošiljateljve naknadne odredbe.

1) Pošiljatelj sme odrediti, da se blago vrne na predajni postaji, da se ustavi na potu, pridrži na namembni postaji, izda drugemu prejemniku ali na drugem kraju ali da se pošlje nazaj na predajno postajo. Prav tako sme odrediti pošiljatelj, da se blago naknadno obremeni s povzetjem, da se povzetje zviša, zniža ali povsem opusti kakor tudi da se izda pošiljka brez plačila voznine in pristojbin. Železnica sme odkloniti ali odložiti izvršitev takih odredb ali jih izvršiti na drug način samo, če bi se z njih izvršitvijo motil redni blagovni promet. V tem primeru mora železnica takoj obvestiti pošiljatelja.

2) Tarifa sme dopuščati odredbe druge vrste.

3) Odredbe se morajo nanašati na vso pošiljko. Predati se morajo predajni postaji pismeno na

obrazcu, ki ga določi železnica v tarifi. Podpis sme biti tudi natisnjen, napisan s pisalnim strojem ali pritisnjen z žigom. Predajna postaja mora poslati odredbe dalje po možnosti čimprej, na pošiljateljevo zahtevo tudi brzojavno ali telefonski ob pogojih, ki jih določi tarifa.

4) Zahtevi, naslovljeni neposredno na namembno postajo, da se blago pridržati, se sme začasno ugoditi ob pogojih, ki jih določi tarifa. Vendar pa mora predložiti pošiljatelj predpisano odredbo naknadno v primernem roku. Drugače je treba postopati po § 76.

5) Pošiljatelj ima pravico, razpolagati z blagom samo, če predloži duplikat tovrnega lista in vanj prav tako vpiše odredbo. Če železnica izvrši pošiljateljevo odredbo, ne da bi zahtevala od njega, naj predloži duplikat, je odgovorna prejemniku, ki mu je pošiljatelj predal duplikat, za škodo, ki bi nastala zaradi tega.

6) Če prejemnik neče sprejeti blaga, ima pošiljatelj pravico, razpolagati z njim tudi takrat, kadar ne more predložiti duplikata tovrnega lista.

7) Če pošiljatelj odredi, da se pošiljka ustavi na poti ali pridržati na namembni postaji, sme zahtevati železnica za vsako zakesnitev prevoza stojnino ali ležnino. Če traja zakesnitev dlje nego 24 ur, sme železnica blago ob pošiljateljevih stroških in na njegovo odgovornost raztovoriti in vskladati ali pa ga predati odpremniku (spediterju) ali javnemu shranišču.

8) Če ni naknadna odredba provzročena po krivdi železnice, sme zahtevati železnica razen povračila vozninskih stroškov, pristojbin in izdatkov za njeno izvršitev še pristojbino, ki jo določi tarifa. Pri blagu, ki se lahko kvari, kakor tudi pri pošiljkah, katerih vrednost ne pokriva nastalih vozninskih stroškov, pristojbin in izdatkov, sme železnica zahtevati, da se ji plačajo naprej.

9) Pošiljateljeva pravica razpolaganja prestane, čim se preda po prihodu blaga v kraj izdaje prejemniku tovrni list ali čim vloži prejemnik po § 76., odstavku 2), tožbo zoper železnico. Od te ure mora železnica izpolnjevati samo prejemnikove naloge. Če železnica prekrši to svojo dolžnost, je prejemniku odgovorna za blago.

§ 74.

Prevozne ovire.

1) Če se blago zaradi višje sile ali nenadnega dogodka ne more prepeljati na potu, ki ga je predpisal pošiljatelj ali ki je določen v železniških upitvenih predpisih, ima železnica pravico, prepeljati blago na namembno postajo po drugem potu (pomožnem potu). V tem primeru sme pobrati voznino za pomožni pot. Če se ne računani voznina za pomožni pot, se smejo železnice medsebojno regresirati.

2) Če se blago ne prepelje po pomožnem potu, zahteva železnica od pošiljatelja odredbo. V tem primeru ima pošiljatelj tudi pravico, odstopiti od pogodbe; vendar pa mora plačati železnici, če ni kriva, razen voznine za eventualno prevoženo progo tarifne pristojbine za pripravo prevoza in za raztovoritev.

3) Če pošiljatelj na zahtevo železnice razpolaga z blagom, a ne predloži duplikata tovrnega lista, ni upravičen, premeniti ne prejemnika ne namembnega kraja.

4) Če pošiljatelj navzlic pozivu železnice ne razpolaga z blagom, je treba postopati z njim po predpisih § 81.

§ 75.

Dostavni rok.

1) Dostavni roki ne smejo prekoračiti nastopnih največjih rokov:

a) za brzovozno blago:

1. odpravni rok 1 dne,
2. prevozni rok za vsakih začetih 250 tarifnih kilometrov 1 dne;

b) za sporovozno blago:

1. odpravni rok 2 dni,
2. prevozni rok za vsakih začetih 250 tarifnih kilometrov 2 dni.

2) Odpravni rok se računani samo enkrat, ne glede na število udeleženi železniških uprav. Prevozni rok se računani za vso razdaljo od predajne do namembne postaje.

3) Z odobritvijo ministrstva za promet sme določiti železnica dodatne roke:

1. za prevoz od stranskih odpravnih blaga in do njih;

2. za prevoz čez reko, kjer ni mostu, ali čez spojno progo, ki veže dve železnici, udeleženi pri prevozu;

3. za železnice podrejenega pomena in za prehod z železnic in na železnice s tirom druge širine;

4. za prehod z ene železnice na drugo ali z ene proge na drugo iste železniške uprave. V tem primeru sme znašati dodatni rok za vsak prehod največ 6 ur pri brzovoznem blagu, 12 ur pa pri sporovoznem blagu;

5. za sejme;

6. za izredne prometne razmere. V tem primeru se smejo določiti dodatni roki izjemoma z naknadno odobritvijo ministrstva za promet.

4) Odpravni in prevozni roki (odstavek 1)) kakor tudi dodatni roki v odstavku 3), št. 1. do 5., se morajo določiti v tarifi. Dodatni roki v odstavku 3), št. 6., se morajo objaviti posebe; pred razglasitvijo ne stopijo v veljavo. Iz razglasa mora biti razvidno, ali je odobritev podeljena ali pridržana. Če ministrstvo za promet dodatnih rokov naknadno ne odobri ali če se odobritev ne objavi v 14 dneh po razglasitvi dodatnih rokov, ti ne veljajo.

5) Dodatni rok teče od polnoči, ko se je sklenila vozninska pogodba (§ 61., odstavek 1)). Rok je varovan, če se dostavi blago pred njegovim pretekom prejemniku na dom. Za blago, ki se po odredbah namembne postaje ali na prejemnikovo zahtevo ne dostavi prejemniku na dom, je rok varovan, če se pred njegovim pretekom prejemnik obvesti o prihodu blaga (§ 79., odstavek 3)) in se blago pripravi za izdajo.

6) Za blago, poslano s pripombo «Ostane na postaji» («Postaja restante»), pri katerem pošiljatelj v tovrnem listu ni predpisal, da se mora prejemnik obvestiti o prihodu, kakor tudi za blago, katerega prejemnik je pisмено zahteval, da se ne obvesti o njega prihodu, je dostavni rok varovan, če se blago pred njegovim pretekom na namembni postaji pripravi za izdajo.

7) Dostavni roki ne teko med časom carinskega, davčnega ali policijskega postopanja, med časom, v katerem se prevoz zakesneva s pošiljateljevo naknadno odredbo, in med časom, ko je prekinjen železniški promet, česar ni zakrivila železnica, kar pa začasno prepročujo začetek ali nadaljevanje prevoza.

8) Če je prvi dan po predaji blaga nedelja ali praznik, začne teči pri sporovoznem blagu dostavni rok en dan kasneje.

9) Če je poslednji dan dostavnega roka nedelja ali praznik, poteče pri sporovoznem blagu rok šele prihodnji delavnik ob isti uri.

10) Dopustne so izjemne tarife z znižanimi cenami in podaljšanimi dostavnimi roki, če jih je ministrstvo za promet izrečno odobrilo.

§ 76.

Izdajanje.

1) Železnica mora izdati v kraju izdaje prejemniku tovrni list in blago, ko prejemnik poravna terjatve, osnovane na vozninski pogodbi, in potrdi prejem. Istega učinka kakor predaja blaga prejemniku je tudi to, če se preda blago carinski ali davčni upravi v njene odpravne prostore ali njena založišča, ako jih nima železnica pod ključem, če se vskladati kakor tudi če se preda odpremniku (spediterju) ali javnemu shranišču, kolikor to dopušča ta uredba.

2) Ko prispe blago v kraj izdaje, je prejemnik upravičen, v svojem imenu zoper železnico uveljavljati pravice, osnovane na vozninski pogodbi, ko izpolni obveze po tej pogodbi, ne glede na to, ali ravna pri tem v svoj ali v tuj prid. Zlasti ima pravico, zahtevati od železnice, da mu preda tovrni list in izda blago, če ni dal pošiljatelj železnici nasprotno odredbe, ki je po § 78. še dopustna.

3) Za kraj izdaje velja po odstavkih 1) in 2) namembna postaja ali stransko odpravnništvo blaga, ki ga je pošiljatelj označil, celo tudi, če je označen v tovrnem listu drug namembni kraj. Odredbe v § 78., odstavku 1), ostanejo nedotaknjene.

4) S sprejemom tovrnega lista in blaga se pošiljatelj zaveže, plačati železnici vsote, navedene v tovrnem listu (primeri pa § 70., odstavek 2)).

5) Namembna železnica mora pobrati ob izdaji blaga vse terjatve, osnovane na vozninski pogodbi, kakor voznino, vozninske dodatke, pristojbine, povzetja, carinske davščine in druge izdatke.

6) Železnica ima zastavno pravico na blago za vse terjatve, označene v odstavku 5). Ta zastavna pravica traja ves čas, dokler je blago v rokah železnice ali tretje osebe, ki hrani blago zanjo.

7) Ali mora železnica ali prejemnik blago raztovoriti, odredi tarifa, kolikor nima ta uredba predpisov o tem ali ni v tovrnem listu med pošiljateljem in železnico posebne pogodbe.

8) Železnica sme po volji blago, ki ga je dolžna raztovoriti, dostaviti prejemniku na dom ob njegovih stroških ali pa ga obvestiti, da je blago prispe. Na postajah, kjer se dostavlja blago prejemniku na dom, se mora to objaviti z razglasom pri odpravnih. O prihodu drugega blaga je treba prejemnika obvestiti (primeri pa § 79., odstavek 5)).

9) Železnica sme v tarifi predpisati, da za pristojbine, ki se objavijo v tarifi ali z razglasom, sama ali po posebnih podjetnikih pretovarja blago, ki prehaja na namembni postaji iz železniških voz neposredno na ladje. Osebe, ki se uporabljajo za to pretovarjanje, se smatrajo za osebe železnice po § 5.

10) Če v namembnem kraju ni odpravnih blaga niti stranskega odpravnih blaga, če železnica ni ustanovila naprav za redni prevoz blaga do tega kraja (§ 78., odstavek 1)) in če nista niti pošiljatelj niti prejemnik poskrbela za neposredni nadaljnji prevoz, sme vršiti železnica nadaljnji prevoz, ob katerem ima odpremnike (spediterje) dolžnosti (§ 85., odstavek 1)).

11) Ob izdajanju blaga se ne smejo razen potrdila o prejemu blaga zahtevati nadaljnje izjave, zlasti ne izjave o tem, da se je izdala pošiljka brez hibe ali o pravem času. Blago, po katero mora priti prejemnik, se mu dá na razpolago, če ga mora raztovoriti železnica, na kraju, kjer leži blago, drugače pa na razkladalšču.

§ 77.

Štetje in tehtanje na namembni postaji.

1) Ob izdaji blaga sme prejemnik zahtevati, da se blago na postaji prešteje ali stehta vpricho njega. Za štetje in tehtanje se plačuje tarifna pristojbina (primeri tudi § 56., odstavek 7)).

2) Železnica mora izvršiti zahtevano štetje in tehtanje, razen če to ni mogoče glede na priprave za tehtanje, ki so na razpolagi, ali glede na naravo blaga ali na prometne razmere. Če se tehtanje odkloni, sme prejemnik blago stehtati na najbližji pripravi tehnični vpricho železniškega pooblaščenca. Prejemnik mora takrat železnici povrniti nastale stroške in plačati odškodnino za pooblaščenca.

3) Za tehtanje vozovnih tovorov veljajo predpisi § 58., odstavka 5).

4) Če se ugotovi ob štetju ali tehtanju manjek v številu ali teži, za katerega mora odgovarjati železnica, ki ga pa še ni priznala, mora železnica prejemniku povrniti pobrano števino ali tehtarino in mu povrniti provzročene stroške.

§ 78.

Dostavljanje blaga na dom.

1) V kraju, kjer je postaja, ali v sosednje kraje sme železnica za pristojbino, ki se objavi v razglasom, ali sama dostavljati blago na dom ali pa v ta namen postaviti prevoznike (§ 76., odstavka 8) in 10)). Osebe, ki se uporabljajo za ta posel, se smatrajo za osebe železnice po § 5. Prevozniki morajo imeti pri sebi tarifo ter jo na zahtevo pokazati.

2) Tudi na postajah, kjer skrbi železnica za dostavljanje blaga na dom, lahko prejemniki svoje blago sami odvažajo ali ga dajo odvažati po drugih prevoznikih, ne pa po železniških. Če hočejo prejemniki uporabljati to pravico, morajo o tem pisмено obvestiti odpravnništvo, še preden prispe blago. V prid obćemu prometu pa sme železnica z odobritvijo ministrstva za promet omejiti ali povsem ukiniti to pravico, začasno ali tudi trajno, če to zahtevajo posebne razmere.

3) Če se mora odpeljati blago v prostore carinske ali davčne uprave, ki so zunaj postaj, sme železnica za povračilo stroškov sama izvršiti dostavo ali pa poveriti na svojo odgovornost ob stroških onega, ki ima pravico razpolaganja, dostavo odpremniku (spediterju), in sicer tudi, če si je prejemnik pridržal pravico, da pride sam po blago.

4) Roki, v katerih dostavlja železnica blago na dom, se morajo objaviti z razglasom pri odpravnih.

§ 79.

Obveščanje prejemnikov o prihodu blaga.

1) O prihodu blaga (§ 76., odstavek 8)) se obvesti prejemnik, kakor si pač izbere železnica, ali po pošti, telefonu ali pa pisмено po posebnem slu. Ob obvestitvi se označi prejemniku rok, v katerem mora priti po blago. Na prejemnikovo pisμένο zahtevo sme dogovoriti odpravnništvo z njim poseben način obveščanja.

2) Prejemnik se mora obvestiti o prihodu sporo-voznega blaga, ko blago prispe, a najkonejše takoj, ko se blago pripravi za izdajo, o prihodu brzovoznega blaga pa v dveh urah po prihodu. Pri brzovoznem blagu, ki prispe ob delavnikih po 16. uri, ob nedeljah ali praznikih pa po 10. uri, se sme zahtevati obvestilo šele drugi dan zjutraj.

3) Obvestilo se smatra za opravljeno:

- če se obvesti prejemnik po pošti, 12 ur, če pa se obvesti brzojavno, tri ure, ko se je predalo obvestilo poštenu ali brzojavnemu uradu;
- če se obvesti prejemnik po telefonu, čim se telefonsko obvestilo dovrši;
- če se obvesti prejemnik drugače, čim se mu obvestilo izroči.

4) Obvestila se izdajajo brezplačno. Za dostavo sme zahtevati železnica povračilo svojih stroškov.

5) Prejemnik se ne obvesti, če je to pismeno zahteval, a pri blagu, ki se je poslalo s pripombo «Ostane na postaji», če ni pošiljatelj v tovrstnem listu izrečno predpisal, da se mora prejemnik obvestiti.

6) Če se je moralo blago v vozovnem tovoru spotoma pretovoriti, ker je bil voz nesposoben za vožnjo, se to javi prejemniku takrat, ko se obvesti.

§ 80.

Roki za odvažanje blaga, ki se ne dostavlja na dom.

1) Blago, ki ga mora raztovoriti železnica, se mora odpeljati med uradnimi urami (§ 63., odstavek 2)) v roku, ki se določi v tarifi. Rok teče od prejema obvestila, da je blago prispelo (§ 79., odstavek 3)), in mora znašati najmanj 24 ur.

2) Rok, v katerem se mora odpeljati blago, ki ga je dolžan raztovoriti prejemnik, se objavi z razglasom pri odpravnih ali v tarifi. Rok teče od prejema obvestila, da je blago prispelo (§ 79., odstavek 3)). Če se vozovi, ki jih je treba raztovoriti, ne pripravijo o pravem času, teče raztovorni rok šele od ure, ko se vozovi pripravijo. Železnica sme zahtevati, da se blago raztovori in odpelje med uradnimi urami.

3) Če se je poslalo blago s pripombo «Ostane na postaji», a pošiljatelj ni v tovrstnem listu izrečno predpisal, da se mora prejemnik obvestiti o prihodu blaga, ali če se je prejemnik pismeno odrekel obvestilu, ali naposled, če prejemnika ni mogoče obvestiti, teče rok za odvoz od ure, ko je blago pripravljeno.

4) Ob nedeljah in praznikih železnica ni dolžna, izdajati sporoznega blaga. Brzovozno blago se mora izdajati, če je carinska ali davčna manipulacija mogoča.

5) Roki za odvažanje ne teko ob nedeljah in praznikih, nadalje ne med časom carinskega, davčnega ali policijskega postopanja, kolikor ga pošiljatelj ali prejemnik ne zadržuje; vendar počiva rok najdlje 48 ur.

6) Če se blago ne odpelje v določenih rokih, se pobira ležnina ali stojnina. Blago, ki ga prejemnik ne raztovori o pravem času, sme tudi železnica raztovoriti na njegovo odgovornost in ob njegovih stroških (primeri tudi § 81., odstavek 6)). Za nedelje in praznike se ne plačuje stojnina samo, če je potekel raztovorni rok prejšnji dan po 16. uri. Če sledita v tem primeru nedelja in praznik ali dva praznika ali če sledi več praznikov drug za drugim, se plača stojnina samo za prvega teh dni.

7) Če pride obveščeni prejemnik po blago, a se mu blago ne more pripraviti v dveh urah po njegovem prihodu, mu mora železnica povrniti stroške, provzročene z njegovim brezuspešnim prihodom. Na njegovo zahtevo mu mora železnica potrditi v tovrstnem listu, da je zaman prišel po blago.

8) Če se blago kopiči in nastane zaradi tega nevarnost, da se promet ne bo mogel vršiti v redu, ima železnica pravico, po potrebi skrajšati tovarne roke in roke, v katerih se ne plačuje ležnina, kakor tudi zvišati stojnino in ležnino. V tem pogledu veljajo zmiselno predpisi § 75., odstavka 4), o določanju, odobravanju in objavljanju dodatnih rokov za izredne prometne razmere.

§ 81.

Ovire ob izdajanju blaga. Zakesnitve odvoza.

1) Če se prejemnik blaga ne more poizvedeti, če neče sprejeti blaga ali če ne izkupi tovrstnega lista v roku, ki ga določi železnica v tarifi, ali če nastopi druga ovira ob izdajanju blaga, mora namembna postaja po predajni postaji takoj obvestiti pošiljatelja o vzroku ovire in zahtevati od njega nalog (primeri tudi § 73., odstavek 6)). Pošiljatelj sme v

tovrstnem listu predpisati, da ga obvesti namembna postaja ob njegovih stroških neposredno brzojavno ali po pošti. V tem primeru je pošiljatelj ob pogojih, ki se določijo v tarifi, upravičen, dajati svoje naloge tudi neposredno namembni postaji. Ob pogojih, ki jih določi tarifa, sme pošiljatelj v tovrstnem listu tudi predpisati, da se mu mora, če nastane ob izdajanju ovira, blago vrniti brez predhodnega obvestila. Drugače se sme poslati blago nazaj samo, če je pošiljatelj to zahteval na podstavi obvestila.

2) Če je prejemnik odklonil sprejem blaga, a je bil pošiljatelj obveščen o oviri, se sme izdati blago naknadno samo z njegovim pristankom. V vseh drugih primerih se izda blago prejemniku, ki se naknadno javi zaradi sprejema, če ni prispela v tem na namembno postajo pošiljateljeva nasprotna odredba.

3) Če se pošiljatelj ne more obvestiti ali če pošiljatelj odlašajo z izdajo naloga ali če se nalog ne dá izvršiti, vskladišči železnica blago ob pošiljateljevih stroških in na njegovo odgovornost. V tem primeru jamči železnica za skrbnost rednega trgovca. Vendar pa je železnica tudi upravičena, predati nedostavno blago odpremniku (spediterju) ali javnemu shranišču na račun in na odgovornost onega, ki ima pravico razpolaganja, ko je pobrala stroške in izdatke, ki obremenjajo pošiljko.

4) Železnica je nadalje upravičena, brez formalnosti, čim boljje more:

a) takoj prodati blago, ki se ne more izdati, če se hitro kviri ali če se po krajevnih razmerah ne more predati odpremniku (spediterju) in tudi ne vskladiščiti;

b) čez štiri tedne, ko poteče rok, v katerem se ne plačuje ležnina, prodati blago, ki se ne more izdati in ki ga tudi pošiljatelj neče vzeti nazaj. Če bi blago zaradi daljšega ležanja nerazmerno izgubilo na vrednosti ali če ne bi bili stroški ležanja v nikakršnem razmerju z vrednostjo blaga, sme prodati železnica blago tudi pred tem časom. O namerjani prodaji se morata obvestiti pošiljatelj in prejemnik, razen če to ni mogoče. Če železnica sama proda blago, sme pobrati razen izdatkov v gotovini pristojbino, ki se določi v tarifi.

5) O deponiranju in o izvršeni prodaji blaga mora železnica takoj obvestiti pošiljatelja in prejemnika, razen če to ni mogoče. Če železnica tega ne stori, je obvezana, povrniti škodo. Po odbitku izdatkov in pristojbin se dá izkupiček pošiljatelju na razpolago.

6) Če prejemnik izkupi tovrstni list, a ne pride po blago v roku, določenem za odvoz, ga mora železnica še enkrat pozvati, naj pride po blago, ter ga obvestiti, da leži blago na njegovo odgovornost in ob njegovih stroških. Za to, da se takšno blago vskladišči, da se preda odpremniku (spediterju) ali javnemu shranišču in da se proda, veljajo zmiselno predpisi odstavkov 3) do 5). Če se blago proda, se dá izkupiček po odbitku stroškov prejemniku na razpolago.

§ 82.

Ugotavljanje manjka, poškodbe in izgube blaga po železnici.

1) Če železnica odkrije ali posumi ali če trdi oni, ki ima pravico razpolaganja, da se je blago zmanjšalo ali poškodovalo, mora železnica takoj pismeno ugotoviti stanje blaga, znesek škode in, kolikor je mogoče, zakaj in kdaj se je blago zmanjšalo ali poškodovalo. Prav tako se mora ugotoviti izguba.

2) Na zahtevo onega, ki ima pravico razpolaganja, se mu izda prepis zapisnika o ugotovitvi.

3) Manjek ali poškodba blaga se ugotavlja v pričo onega, ki ima pravico razpolaganja, in nepristranskih prič. Na zahtevo prizadetih oseb se pozovejo tudi izvedenci. Če oni, ki ima pravico razpolaganja, ne pride v postavljenem roku, se opravi ugotovitev brez njega. Onega, ki ima pravico razpolaganja, ni treba pozivati samo tedaj, kadar se morajo takoj ukreniti primerne odredbe.

4) Če se s pregledom, izvršenim na zahtevo onega, ki ima pravico razpolaganja, ne ugotovi noben manjek in nobena poškodba ali pa če se ugotovi samo oni manjek ali ona poškodba, ki ga (jo) je železnica že priznala, mora plačati oni, ki ima pravico razpolaganja, stroške za pozvane izvedence.

§ 83.

Sodno ugotavljanje ovir ob izdajanju, izgube, manjka in poškodbe blaga.

Vsaka prizadeta oseba sme zahtevati, da se sodno ugotovi ovira ob izdajanju, izguba, manjek ali poškodba po veljavnih zakonskih odredbah. S tem se ne izpreminja postopanje, določeno v §§ 81. in 82.

§ 84.

Odgovornost železnice za izgubo, manjek in poškodbo blaga vobče.

Železnica je odgovorna za škodo, ki nastane, če se blago izgubi, zmanjša ali poškoduje v času, ko je sprejela blago v prevoz, do njega izdaje, razen če se je provzročila škoda po krivdi onega, ki ima pravico razpolaganja, ali zбог njegovega naloga, za katerega se ne more dolžiti železnica, po višji sili ali po nedostatkih v vkladu, ki se odzunaj ne morejo zapaziti.

§ 85.

Omejitev odgovornosti glede namembnega kraja.

1) Če je v tovrstnem listu označen namembni kraj, kjer ni odpravnih in tudi ne stranskega odpravnih štva blaga, urejenega za odpravljanje blaga, je železnica odgovorna kot voznik samo do poslednje železniške postaje ali do stranskega odpravnih štva blaga, urejenega za to. Če eventualno prepelje blago dalje, je odgovorna kot odpremnik (spediter).

2) Če je železnica ustanovila naprave za nadaljnji prevoz blaga v take kraje (§ 78., odstavek 1)), je odgovorna kot voznik do namembnega kraja.

§ 86.

Omejitev odgovornosti ob posebnih nevarnostih.

1) Železnica ni odgovorna:

1. za škodo pri blagu, ki se prevažajo po predpisih te uredbe ali tarife ali po pogodbi s pošiljateljem, vpisani v tovrstni list, v vozu, ki je zgrajen kot odkrit voz, če nastane škoda iz nevarnosti, združene s tem načinom prevažanja;

2. za škodo pri blagu, ki se je oddalo po pošiljateljevi izjavi v tovrstnem listu v prevoz ne- vloženo ali nezadostno vloženo, dasi zahteva blago po svoji naravi vklad zaradi zaščite zoper izgubo, manjek ali poškodbo med prevozom, če nastane škoda zaradi tega, ker je bilo blago ne- vloženo ali nezadostno vloženo;

3. za škodo pri blagu, ki ga natovori po predpisih te pogodbe ali tarife ali po pogodbi s pošiljateljem, vpisani v tovrstni list, pošiljatelj in raztovori prejemnik, če nastane škoda iz nevarnosti, združene z natovoritvijo in raztovoritvijo ali s pogrešnim tovorjenjem;

4. za škodo pri blagu, ki je po svoji posebni naravi posebno v nevarnosti, da se izgubi, zmanjša ali poškoduje, zlasti da se zdrobi, da zarjavi, se znotraj pokvari, izkapa, se izsuši, raztrosi ali vname samo od sebe, če nastane škoda iz te nevarnosti;

5. za škodo pri živih živalih, če nastane škoda iz posebne nevarnosti, združene zanje s prevažanjem;

6. za škodo pri blagu, kamor se štejejo tudi žive živali, za katere se mora dati po tej uredbi, po tarifi ali po pogodbi s pošiljateljem, vpisani v tovrstni list, spremljevalec, če nastane škoda iz nevarnosti, ki bi jo bil moral odpraviti spremljevalec.

2) Kadarkoli je mogla po razmerah provzročiti škodo ena izmed nevarnosti, omenjenih v odstavku 1), se smatra, da je nastala iz te nevarnosti.

3) Na podstavi teh predpisov železnica ne sme zahtevati, da bi se oprostila odgovornosti, če se dokaže, da je nastala škoda po njeni krivdi.

§ 87.

Omejitev odgovornosti za manjke v teži.

1) Pri blagu, ki izgubi redoma med prevozom po svoji naravni lastnosti nekaj teže, železnica ni odgovorna za manjke v teži do nastopnih odstotkov:

do 2 odstotkov pri tekočem, vlažnem in naslednjem suhem blagu:

- ostruženem ali zmletem barvilnem lesu,
- skorjah (lubju),
- koreninah,
- sladkih korenincah,
- rezanem tobaku,
- maščobnem blagu,
- milu in trdih oljih,
- svežih plodih,
- svežem tobačnem listju,
- ovčji volni,
- sirovih in obdelanih kožah,
- posušenem in pečenem sadju,
- živalskih kitah,
- rogovih in parkljih,
- kosteh (celih in zmletih),
- suhih ribah,
- hmelju,
- svežem lepu (kitu),
- svinjskih ščetinah,
- konjski žimi,
- solj,

do 1 odstotka pri vsem ostalem suhem blagu, ki ima označeno lastnost.

2) Ako se prevažata več kosov z istim tovarnim listom, se izračuni določeni odstotek za vsak kos posebe, če je teža posameznih kosov označena v tovarnem listu ali če se dá ugotoviti drugače.

3) Odgovornost železnice se ne omeji, če ni nastopil po okolnostih manjek v teži zaradi naravne lastnosti blaga ali če se ugotovljeni odstotek ne ujema s to lastnostjo ali z ostalimi okolnostmi tega primera.

4) Ako se izgubi vsa pošiljka ali njeni samostalni deli, se ne odbije nič kot manjek v teži, če je njih teža označena v tovarnem listu ali če se dá ugotoviti drugače.

5) Oprostitev železnice od jamčenja preko te izmere po § 86., odstavku 1), št. 4., se s tem ne izpreminja.

§ 88.

Znesek odškodnine za izgubljen, zmanjšano ali poškodovano blago.

1) Če mora železnica na podstavi vozninske pogodbe plačati odškodnino za izgubo ali zmanjšek blaga, se povrne običajna trgovska vrednost, če pa je ni, običajna vrednost, ki jo je imelo blago iste vrste in kakovosti v kraju in v času, kjer in kadar se je sprejelo v prevoz. Nadalje se morajo povrniti vsote, ki so bile že plačane ali ki se morajo še plačati kot carina in ostali stroški kakor tudi kot voznina.

2) Če se blago poškoduje, se povrne znesek, za katerega se je zmanjšala vrednost, označena v odstavku 1).

3) Glede primerov, v katerih se mora povrniti celokupna škoda, primeri § 95.

§ 89.

Tarifna omejitev odškodninskega zneska.

1) Železnica sme določiti v izjemnih tarifah najvišji znesek, ki se mora plačati ob izgubi, manjku ali poškodbi, če dajo te izjemne tarife po navadnih tarifah znižane cene za ves prevozni pot in če se uporablja isti najvišji znesek za ves prevozni pot. Če želi pošiljatelj uporabo take izjemne tarife, mora to v tovarnem listu zabeležiti in navesti tarifo.

2) Železnica sme nadalje v tarifi omejiti na odrejeni najvišji znesek odškodnino, ki se mora plačati, če se izgube, zmanjšajo ali poškodujejo predmeti, omenjeni v § 54., odstavku 2), B, št. 1.

3) Glede primerov, kjer se mora povrniti celokupna škoda, primeri § 95.

§ 90.

Domnevanje, da se je blago izgubilo.

Če se blago ne more izdati najkasneje 30. dan, ko poteče dostavni rok, sme oni, ki ima pravico razpolaganja, brez nadaljnjega dokaza smatrati blago za izgubljeno.

§ 91.

Najdba izgubljenega blaga.

1) Oni, ki ima pravico do odškodnine, sme, ko prejme odškodnino, zahtevati v priznanici, da ga železnica takoj obvesti, če bi se blago našlo. O tem se mu izda potrdilo.

2) V 30 dneh po prejemu obvestila sme oni, ki ima pravico do odškodnine, zahtevati, da se mu izda blago, kakor si pač izbere, brezplačno ali na predajni ali na namembni postaji, označeni v tovarnem listu, ali na postaji, kjer se je blago našlo. Vrniti pa mora prejeto odškodnino po odbitku odškodnine, ki mu gre po § 94. zato, ker se je prekoračil dostavni rok.

3) V vseh drugih primerih je železnica upravičena, prosto razpolagati z zopet najdenim blagom.

§ 92.

Zavarovanje redne izročitve. (Označitev dostavnega interesa.)

1) Pošiljatelj sme v tovarnem listu označiti zavarovanje redne izročitve. Za to se plača pristojbina, ki se mora določiti v tarifi.

2) Vsota, s katero je označeno zavarovanje redne izročitve, se mora vpisati s črkami v tovarni list na odrejenem mestu.

3) Pristojbina se izračuna za nedeljive edinice po 10 dinarjev in 10 tarifnih kilometrov ter ne sme biti večja nego 0-25 par za edinic. Pristojbine se zaokrožajo na 25 par navzgor. Kot najmanjša pristojbina se pobira 5 par za prevozni pot od predajne do namembne postaje.

4) Če je dolžnost, plačati odškodnino po § 89., omejena na določeno najvišjo vsoto, ni dopustno, zavarovati redne izročitve preko te vsote.

§ 93.

Znesek odškodnine za izgubo, manjek ali poškodbo, če je zavarovanje redne izročitve označeno.

Če je zavarovanje redne izročitve označeno, se sme zahtevati ob izgubi, manjku ali poškodbi blaga poleg odškodnine, določene v § 88., povračilo nadaljnje škode do označene vsote.

§ 94.

Odgovornost železnice, če se dostavni rok prekorači.

1) Če se dostavni rok prekorači, mora povrniti železnica dokazano škodo:

a) kadar zavarovanje redne izročitve ni označeno, do zneska čiste voznine;

b) kadar je zavarovanje redne izročitve označeno, do označene vsote. Če je ta znesek manjši nego odškodnina, odrejena pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

2) Kadar škoda ni nastala ali kadar ni dokazana, plača železnica:

a) ako zavarovanje redne izročitve ni označeno:

če se prekorači rok do vštetege enega dne, $\frac{1}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok do všteteh dveh dni, $\frac{2}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok do všteteh treh dni, $\frac{3}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok do všteteh štirih dni, $\frac{4}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok preko štirih dni, $\frac{5}{10}$ čiste voznine;

b) ako je zavarovanje redne izročitve označeno:

če se prekorači rok do vštetege enega dne, $\frac{2}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok do všteteh dveh dni, $\frac{4}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok do všteteh treh dni, $\frac{6}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok do všteteh štirih dni, $\frac{8}{10}$ čiste voznine,

če se prekorači rok preko štirih dni, vso čisto voznino, toda ne več nego označeno vsoto. Če je ta znesek manjši od odškodnine, odrejene pod a), se sme zahtevati ta odškodnina.

3) Pravice, osnovane na teh odredbah, se smejo uveljavljati tudi poleg eventualnih pravic zaradi izgube, manjka ali poškodbe blaga. Če je zavarovanje redne izročitve označeno, se sme zahtevati poleg odškodnine, ki se določi po § 88., kvečjemu označeni znesek zavarovanja kot povračilo za vso nadaljnjo škodo (§ 93.), všteti tudi škodo, provzročeno s tem, da se je prekoračil dostavni rok. Predpis drugega stavka v odstavku 1), b), velja zmiselno.

4) Železnica ni odgovorna, če dokaže, da prekoračitev roka ni mogla preprečiti niti s skrbnostjo rednega trgovca.

5) Glede primerov, v katerih se mora povrniti celokupna škoda, primeri § 95.

§ 95.

Povračilo škode, učinjene namenoma ali nastale zaradi velike malomarnosti železnice.

Če se je učinila škoda namenoma ali če je nastala zaradi velike malomarnosti železnice, se mora povrniti v vseh primerih odgovornosti celokupna škoda.

§ 96.

Izguba pravice do odškodnine.

Železnica na podstavi vozninske pogodbe ni odgovorna, če se predado z nepravilno ali netočno označbo predmeti, katerih prevoz je prepovedan po zakonskih predpisih ali iz razlogov javnega reda ali ki so izključeni od prevoza ali se sprejemajo samo pogojno v prevoz. Isto velja, če ni pošiljatelj izpolnil varnostnih odredb, določenih za te predmete.

§ 97.

Prestanek pravic, ko se izplača voznina in prevzame blago.

1) Z izplačilom voznine in ostalih terjatev, ki obremenjajo blago, in s prevzemom blaga prestanejo vse pravice zoper železnico, ki izvirajo iz vozninske pogodbe.

2) Od tega so izvzete:

1. pravice do odškodnine za škodo, če dokaže upravičenec, da se je učinila škoda namenoma ali da je nastala zaradi velike malomarnosti železnice;

2. pravice do odškodnine, ker se je prekoračil dostavni rok, če se ne prijavijo najkasneje v 14 dneh, v katere se ne šteje dan prevzema, pismeno eni izmed železnice, odgovornih po § 100.;

3. pravice do odškodnine zaradi takih nedostatkov, ki so se ugotovili po § 82. ali § 83. pred prevzemom blaga ali katerih ugotovitev se je vključ predpisu § 82. opustila po krivdi železnice;

4. pravice do odškodnine zaradi takih nedostatkov, ki se niso mogli ob prevzemu blaga odzunaj zapaziti, če zahteva upravičenec takoj, ko se odkrije, najkasneje pa v sedmih dneh po prevzemu ali od železnice, naj ugotovi škodo po § 82., ali od sodišča, naj izvedenci pregledajo blago, in če dokaže, da je nastal nedostatek v času, ko se je sprejelo blago v prevoz, do njega izdaje. Če pa je bilo mogoče, da bi bil prejemnik na namembni postaji ugotovil stanje blaga, in če je železnica izjavila pripravljenost, izvršiti to ugotovitev, se ta odredba ne uporabi;

5. pravice zaradi pogrešno pobranih vozninskih dodatkov in zaradi nepravilnega izračuna voznine in pristojbin (§ 70.).

3) Prejemnik sme prevzem blaga odkloniti tudi, ko je sprejel tovarni list in izplačal voznino, dokler se ne ugotovi na njegovo zahtevo, ali obstoje nedostaki, ki jih navaja. Pridržki ob prevzemu blaga nimajo nikakršnega učinka, če se ne učinijo s pristankom železnice.

4) Če nedostajajo ob izdaji pošiljke, ki sestoji po tovarnem listu iz več predmetov, posamezni predmeti, sme označiti prejemnik v potrdilu o prejemu predmete, ki jih ni prejel.

§ 98.

Zastaranje pravic zoper železnico, ker se je blago izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo ali ker se je prekoračil dostavni rok.

1) Pravice zoper železnico, ker se je blago izgubilo, zmanjšalo ali poškodovalo ali ker se je prekoračil dostavni rok, zastarajo v enem letu.

2) Zastaranje se začne, če je blago izgubljeno ali zmanjšano, ko poteče dan izdaje, če pa se izgubi ali če se prekorači dostavni rok, ko poteče ta rok.

3) Zastaranje se ustavi s pismeno prijavo zahteve (reklamacijo) pri železnici. Če se prijava odkloni, teče rok zastaranja dalje od dne, ko priobči železnica reklamantu pismeno svojo odločbo in vrne dokaznice, ki so bile eventualno priložene prijavi. Dokaz o prijavi pravice in o njeni rešitvi kakor tudi dokaz o vrnitvi dokaznic mora predložiti oni, ki se sklicuje na te činjenice. Nadaljnje vloge, naslovljene na železnico ali nadrejena oblastva, ne ustavljajo zastaranja.

4) Za prekinitve zastaranja veljajo obči zakonski predpisi.

5) Enoletni rok zastaranja in ostali predpisi tega paragrafa se ne uporabljajo, če je železnica namenoma provzročila, da se je blago izgubilo, zmanjšalo, poškodovalo ali da se je prekoračil dostavni rok. Nadalje se ne uporabljajo na medsebojne regresne pravice železnice (§ 100.).

§ 99.

Uveljavljanje pravic na podstavi vozninske pogodbe.

1) Uveljavljati pravice zoper železnico na podstavi vozninske pogodbe sme samo oni, ki je upravičen, razpolagati z blagom (primeri pa §§ 60. in 70.).

2) Ako pošiljatelj, ki ima sam po sebi pravico razpolaganja, ne more pokazati duplikata tovarnega lista, sme uveljavljati svojo pravico samo s prejemnikovim pristankom, razen če bi predložil dokaz, da je prejemnik odklonil sprejem blaga.

3) Izvensodne zahteve se uveljavljajo pismeno pri železnici, pristojni po § 100. Če se je tovarni list že izdal prejemniku, se mora prav tako predložiti. Če gre za odškodnino zaradi izgube, manjka ali poškodbe, se mora predložiti potrdilo o vrednosti blaga.

4) Železnica mora kar najhitreje preizkusiti zahteve ter izdati o njih pismeno odločbo, če se z reklamantom ni mogla poravnati.

§ 100.

Skupna odgovornost železnice, ki so se udeležile prevoza.

1) Predajna železnica jamči za izvršitev prevoza, dokler se blago ne izda prejemniku, ne glede na to, ali so se uporabile samo njene ali tudi tuje proge.

2) Vsaka nadaljnja železnica vstopi že s tem, da sprejme blago s prvotnim tovornim listom, v vozniško pogodbo po tem tovornem listu ter prevzame samostavno obvezo, izvršiti prevoz po vsebini tovarnega lista.

3) Glede zahtev, ki izvirajo iz vozniške pogodbe, pa se sme vložiti tožba samo zoper predajno železnico ali železnico, ki je poslednja prevzela blago s tovornim listom, ali zoper železnico, na katere progi se je škoda dogodila. S tem se ne krši medsebojna regresna pravica železnic. Tožitelj ima pravico, voliti med temi železnicami. Ta pravica prestane, čim se vloži tožba.

4) Z nasprotno tožbo ali zaračunom (kompenzacija) se smejo uveljavljati zahteve, ki izvirajo iz vozniške pogodbe, tudi zoper drugo železnico, če se opira njena tožba na isto vozniško pogodbo.

5) Če je na podstavi teh predpisov ena izmed udeleženi železnic plačala odškodnino, ima pravico regresa zoper železnico, ki je škodo povzročila. Če se ta železnica ne more poizvedeti, trpe udeležene železnice skupaj škodo po razmerju dolžine svojih prog, s katerimi so se udeležile prevoza, kolikor se ne ugotovi, da ni nastala škoda na njih progah. S tem se ne krši pravica železnic, skleniti že naprej ali v poedinih primerih drugačne dogovore o regresu.

IX.

Zaključna odredba.

1) Železniško-prometna uredba in njene izpremembe se morajo razglasiti v «Službenih Novinah».

2) Ko stopi v veljavo železniško-prometna uredba, prestanejo veljati:

uredba o prevozu potnikov in blaga po železnicah v kraljevini Srbiji z dne 1. januarja 1908.;

prometna uredba z dne 1. julija 1920. z dodatkom;

prometni pravilnik za železnice kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, poslovni pravilnik za železnice javnega prometa v območju dežel svete ogrske krone in prometni pravilnik za železnice v Bosni in Hercegovini z dne 1. januarja 1910. z vsemi dodatki in

vsii drugi predpisi, ki nasprotujejo odredbam te uredbe.

Ta uredba ne velja za one prevozne pogodbe, ki so bile sklenjene, preden stopi ta uredba v veljavo.

3) Vsaka železniška uprava mora imeti na prodaj železniško-prometno uredbo, dopolnjeno po naj-novejšem stanju.

V Beogradu, dne 25. aprila 1925.*

Minister za promet:

A. M. Stanić s. r.*

Priloga I.

(§ 49. ž. p. u.)

Natančnejše odredbe o prevozu živih živali.

I.

Tovorjenje.

§ 1.

1) Postaje, ki so odredjene za promet z živalmi, morajo imeti naprave, s katerimi se morejo živali udobno natovarjati in raztovarjati.

2) Tla stalnih klančin za tovorjenje morajo biti taka, da živali varno stoje.

3) Prenosne klančine za tovorjenje morajo biti dosti široke in morajo imeti na obeh straneh ograjo, visoko vsaj 20 cm, in podnožne letve (letve za stopanje). Pri prenosnih klančinah in pri mostovih za tovorjenje se morajo živali zaščititi, da ne padejo ob strani z njih.

4) Na postajah, s katerih se redoma pošiljajo večje količine živali, ali v njih bližini morajo biti ograjeni prostori (obori), kamor se začasno spravljajo živali. V teh prostorih, ki jih pripravijo železniške uprave, morajo biti priprave za privezovanje živali. Prostorji morajo biti razdeljeni na manjše oddelke, v katere se posebe spravljajo živali različne vrste in velike živali (konji, med katere se štejejo tudi poniji, žrebeta, potem goveda, mule, osli in podobne živali) ločeno od malih živali (svinj, telet, ovac, koz, psov, perutnine in podobnih živali).

* Datum in podpis sta natisnjena po popravku v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 12. septembra 1925., št. 208 (XLVIII. — 1925.).

Živali morajo ostati skupaj s svojimi sesnimi mladiči. Če se uporabljajo obori in klančine v temi, jih je treba razsvetliti.

§ 2.

1) Živali se morajo prevažati v pokritih vozovih. Pri tem se morajo izbrati vozovi, katerih notranja širina znaša najmanj 2-6 m in ki imajo blizu vozovne strehe na vzdolžnih ali čelnih straneh po dva otvora (zračni zaklopnici), ki se dasta odnotraj zapirati in ki sta vsaj 0-40 m dolga in 0-30 m široka. Razen tega morajo biti na vratih naprave, ki omogočujejo, da se puščajo vrata odprta, in sicer pri velikih živalih v širini 0-35 m, pri malih živalih pa v širini 0-15 m. Ko se živali natovorijo, je treba pustiti vrata v predpisani izmeri, zračne zaklopnice pa povsem odprte, da ima zrak dovolj pristopa.

2) Za svinje, ovce in koze je treba redoma uporabljati pokrite etažne vozove s stenami iz letev (rešetkastimi stenami) in z napravami za napajanje (§ 5., odstavek 1)). Stene morajo biti toliko iz dobro zbitih desak ali pa morajo imeti take zaklopnice, da so živali odzdo laj zaščitene zoper prepah in da gnoj in stelja ne moreta izpadati.

3) Stene specialnih voz za prevoz perutnine morajo biti iz letev in morajo imeti ograje, da gnoj in stelja ne moreta izpadati.

4) Če se morajo za velike živali izjemoma uporabiti vozovi brez otvorov (zračnih zaklopnic), je treba pustiti vrata vsaj na pol odprta in jih varno pritrditi, da ostanejo tako in se ne morejo premikati. Otvore na vratih je treba zadelati ali z deskami ali z rešetkami. Če ni voza s stenami iz letev, se prevažajo svinje, ovce in koze v pokritih vozovih z rešetkami na vratih in pripravami za napajanje (§ 5., odstavek 1)). Rešetke na vratih in ograje iz desak morajo biti visoke vsaj 1-5 m. Rešetke za vrata mora dajati na razpolago železnica.

5) V mrzlem letnem času se prevažajo na osnovi pošiljateljve izjave v tovornem listu prasci, ki se ne predajajo v shrambah, v pokritih vozovih; zračne zaklopnice naj bodo odprte, vrata pa zaprta.

6) Ob pogojih, ki jih določi tarifa, se prevažajo na pošiljateljveo zahtevo konji in mule v hlevskih vozovih.

7) Skrinje pod vozovi se smejo uporabljati samo za prevoz poedinih spotoma obolelih živali.

8) Vozovi morajo imeti naprave za privezovanje živali, kakor železne obroče ali podobne naprave.

9) Tovorna površina voz, ki služijo za prevoz živali, mora biti zunaj označena, in sicer pri etažnih vozovih in pri vozovih, razdeljenih na več oddelkov, tako, da se vidi velikost vsakega prostora.

10) Glede voz in opremkov, ki so že v prometu, sme dopustiti ministrstvo za promet odstopke od gorenjih predpisov.

11) Na zahtevo mora dati pri pošiljkah konj in rogateg živine železnica prečnice in pregrade na razpolago za pristojbino, ki se določi v tarifi.

§ 3.

1) Kletke, zaboji, košare, vreče in druge posode, ki služijo za prevoz živali, morajo biti zadostno prostore in zračne. Prepovedano je, predajati živali zvezane.

2) Kletke ali podobne posode morajo imeti neprebojno dno in tako visoke neprebojne stene, da se voz, kolikor je mogoče, ne onesnaži z gnojem ali s steljo. Ta predpis ne velja za perutnino v vozovnih tovorih. Kletke ali podobne posode, ki so deloma iz letev, morajo biti urejene tako, da ne morejo živali poedinih telesnih delov potiskati skozi nje, razen tega pa tako visoke, da živali lahko v njih stoje. Če bi trajal prevoz verjetno nad 36 ur, morajo biti kletke ali podobne posode opremljene s primernimi napravami za napajanje, pri malih živalih pa tudi z napravami za krmljenje živali. Dno posod mora biti posuto s peskom, šotnim drobirjem ali žagovino. Ob tovarjenju je treba paziti, da more prihajati do posod zadosti svežega zraka. Zlasti se ne sme drugo blago natovarjati na kletke, zaboje, košare ali podobne posode; te posode pa se smejo nakladati druga na drugo samo, če se omogoči z letvami ali čim drugim, da ostane med dnom zgornje posode in pokrovom spodnje posode praznina v višini vsaj 3 cm.

3) Ko se odreja največje število živali, ki naj se natovorijo v en voz, je treba vpoštevati, da ne smejo stati velike živali pritisnjene druga ob drugi in tudi ne ob steno voza. Ta predpis je izpolnjen, če more človek hoditi med natovorjenimi živalmi. Če se tovorijo živali po čez, mora ostati razen tega med živalmi in stenami voza toliko prostora, da se živali z drgnjenjem ali kako drugače ne morejo poško-

dovati na glavi ali na zadnjem delu. Malim živalim je treba dati možnost, da ležejo.

4) Velike in male živali kakor tudi živali različne vrste se smejo natovoriti v isti voz samo, če je vsaka vrsta oddeljena z drogi ali pregrajami iz desak ali letev. Te omejitve ne veljajo ob prevozu živali z njih sesnimi mladiči in tudi ne ob prevozu perutnine.

5) Voz, natovorjen z nevroženo perutnino, se prevažajo pod svinčeno zaporo.

6) Pri pošiljkah rogateg živine in svinj je treba posuti tla voza s steljo. Če pošiljatelj ne posuje voza s steljo, stori to železnica za pristojbino, ki se določi v tarifi. Železnica ima pravico, omejiti v tarifi dolžnost nastiljanja na izvestne postaje. Tla voz, ki imajo samo stene iz letev, kakor tudi onih voz, katerih vrata ostanejo med prevozom odprta, se ne smejo nastiljati z zapalnim materialom. Za zapalen material se smatrajo: slama, pleve in travnata stelja; nasprotno pa se sme uporabljati žagovina, poškopljena z vodo in pomešana s peskom ali brez peska, potem poškopljena šotna stelja. Če se pošiljka živali, opremljena s steljo, spotoma pretovori, mora posuti železniška uprava s steljo vozove, v katerih se nadaljuje prevoz. Pristojbino, ki se plača za to, določa tarifa.

7) Če pošiljke ne ustrezajo tem predpisom, jih sme predajna postaja izključiti od prevoza.

II.

Prevoz.

§ 4.

1) Žive živali se prevažajo v živinskih in tovarnih vlakih, po odredbi železnice pa tudi v potniških vlakih.

2) Na progah z rednim močnim živinskim prometom morajo voziti živinski vlaki — redno ali samo po potrebi — ob določenih dneh, ki jih mora železnica objaviti. Vozni red teh vlakov je treba določiti tako, da se ustavljajo živali, ki prihajajo in odhajajo na spojnih progah, samo toliko, kolikor je neizogibno treba.

3) Osnovna hitrost živinskih vlakov ne sme biti manjša nego 25 km na uro. V izrednih razmerah sme dovoliti ministrstvo za promet odstopke.

§ 5.

1) Vse živali, katerih prevoz bi trajal verjetno 24 ur ali še dlje, mora pošiljatelj pred natovoritvijo nakrmiti in napojiti. Če traja prevoz nad 36 ur, je treba živali napajati najkasneje vsakih 36 ur. Napajati jih mora spremljevalec. Živali brez spremljevalca napaja železnica za pristojbino, ki se določi v tarifi.

2) Na pošiljateljveo zahtevo v tovornem listu morajo železniške uprave škropiti svinje za pristojbino, ki se določi v tarifi. Postaja, kjer je moči svinje škropiti, morajo biti v tarifi navedene.

§ 6.

1) Vozovi, natovorjeni z živalmi, se smejo premikati (manevrirati) samo, kadar je nujno treba, in sicer vedno kar najpazljiveje. Brezpogojno se je treba izogibati, da kam močno ne trčijo.

2) Posode z živalmi se ne smejo ob natovarjanju in raztovarjanju ne metati ne prevračati.

§ 7.

Če se vrši prevoz ponoči, morajo imeti spremljevalci živali svetiljke, ki dobro gore. Prepovedano je, uporabljati zapalen material, kakor n. pr. petrolej itd.

Priloga II.**Predpisi o predmetih, ki se pogojno sprejemajo v prevoz.**

(§ 54., odstavek 2), A.)

I. Eksplozivni predmeti.***Ia. Sredstva za streljanje in raznesna sredstva (eksplozivi, raznesila).**

Prevažati se smejo:

1. Skupina: Sredstva za streljanje in raznesila, s katerimi ni opasno ravnati.

* 1) Eksplozivni predmeti, določeni za preiskavo, katerih prevoz z železnico ni dopuščen, se sprejemajo v prevoz po nalogu oblastev v količinah pod

a) Neopasni raznesni preparati državne izdaje (naklade) in koncesionirana raznesila, ki so proglašena za neopasna ob ravnanju, če je njih prevoz dopuščen (primeri tudi 2. skupino pod b));

b) nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna, kolodijev bombaž, nitrirani bombaž), če zadošča zahtevam stabilnosti, in sicer:

a) v obliki vate in nestisnjena, z najmanj 25 % vode ali alkohola (s 75 deli suhe materije in 25 deli tekočine);

β) stisnjena, z najmanj 15 % vode (s 85 deli suhe materije in 15 deli vode) (primeri tudi 2. skupino pod c));

c) trinitrotoluol in tako zvani tekoči trinitrotoluol (pri navadni temperaturi tekoča, nevtralna zmes nitriranih toluolov); te materije ne smejo biti opasnejši nego kemijsko-čisti «trinitrotoluol a»;

č) pikrinova kislina.

2. skupina: Lahko eksplozivna sredstva za streljanje in raznesila.

a) Strelni in raznesni smodnik;

b) raznesila državne izdaje in koncesionirana raznesila, če je njih prevoz dopuščen;

c) nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna), če zadošča zahtevam stabilnosti, in sicer:

a) nestisnjena, z najmanj 15 % vode (s 85 deli suhe materije in 15 deli vode) (primeri tudi 1. skupino pod b));

β) stisnjena v obliki patron (nabojev) z oblogo iz parafina;

č) drugi eksplozivni predmeti, če je njih prevoz izrečno dopuščen.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1. skupina.

1. Neopasni raznesni preparati državne izdaje in koncesionirana raznesila, ki so proglašena za neopasna ob ravnanju (a).

1) Koncesionirana raznesila se smejo dajati v promet samo v onih oblikah in vkladih, ki so predpisani za vsako poedino vrsto v listini, s katero se dopuščajo. Posode morajo imeti napis, ki obseza označbo raznesila po koncesiji, s pristavkom: «Raznesilo (Rasprskavajuće sredstvo) 1. skupine», izdelovateljevo ime ali njega firmo, označbo tvornice, potem datum in številko dovolila pristojnega oblastva za prevoz in datum, ko je bila materija izdelana. Napis je treba prilepiti na posodo tako, da se mora raztrgati, ko se odpre. Vsaka posoda mora biti opremljena z razločno vtisnjeno plombo tvornice.

2) Za neopasne raznesne preparate državne izdaje veljajo zmiselno gorenje odredbe, kolikor ni posebnih predpisov.

2. Nitroceluloza (strelni bombaž, kolodijeva volna) (b).

Vatasta in nestisnjena nitroceluloza, z najmanj 25 % vode ali alkohola (a) in stisnjena nitroceluloza z najmanj 15 % vode (β) mora biti trdno vložena v trpežne, neprebojne, varno zaprte lesene posode, ki ne prepuščajo vode ali alkohola. Namesto lesenih posod se smejo uporabljati tudi tako zvani ameriški sodi iz kartona (lepenke). Posode se ne smejo zabiti z železnimi žebli ter morajo imeti napis: «Mokra nitroceluloza, 1. skupina».

3. Trinitrotoluol (c).

mora biti trdno vložena v trpežne, neprebojne, varno zaprte lesene posode. Namesto lesenih posod se smejo uporabljati tudi tako zvani ameriški sodi iz kartona. Posode morajo imeti napis: «Trinitrotoluol, 1. skupina».

Tako zvani tekoči trinitrotoluol se sme vkladati razen v trpežne, neprebojne, varno zaprte lesene posode tudi v železne posode. Te posode morajo biti zaprte popolnoma trdno, vendar pa tako, da zatvor, če nastane požar, odneha pod pritiskom plinov, ki se razvijajo v posodi. Posode morajo imeti čitni napis: «Tekoči (tečni) trinitrotoluol, 1. skupina».

0,5 kilogramov. Pošiljatelj se mora ob predaji izkazati z oblastvenim nalogom, v katerem mora biti določen tudi način vklada. Ta nalog je treba priložiti tovrstnemu listu.

2) Za pošiljke vojaške uprave in za pošiljke zasebnikov vojni upravi veljajo posebni predpisi.

4. Pikrinova kislina (č)

mora biti trdno vložena v trpežne, neprebojne, varno zaprte lesene posode. Namesto lesenih posod se smejo uporabljati tudi tako zvani ameriški sodi iz kartona. Posode morajo imeti napis: «Pikrinova (pikrinska) kislina, 1. skupina». Za vklad se ne sme uporabljati svinec.

2. skupina.

1. Strelni in raznesni smodnik (a).

1) Strelni in raznesni smodnik mora biti trdno vložena v trpežne, neprebojne, varno zaprte lesene posode, ki zanesljivo branijo, da bi se vsebina razsula ali izprašila. Posode ne smejo imeti železnih žeblijev, vijakov ali drugih železnih pritrdil (obročev, trakov itd.). Za vklad se smejo jemati tudi kovinske posode (razen železnih), če so zaprte popolnoma trdno, vendar pa tako, da zatvor, če nastane požar, odneha pod pritiskom smodnikovih plinov, ki se razvijajo v posodi.

2) Preden se vložijo zrnati smodnik v posode, se mora vsuti v goste, močne vrečice, močnati smodnik pa v usnjene mošnjiče ali dvojno tkane vrečice.

3) Nečista teža posode ne sme presežati 130 kilogramov.

4) Na posodah mora biti napis: «Strelni smodnik (Barut za pucanje)», «Raznesni smodnik (Barut za rasprskavanje), 2. skupina». Pri uvoznih in prevoznih pošiljkah mora biti navedeno tudi izdelovateljevo ime ali njega firma.

2. Raznesila državne izdaje in koncesionirana raznesila (b).

1) Koncesionirana raznesila se smejo dajati v promet samo v onih oblikah in vkladih, ki so predpisani za vsako poedino vrsto v listini, s katero se dopuščajo. Posode morajo imeti napis, ki obseza označbo raznesila po koncesiji s pristavkom: «Raznesilo (Rasprskavajuće sredstvo) 2. skupine», izdelovateljevo ime ali njega firmo, označbo tvornice, potem datum, ko je bila materija izdelana. Napis je treba prilepiti na posode tako, da se mora raztrgati, ko se odpre. Vsaka posoda mora biti opremljena z razločno vtisnjeno plombo tvornice. Na posodi mora biti kratko navodilo, kako se posoda odpira in zapira.

2) Za raznesila državne izdaje veljajo zmiselno gorenje odredbe, kolikor ni posebnih predpisov.

3. Nitroceluloza (strelni bombaž in kolodijeva volna) (c).

1) Nitroceluloza mora biti vložena v trpežne lesene posode, ki ne prepuščajo vode in ki nimajo železnih obročev ali trakov, in sicer tako trdno, da se vsebina nikakor ne more drgniti. Razen lesenih posod se smejo uporabljati tudi tako zvani ameriški sodi iz kartona. Posode se ne smejo zabiti z železnimi žebli.

2) Preden se denejo patrone v posode, se morajo zložiti v zavojčke, omotane s trdnim papirjem.

3) Posode morajo imeti napis: «Nitroceluloza, 2. skupina».

4. Drugi eksplozivni predmeti (č). Eksplozivni predmeti, katerih prevoz se dopušča za vsak primer posebe, se morajo vkladati po navodilu, danem v vsakem poedinem primeru.

B. Predajanje.

1) Sredstva za streljanje in raznesila 2. skupine se ne smejo predajati kot brzovozno blago.

2) Obe materiji se ne smeta predajati za postaje in proge, na katerih je njih prevoz prepovedan.

3) Če se pošiljka ne prepelje s posebnim vlakom, se sme njen sprejem naprej omejiti na izvestne dni in vlake. Dnevi in vlaki se odredajo z odobritvijo ministrstva za promet.

4) Vozninske pristojbine se plačujejo ob predaji. Pošiljke se ne smejo obremenjati s povzetji. Zavarovanje redne izročitve ni dopustno.

5) Če ni v poedinih primerih dogovorjeno z železnico kaj drugega, se mora prijaviti vsaka pošiljka pismeno z vsemi podatki tovrstnega lista vred odpravnemu najmanj en dan pred predajo. Pošiljka se sme pripeljati samo podnevi ob času, ki ga odredi odpravništvo pismeno.

6) Pošiljke v posebnih vlakih se morajo prijaviti z navedbo namembne postaje predajni železnici najmanj osem dni prej.

C. Potrdila. Tovorni listi.

1) Posebni zakonski predpisi odredajo, ali in katerih potrdil je treba za prevoz sredstev za streljanje in raznesil.

2) Sicer pa veljajo še nastopne odredbe:

1. Pri sredstvih za streljanje in raznesilih 1. skupine pod b), c), č) in 2. skupine pod c) mora spremeljati vsako pošiljko potrdilo kemika, priznanega po železnici, da ustreza sestava sredstev za streljanje (raznesil) odredbam pod I. a prilogi II. železniško-prometne uredbe; razen tega mora pošiljatelj na tovrstnem listu potrditi, da ustreza vklad dotičnim predpisom.

2. V tovrstnem listu mora biti razen tega pri pošiljkah 1. skupine navedeno: «Sredstvo za streljanje (raznesilo) (Sredstvo za pucanje [rasprskavajuće sredstvo]) 1. skupine», pri pošiljkah 2. skupine pa: «Sredstvo za streljanje (raznesilo) (Sredstvo za pucanje [rasprskavajuće sredstvo]) 2. skupine».

3) Glede sredstev za streljanje in raznesil 2. skupine velja še to-le:

Naziv sredstva za streljanje (raznesila) v tovrstnem listu je treba podčrtati z rdečo tinto. V tovrstnih listih se mora označiti razen količine, vrste, znaka in števila posod tudi nečista teža vsake poedine posode.

Č. Prevozna sredstva.

1) Za prevoz se morajo uporabljati pokriti vozovi. Vendar pa se ne smejo uporabljati vozovi, ki imajo elektrovođe ali priprave, ki vodijo tok ali so pod napetostjo, torej tudi ne električno razsvetljeni vozovi.

2) Vozovi, obiti s svinčcem ali pokriti s svinčcem, se ne smejo uporabljati za prevoz pikrinove kisline.

3) Glede sredstev za streljanje in raznesil 2. skupine velja še to-le:

a) Uporabljati se smejo samo vozovi s prožnimi odbijači (odbojnimi pripravami) in vlačilnimi (spojnimi pripravami) s trdno, varno streho, neprebojno oblogo (opažem) in vrati, ki se dobro zapirajo, po možnosti brez zavor.

b) Ne smejo se uporabljati vozovi, v katerih so železni žebli, vijaki in podobni ostrji predmeti, ki strče.

c) Vrata in okna morajo biti zaprta in zamašena. V ta namen se ne sme uporabljati papir.

č) Ne smejo se uporabljati vozovi, katerih ležišča so bila šele nedavno obnovljena ali ki so določena, da se skoro pošljejo v delavnico v pregled.

d) Pošiljke se morajo prevažati v istih vozovih od predajne do namembne postaje; pretovoritvam se je treba po možnosti izogibati.

e) Na vozove se morajo prilepiti listki z napisom, natisnjenim v modri barvi: «Lahko eksplozivno blago (Lako eksplozivna roba), 2. skupina».

D. Tovorjenje.

1) Sredstva za streljanje in raznesila 1. in 2. skupine se ne smejo tovoriti v istih vozovih z municijo 2. skupine in tudi ne s predmeti pod I c, I č, I d, II, III in V, nadalje ne z lahko zapalnimi materijami. Svinčec se ne sme tovoriti skupaj s pikrinovo kislino.

2) Ob tovorjenju se je treba skrbno izogibati vsakemu pretresu posod; zlasti se posode ne smejo metati, valjati (kotaliti) ali petiskati, tudi ne postavljati na en ogel ter obračati, nego treba jih je vedno kar najpazljiveje nositi in pred vsem varovati, da kaj ne zadene obnje.

3) Ob tovorjenju sredstev za streljanje in raznesil 2. skupine se mora paziti še na to-le:

a) Posode morajo ležati v železniških vozovih tako trdno, da se ne morejo med seboj drgniti, pretresati, suvati, prevaljati in tudi ne pasti. Zlasti je treba ležeče bečve in sode tovoriti vzporedno z dolžinsko stranjo voza ter jih z lesenimi podlogami, pokritimi z odejo, zavarovati zoper vsako kotaljenje.

b) Vozovi se smejo natovarjati samo do dveh tretjin svoje tovrstne teže. Višina tovara v vozu ne sme presežati 1,3 m, razen če se nalože največ tri plasti druga na drugo.

c) Samo količine do 1000 kilogramov se smejo tovoriti skupaj z drugim blagom, če to drugo blago ni lahko zapalno in če se ne raztovori pred raznesili.

č) Sredstva za streljanje in raznesila se ne smejo natovarjati pred skladiščem ali na klančini, ampak se morajo natovarjati na čimbolj oddaljenih stranskih tirih in po možnosti neposredno pred odhodom vlaka, odrejenega za prevoz. Natovarjati jih mora pošiljatelj pod strokovnim nadzorstvom. Pošiljatelj mora tudi preskrbeti posebna tovrstna sredstva (odeje itd.), ki se izdado prejemu z blagom vred.

d) Nepoklicanim osebam je prepovedan pristop na kraj, kjer se tovori. Če se mora vršiti tovorjenje izjemoma v temi, je treba tovarišče razsvetliti s svetilkami, ki stoje trdno in visoko, ki pa se ne smejo polniti s petrolejem.

Glede sredstev za streljanje in raznesil 2. skupine je treba paziti še na to-le:

E. Varnostne odredbe na postajah in med vožnjo.

1) Prepovedano je, ob natovarjanju in med vožnjo v vozovih ali njih neposredni bližini kaditi, kuriti ali imeti odprte svetiljke.

2) Na lokomotivah, kadar vozijo mimo takih voz — po možnosti tudi, kadar jih srečajo na odprti progi — morajo biti ognjišča (pečna) vrata in zaklopnice za pepel zaprte, pihalnik pa ne sme biti zožen. Dokler vozi lokomotiva mimo voza, se mora tovorjenje prekiniti, vozovna vrata morajo biti zaprta, še nenatovorjeni del pošiljke pa se mora z odelo zaščititi zoper ogenj.

3) Med natovorjenimi vozovi in njih lokomotivo morajo biti pripeti najmanj štirje drugi vozovi, ki niso natovorjeni z lahko zapalnimi predmeti. Kamenj premog, rjavi premog, koks in les se ne štejejo med lahko zapalne predmete po tej odredbi in po odredbi pod F, odstavkom 3).

4) Vozovi s sredstvi za streljanje in raznesili se ne smejo nikoli odbijati; kadar pa se pripenjajo, se morajo primikati kar najoprejeje.

5) Ob daljšem postanku na vmesnih postajah se morajo postaviti vozovi na čim bolj oddaljene stranjske tire.

F. Odrejanje vlakov in uvrščanje voz, natovorjenih s sredstvi za streljanje in z raznesili, v vlake.

1) Sredstva za streljanje in raznesila se ne smejo nikoli prevažati s potniškimi vlaki, a z mešanimi vlaki samo tam, kjer ne vozijo tovorni vlaki.

2) Mešani vlaki smejo prevažati samo količine do 1000 kilogramov nečiste teže.

3) Vozovi s sredstvi za streljanje in z raznesili se morajo uvrščati v vlake po možnosti čim dalje od lokomotive, vendar pa tako, da pridejo za njimi še trije vozovi, ki niso natovorjeni z lahko zapalnimi predmeti. Najmanj štirje taki vozovi morajo biti uvrščeni pred vozovi s sredstvi za streljanje in z raznesili. Ti vozovi se morajo trdno pripeti med seboj in z vozovi, ki so pred njimi in za njimi. Na vsaki vmesni postaji, kjer to dopušča postanek vlaka, je treba pazljivo pregledati, ali spoj še drži. Pred vozovi in za vozovi, v katerih je natovorjeno največ 100 kilogramov nečiste teže sredstev za streljanje in raznesil, pa zadošča, uvrstiti po en zaščitni voz. Nobenega zaščitnega voza ni treba pri pošiljkah, ki imajo največ 35 kilogramov nečiste teže.

4) Niti na vozovih, natovorjenih s sredstvi za streljanje in z raznesili, niti na prvem vozu, ki je uvrščen pred njimi in za njimi, ne smejo biti zavore zasedene. Nasprotno pa mora imeti končni (poslednji) voz zasedeno zavoro.

G. Obveščanje prehodnih in namembnih postaj.

1) Če mora preiti pošiljka, katere nečista teža je večja od 1000 kilogramov, na drugo železnico, se mora o tem njena prehodna postaja čimprej brzojavno obvestiti in vlak označiti.

2) Prihod pošiljke, katere nečista teža je večja od 1000 kilogramov, mora na namembni postaji brzojavno napovedati poslednja prehodna postaja ali predajna postaja, če je v območju iste železniške uprave.

H. Prispevanje na namembno postajo in izdajanje pošiljk.

1) Namembna postaja mora obvestiti prejemnika o prihodu pošiljke takoj po njenem prihodu, če pa jo je obvestila prejšnja postaja po oddelku G, odstavku 2), še pred prihodom pošiljke. Pošiljka se mora prevzeti nemudoma.

2) Če ostanejo vozovi na postaji, se morajo pošiljke raztovoriti po možnosti šele neposredno ob prevzemu. Glede kraja, kjer naj se raztovorijo, kakor tudi glede varnostnih odredb veljajo odredbe za tovorjenje.

3) Če se mora raztovoriti pošiljka še pred prevzemom, se spravi blago na varen kraj, kjer je zaščiteno zoper vlago in požar, in odrediti je treba, da se straži.

4) Če se blago ne prevzame, je treba postopati tako-le:

a) Če prejemnik, ki je prejel obvestilo o prihodu, ne pride po pošiljke koncesioniranih raznesil (tudi ob nedeljah in praznikih) v prvih 9 urah, ki pridejo med razglašene uradne ure, se pošiljke čimprej spravijo iz postajnega okoliša ter predajo v to svrhu po učinjeni prijavi policijskemu (političnemu) oblastvu, orožniški postaji ali pa občini.

b) Pošiljke ostalih sredstev za streljanje in raznesil 2. skupine se pošljejo pošiljatelju ob njegovih stroških nazaj, če se ne prevzamejo v 24 urah po obvestilu o njih prihodu. Če se blago v treh dneh po prihodu ne more poslati nazaj, ker ni pripravnega vlaka, je postopati z njim po točki a). Železniške uprave so razen tega upravičene, po preteku gorenjih 24 ur pobirati na take pošiljke zvišano ležnino.

5) Če nastanejo prevozne ovire, je železnica upravičena, postopati po odstavku 4). V tem primeru se ne zaračunava zvišana ležnina.

I b. Municija (strelivo).

Prevažati se smejo:

1. skupina: Municija, neopasna ob ravnanju.

1. Strelne vrvice brez vžigala:

a) strelne vrvice s črnim smodnikom (predene vrvice iz goste, s črnim smodnikom izpolnjene cevi majhnega prereza; glede neopasnih vžigal primeri 1 c, št. 1, c));

b) strelne vrvice za hitri vžig (vrvice iz debele, s črnim smodnikom izpolnjene cevi velikega prereza ali strelne vrvice iz debele cevi s prevlečenimi nitriranimi bombaževimi nitmi);

c) strelne vrvice za trenutni vžig (cevčice iz tenke kovine in majhnega prereza, izpolnjene z eksplozivnimi materijami, ki niso opasnejše od čiste pikrinove kisline, ali predene vrvice majhnega prereza, izpolnjene z nevtralizirano (oslabljeno) pokalno materijo, ki ni opasnejša od črnega smodnika). (Primeri pa 2. skupino, št. 1 a)).

2. Vžigala brez raznesne sile (vžigala, ki nimajo razdevajočega učinka niti z raznesnimi kapicami niti z drugimi pripravami):

a) kapice (s pokrito ali nepokrito površino eksplozivne mase) za strelno orožje, zrcala za vžiganje;

b) prazni tulci patron z vžigalnimi pripravami za strelno orožje;

c) udarne cevi, vijaki za vžiganje, električna vžigala, neopasna vžigala strelnih vrvic za vžiganje z udarcem ali podobna vžigala z malo količino črnega smodnika (n. pr. tako zvana odžigala), ki se vžigajo z drgnjenjem ali z elektriko;

č) vžigala za krogle brez raznesnih kapic ali priprav, ki imajo razdevajoč učinek, sredstva za vžiganje teh vžigal itd.

3. Razpočniki (petarde) za dajanje ustavilnih znakov brez raznesne pokalne materije. (Glede petard z raznesno pokalno materijo primeri 2. skupino, št. 2.)

4. Patrone za ročno strelno orožje:

a) izgotovljene kovinske patrone, pri katerih je ves tulec iz kovine. Krogle morajo biti v tulcih tako pritrjene, da ne morejo izpasti in da se smodnik ne more razsuti;

b) izgotovljene patrone, pri katerih je samo del tulca iz kovine. Vsa količina smodnika mora ležati v spodnjem kovinskem delu patrone ter mora biti od kroglice ločena z zamaškom ali zrcalom. Del patrone, ki je iz kartona, mora biti tako močen, da se ob prevozu ne more zlomiti;

c) izgotovljene patrone iz kartona z osrednjim vžiganjem. Karton mora biti vsaj 0,7 mm debel in tako močen, da se ob prevozu ne more zlomiti;

č) kapice s krogami (Flobertova municija);

d) kapice s sekanci (šibrami) (Flobertova municija);

e) Flobertove kapice brez krogel in sekancev.

2. skupina: Lahko eksplozivna municija.

1. Vžigala z raznesno silo:

a) strelne vrvice za trenutni vžig (predene vrvice majhnega prereza, izpolnjene s pokalno materijo) (primeri tudi 1. skupino, št. 1 c));

b) raznesne kapice;

c) podkopna (mingska) vžigala, ki se zažigajo z elektriko ali z drgnjenjem ali s strelnimi vrvicami.

2. Razpočniki (petarde) za dajanje ustavilnih znakov z raznesno pokalno materijo. (Glede petard brez raznesne pokalne materije primeri 1. skupino, št. 3.)

3. Druga municija vsake vrste, če je njen prevoz izrečno dopuščen.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1. skupina.

1. Strelne vrvice brez vžigala.

1) Strelne vrvice brez vžigala se morajo trdno vkladati v trpežne, neprebojne, varno zaprte lesene posode (zaboje ali sode), ki zanesljivo preprečujejo, da bi se strelne vrvice razsule ali izprašile, in ki nimajo železnih obrobov in tudi ne takih trakov. Namesto lesenih posod se smejo uporabljati tudi tako zvan ameriški sodi iz kartona. Posode se ne smejo zabiti z železnimi žebli.

2) Čista teža strelnih vrvic v eni posodi ne sme biti večja nego 60 kilogramov, nečista teža posode pa ne večja nego 90 kilogramov. Posode morajo imeti napis: «Strelne vrvice (Fitelj), 1. skupina».

2. Vžigala brez raznesne sile.

1) Vžigala brez raznesne sile se morajo vkladati v trpežne, neprebojne, varno zaprte lesene zaboje; pri vžigalih pod a) se smejo uporabljati tudi leseni sodi, pri praznih tulcih za patrone pod b) pa tudi vreče.

2) Kapice (a) z nepokrito površino eksplozivne materije v količinah do 1000, kapice (a) s pokrito površino eksplozivne materije do 5000 pa se morajo najprej trdno vložiti v pločevinaste škatle, lesene zaboje ali škatle iz trdega kartona in potem se vložijo te škatle (zaboji) v posode.

3) Vžigala pod c) in č) se morajo tako vkladati v posode, da se v njih ne morejo premikati.

4) Pri vžigalih pod a), c) in č) ne sme biti nečista teža posode večja nego 150 kilogramov.

5) Posode morajo imeti napis: «Vžigala brez raznesne sile (Pripaljivači brez rasprskavne sile), 1. skupina».

3. Razpočniki (petarde) za dajanje ustavilnih znakov brez raznesne pokalne materije.

1) Za petarde se uporabljajo popolnoma neprebojni, varno zaprti zaboji iz desak, debelih najmanj 22 mm in sestavljenih z žlebi in lesenimi vijaki. Ti zaboji se vložijo potem še v drug zaboj, ki pa ne sme biti večji nego 0,06 m³.

2) Petarde se morajo trdno vkladati v odrezke iz papirja, v žagovino ali malec ali na drug način tako pritržiti in ločiti druga od druge, da se ne morejo dotikati ne druga druge ne sten zaboja.

3) Na zabojih mora biti napis: «Petarde za dajanje ustavilnih znakov (Praskalice za dajanje zaustavnih znakov), 1. skupina».

4. Patrone za ročno strelno orožje.

1) Patrone za ročno strelno orožje se vkladajo v posode iz pločevine, lesa ali iz trdega kartona tako trdno, da se ne morejo premikati. Posode se morajo vlagati brez presledkov druga tik druge v trpežne, neprebojne in varno zaprte zaboje. Praznina je treba izpolniti s kartonom, papirjem, potirki, lesno volno ali lesnim iverjem, da se onemogoči vsako drgnjenje. Vse te materije morajo biti popolnoma suhe.

2) Nečista teža zaboja ne sme biti večja nego 100 kilogramov.

3) Na zabojih mora biti napis: «Patrone za ročno strelno orožje (Patrone za ručno vatreno orožje), 1. skupina».

2. skupina.

1. Vžigala z raznesno silo.

a) Strelne vrvice za trenutni vžig se morajo vkladati v trpežne, neprebojne lesene posode, ki se zapirajo z lesenimi vijaki. Deske zabojev morajo biti debele najmanj 22 mm. Med strelnimi vrvicami in posodo mora biti vsaj 50 mm presledka. Praznina se izpolni s suho žagovino tako, da tudi pri potresih med vožnjo ne more nastati nobena izprememba. Ena posoda sme imeti največ 10 kilogramov pokalne materije. Nečista teža posode ne sme biti večja nego 90 kilogramov. Posode morajo imeti napis: «Strelne vrvice za trenutni vžig (Fitelj za trenutno paljenje), 2. skupina».

b) Raznesne kapice.

1) a) Raznesne kapice, zložene druga k drugi in obrnjene z odprtino navzgor, se vkladajo, in sicer največ do 100, tako trdno v močne pločevinaste posode, da se poedine kapice tudi ob potresih ne morejo premikati.

β) Eventualna praznina med kamicami in posodo se mora izpolniti s suhim pivnim papirjem, v katerem ni peska.

γ) Dno in pokrov pločevinaste posode se morata znotraj obložiti s klobučino (polstjo)

ali s suknom, strani posode pa s kartonom, da se ne morejo raznesne kapice neposredno dotikati pločevine.

2) a) Tako napolnjene pločevinaste posode se morajo vsaka zase oblepiti s trakom iz močnega papirja, da je pokrov trdno pritisnjen na vsebino in da se kapice ne morejo premikati. Po pet pločevinastih posod se vložijo z močnim zavojnim papirjem v en paket (zamotek) ali pa trdno v škatlo iz kartona.

β) Paketi ali škatle se vložijo potem v močen zaboj iz desak, debelih najmanj 22 mm, ali iz pločevine tako, da ne ostane v zaboju po možnosti nič praznega prostora. Da pa se zaboj laže izprazni, je treba v vsaki plasti pri eni posodi ali pri več posodah, in sicer po možnosti ob steni zaboja, pustiti toliko praznino, da se s prsti lahko prime en paket ali ena škatla.

γ) Praznine v posodah se morajo izpolniti s slamo, senom, potirki, lesno volno ali lesnim iverjem; te materije pa morajo biti popolnoma suhe. Potem se pokrov posode, če je iz pločevine, zavari, če pa je iz lesa, se pritrdi z medenimi ali pocinjenimi lesenimi vijaki. Luknje za vijake se morajo izvrtati na zaboju, še preden se začne zaboj polniti.

3) Pokrov posode mora pritiskati vsebino tako, da se nikakor ne more premikati. Ko se prilepi na pokrov navodilo,* kako se posoda odpira in zapira, se dene posoda, in sicer s pokrovom navzgor, v drug trpežen, neprebojen zaboj iz desak, debelih najmanj 25 mm. Tudi ta drugi zaboj se mora varno zapreti z medenimi ali pocinjenimi lesenimi vijaki. Med in zgornjim zabojem se mora pustiti na vseh straneh prostor najmanj 30 mm, ki se izpolni z žagovino, slamo, potirki, lesno volno ali lesnim iverjem. Vse te materije morajo biti popolnoma suhe.

4) Zunanji zaboj mora imeti napis: «Raznesne kapice (Razprskavajuče kapsle), 2. skupina — ne prevračaj (ne prevrči)!»

5) V nobenem zaboju ne sme biti več nego 20 kilogramov raznesne materije; njegova nečista teža pa ne sme biti večja nego 90 kilogramov. Zaboji, težji nego 25 kilogramov, morajo imeti držala (ročice) ali letvice.

e) Podkopna (mínska) vžigala.

1) Električna vžigala s kratkimi žicami ali trdno glavico se vlagajo pokončno v močne pločevinaste posode, in sicer največ po 100 v vsako posodo. Posode se morajo povsem izpolniti z žagovino ali podobnim materialom. Namesto pločevinastih posod se smejo uporabljati tudi škatle iz močnega in trdega kartona ali leseni zabojčki iz desak, debelih vsaj 3 mm. Napolnjene posode se denejo v lesen zaboj, katerega deske ne smejo biti tanjše nego 22 mm. Nečista teža posode ne sme biti večja nego 20 kilogramov.

2) Električna vžigala na dolgih žicah, obloženih z gutaperčo, na povoščenih žicah ali trakovih se vkladajo — največ po 50 — v škatlo iz močnega in trdega kartona tako, da so glavice vžigal zaščitene zoper vsak potres, bodisi z nataknenimi tulci iz kartona, bodisi tako, da se skrbno ovijejo z lesno volno ali podobnim materialom. Glavice vžigal se morajo položiti izmenoma na eno in drugo stran posod. Tako napolnjene škatle iz kartona, dobro po-

* Pripomba. Navodilo se mora glasiti:

Zaboji z raznesnimi kapicami se odpirajo tako, da se potegnejo najprej iz pokrova zunanjega zaboja z izvijačem vijaki, pri čemer je treba paziti, da se zaboj ne prevrne. Potem se odpre notranji zaboj prav tako oprezno in na isti način. Ko se polože izvijač in vijaki na stran, se potegne oprezno iz zaboja material, s katerim je napolnjen; da pa se s tem materialom vred ne potegnejo tudi najbližje posode, jih je treba prej pritisniti. Nato se izvlečejo s prsti najprej posode, ki so postale proste, in šele potem po potrebi ostale posode te plasti.

Vsaka nadaljnja plast posod se mora izvleči na isti način.

Poedine posode se ne smejo odpirati blizu ostalih posod; preden pa se raznesne kapice primejo s prsti, se mora odstraniti pivni papir, s katerim je praznina v posodah izpolnjena.

Za odpiranje in za zapiranje zaboja se ne sme uporabljati nobeno drugo orodje razen izvijača, s katerim se vijaki, in sicer izključno z vrtenjem, izvija ali privija. Vobče je treba ravnati kar najopreznije, nikakor pa ne s silo.

vezane s konopcem ali zaprte s trakovi iz papirja, se vložijo, in sicer največ po 20, v lesen zaboj, katerega deske morajo biti najmanj 22 mm debele. Praznine je treba povsem izpolniti s senom, slamo ali podobnim materialom. Nečista teža posode ne sme biti večja nego 55 kilogramov.

3) Električna vžigala na lesenih drogih ali tulcih iz papirja se morajo zlagati v pakete, od katerih ne sme imeti nobeden več nego 25 vžigal. Največ 20 takih zvezanih paketov se vložijo v lesen zaboj, katerega deske ne smejo biti tanjše nego 22 mm, in sicer tako, da so glavice vžigal zaščitene zoper vsak potres z nataknenimi tulci iz kartona, ki so znotraj obloženi z lesno volno. Glavice vžigal se morajo položiti izmenoma na eno in drugo stran zaboja. V enem zaboju sme biti največ 500 vžigal. Vse praznine se morajo izpolniti z lesno volno, slamo, senom ali podobnim materialom. Nečista teža posode ne sme biti večja nego 40 kilogramov.

4) Frikcijska (drgalna) vžigala se zlagajo, največ po 50, v snopiče; na vsakem vžigalu se prelepi konec frikcijske žice s papirjem, ki seza čez ušesce frikcijske žice. Oni konec snopiča, kjer so glavice vžigal, se mora obložiti z lesno volno, potem pa oviti s papirjem; zapognjena konca frikcijske žice se pokrijeta s privezavo, prazno kapico (prevleko) iz papirja, čez to pa se položi druga, ki je izpolnjena z lesno volno. Pri tem je treba paziti, da ne pride lesna volna v neposredno dotiko s frikcijskimi žicami, da se te ne morejo zakvačiti ali iztrgati, ko se jemljejo vžigala iz posode ali snemajo papirnate kapice. Snopiči, in sicer največ po deset, se vložijo v zaboj, ki je dolg kakor vžigala in narejen iz desak, debelih vsaj 22 mm. Stene zaboja morajo biti sestavljene z vrezanimi zobci, ki sezajo drug v drugega. Snopiči se morajo zavarovati zoper premikanje s suhim papirjem ali s suho lesno volno. Nečista teža posode ne sme biti večja nego 25 kilogramov.

5) Pokrovi posod s podkopnimi vžigali se morajo pritrditi z medenimi ali pocinjenimi lesenimi vijaki. Luknje za vijake na zaboju se morajo izvrtati, preden se začne posode polniti. Posode morajo imeti napis: Podkopna vžigala (Lagumski pripaljivači), 2. skupina — ne prevračaj (ne prevrči)!»

2. Razpočniki (petarde) za dajanje ustavilnih znakov z raznesno pokalno materijo.

1) Za petarde se uporabljajo popolnoma neprebojni, varno zaprti zaboji iz desak, debelih najmanj 22 mm in sestavljenih z žlebi in lesenimi vijaki. Ti zaboji se morajo potem vložiti v drug zaboj, ki ne sme biti večji nego 0-06 m³.

2) Petarde se morajo trdno vložiti v izrezke iz papirja, žagovino ali malec ali na drug način pritrditi in ločiti tako druga od druge, da se ne morejo dotikati ne druga druge ne sten zaboja.

3) Na lesenih posodah mora biti napis: «Petarde za dajanje ustavilnih znakov (Praskalice za davanje zaustavnih znakov), 2. skupina».

3. Druga municija vsake vrste.

Municija, katere prevoz se dopušča za vsak primer posebe, se mora vkladati po navodilu, danem v vsakem poedinem primeru.

B. Predajanje.

Za municijo 2. skupine veljajo predpisi pod Ia, B, glede sredstev za streljanje in raznesil 2. skupine.

C. Potrdila. Tovorni listi.

1) Posebni zakonski predpisi odredijo, ali in katerih potrdil je treba za prevoz municije.

2) V ostalem veljajo še nastopne odredbe:

1. Pri municiji 2. skupine mora pošiljatelj potrditi na tovrnem listu, da ustreza vklad predpisom priloge II. železniško-prometne uredbe.

2. V tovrnem listu mora biti razen tega pri pošiljkah 1. skupine navedeno: «Municija 1. skupine», pri pošiljkah 2. skupine pa: «Municija 2. skupine».

Č. Prevozna sredstva.

1) Za prevoz vsakovrstne municije se morajo uporabljati pokriti tovorni vozovi. Vendar pa se ne smejo uporabljati za prevoz municije 2. skupine vozovi, ki imajo elektrovođe ali priprave, ki vodijo tok ali so pod napetostjo, torej tudi ne električno razsvetljeni vozovi.

2) Za municijo 2. skupine veljajo predpisi pod Ia, Č, odstavkov 1) in 3), glede sredstev za streljanje in raznesil 2. skupine.

D. Tovorjenje.

Municija 2. skupine se ne sme tovoriti v istih vozovih s sredstvi za streljanje in raznesil 1. in 2. skupine in tudi ne s predmeti pod I c, I č, I d, II, III, V, nadalje ne z lahko zapalnimi materijami. Drugače pa veljajo zmiselnost predpisi pod Ia, D, odstavkov 2) in 3).

E. Ostali predpisi.

Ob prevozu municije 2. skupine se je treba ravnati po predpisih pod Ia, E do H.

Ic. Vžigala in ognjemetni predmeti.

Prevažati se smejo:

1. Vžigala. Strelne vrvice.

a) Navadne vžigalice in druga vžigala, ki se vžigajo z drgnjenjem;

b) pirotehnične vžigalice, kakor bengalske vžigalice, zlati ali cvetični dež, čarobne sveče (prškavice) itd.;

c) neopasna vžigala (strelne vrvice iz tenke, goste, s črnim smodnikom prevlečene cevi majhnega prereza) (glede drugih strelnih vrvic primeri Ib, 1. skupina, št. 1).

2. Pirotehnične igrače, eksplozivni trakovi (vrvice).

a) Pokalni bonboni, cvetične karte, listki iz kolidijevega papirja in podobne stvari, ki imajo jako malo kolidijevega papirja ali povsem drobna zrna pokalnega srebra.

b) Pokalni grah, pokalne granate in podobni predmeti s pokalnim srebrom; 1000 teh predmetov ne sme imeti več nego 1 gram pokalnega srebra.

c) Konfetske bombice, Boskovi valjci, kotiljonsko sadje in podobni predmeti, ki imajo malo kolidijeve volne, s katero izpuhavajo neopasne predmete, kakor kroglice iz vate, konfete itd.

č) Eksplozivni listki (amorces), eksplozivni trakovi, parafinski eksplozivni traki, pokalni zamaški (pokalna pluta), ki imajo v sebi pokalni vmetek iz kalijevega hlorata ali solitra; iz male količine fosforja, potem iz žveplovega antimona, žvepla, mase nega sladkorja, ultramarina, lepiva (dekstrina) itd.; v 1000 eksplozivnih kroglicah sme biti največ 7-5 gramov pokalnega vmetka. Eksplozivni vmetek pokalnega zamaška ne sme biti težji nego 0-08 gramov. Površina eksplozivnega vmetka mora biti oddaljena od zgornjega robu luknje, izvrtane v zamašku, najmanj 5 mm. Če eksplozivna masa ni trdno vložena med listke iz papirja ali v neprebojne čašice iz papirja, morajo biti zamaški tako neprebojni, da se tekoča eksplozivna masa ne more cediti skozi nje. Eksplozivna masa mora biti pokrita s plastjo moke iz plute, ta plast pa polita z nekaj parafina. Če se vložijo eksplozivna masa med listke iz papirja, je dovolj, ako vtisnjen obroček iz kartona drži maso. Če se uporabljajo čašice, je dovolj, odprtino zamaška zapreti s pritisnjenim in trdno zalepljenim listkom iz papirja.

d) Tako zvani španski ognjemet, kakor prasketajče paličice, toča z nevihto. Poedini predmet ne sme biti težji nego 2-5 gramov; razen gume in barv pa sme imeti v sebi največ 6 % rumenega fosforja, največ 23 % amorfne fosforja in največ 21 % kalijevega hlorata.

3. Ognjemetni predmeti.

a) Umetni ognjemetni predmeti, kakor rakete, rimske luči, vodometi, ognjena kolesa, solnca itd.

b) Mali in salonski ognjemet, kakor žabice, fire crackers, zmajčiči, srebrni in zlati dež in podobni ognjemetni predmeti, ki se zažigajo v roki.

c) Bengalski ogenj, bengalske plamenice, signal blue lights itd.

Glede sestave ognjemetnih predmetov velja to-le:

1) Pri teh predmetih se mora onemogočiti vsako provzročanje znatnejših eksplozij; razen tega ne smejo imeti ti predmeti v sebi zmesi, ki se lahko vžigajo same od sebe ali z drgnjenjem, pritiskom ali udarcem.

Dopuščajo se:

a) v nitratovih masah in pri bengalskih plamenicah iz magnezija dodatek največ 3 % magnezijevega prahu;

b) v posebnih malih svetilih, vloženi v ognjemetne predmete, zmesi hlorata, v katerih je največ 40 % kalijevega hlorata;

c) razpočni vmetki v tulcih iz papirja, ki imajo pikrinovokislino magnezijo in hlorovokislino sol. Pri izgotavljenih vmetkih se mora onemogočiti vsaka detonacija, ki bi nastala z udarcem ali vžigom.

Dopustne niso druge zmesi, ki imajo v sebi rumeni fosfor, cinkov prah, magnezijev prašek ali hlorate.

2) Predmeti pod a) in b) morajo biti v glavnem iz močnatega smodnika, pomešanega z ogljem, kovinskim prahom (prahom litega železa, litega jekla), bleščicami iz aluminija, svinčevim glajem in drugim rudniskim prahom v stisnjem stanju. V poedinem predmetu sme biti največ 30 gramov zrnatega črnega smodnika.

4. Signalni ognjemet,

kakor strelji iz topa itd., ki sestojijo iz papirnatega tulca, omotanega s konopcem in zalepljenega, v katerem je največ 75 gramov zrnatega smodnika s strelno vrstico, toda brez detonacijskega vžigala.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1.) Za vklad se morajo uporabljati močni, neprebojni, varno zaprti leseni zaboji. Za predmete pod številko 1 a) se smejo jemati tudi trdne pločevinaste posode. Pri predmetih pod številkami 2 b) do d), 3 in 4 morajo biti zaboji narejeni iz sklenjenih desak ter morajo imeti stranske stene, ki so med seboj spojene z zobci ali letvami (tako zvani francoski zaboji). Pri predmetih pod številkami 2 b) do d), 3 in 4 morajo biti deske zaboja debele najmanj 18 mm. Znotraj se morajo zaboji popolnoma obložiti z dobrim, močnim papirjem; namesto papirja se sme jemati tudi tenak cink.

2) Preden se denejo v zaboj, se morajo trdno vložiti predmeti:

a) pod številkami 1 a), 2 a) in 2 c) v močne omote iz papirja ali v škatle;

b) pod številko 1 b) v škatle, vsakih 10 do 12 škatel pa v omot iz papirja;

c) pod številko 2 b) v lesene zabojčke ali v močne, s papirjem omotane škatle iz kartona. Vsaka posoda sme imeti največ 1000 kosov. Za trden vklad se mora uporabljati žagovina;

č) pod številko 2 č)

a) eksplozivni listki v močne škatle iz kartona; v vsaki sme biti največ 100 eksplozivnih kroglic. Po 12 škatel z eksplozivnimi listki se poveže v zavitek, po 12 zavitev pa se zopet zamota s papirjem v trden paket;

β) eksplozivni trakovi in parafinski eksplozivni trakovi ali kakor pod a) ali pa v valjaste pločevinaste pušice s pokrovi, ki so zgoraj in spodaj trdno natakneni. V vsaki pušici sme biti največ 12 zvitih trakov, vsak s 50 eksplozivnimi kroglicami. Največ po 30 škatel se zamota s papirjem v trden paket;

γ) pokalni zamaški v močne škatle iz kartona, od katerih sme imeti vsaka največ 50 zamaškov. Zamaški se morajo na dnu škatle trdno prilepiti, praznine pa se morajo povsem izpolniti s suho žagovino ali s suho plutno moko. Na žagovino ali plutno moko se položi plast vate, škatle pa se zapro s pokrovom, ki seza čeznje. Vsaka škatla zase ali po dve škatli skupaj se morata zvezati, vsakih 10 škatel pa se zopet zamota s papirjem v trden paket. V enem zaboju ne sme biti več nego 20 paketov;

d) pod številko 2 d) v lesene zabojčke. Poedin zabojček ne sme imeti več nego 144 ognjemetnih predmetov, dobro vloženi v žagovino;

e) pod številko 3 v močne škatle iz kartona ali v lesene zabojčke; za predmete pod c) te številke se smejo jemati tudi mošnjički iz papirja; večji umetni ognjemetni predmeti se vlagajo v omote iz papirja, če ni njih vžigališče (mesto, kjer se vžigajo) pokrito s kapico iz papirja; v obeh primerih se mora preprečiti, da bi se zmes razsipala;

f) pod številko 4 v močne škatle, v katere se mora signalni ognjemet trdno vložiti. Poedin predmet se ločijo drug od drugega z debelo plastjo žagovine ali s podobno pripravno materijo.

3) Vsako premikanje paketov v zaboju se mora onemogočiti. Pri predmetih pod številkami 2 b) do d), 3 in 4 se morajo praznine v zunanjih posodah povsem izpolniti s pripravnim suhim vkladnim materialom (z lesno volno, papirjem itd., pri pokalnih zamaških pa z lesnim iverjem ali žagovino). Ne smejo se jemati vlažno seno, volna za čiščenje in podobne materije, ki bi se mogle vneti same od sebe. Pri večjih ognjemetnih slikah (transparentih) je dovolj, če se varno pritrdijo v zaboju.

4) pri predmetih pod številkami 1, 2 b) do d), 3 in 4 se mora na zunanjih posodah čitno in trpežno označiti njih vsebina, pri predmetih pod številkami 2 b) do d), 3 in 4 pa razen tega točni pošiljatelj navslov.

5) Nečista teža zaboja s predmeti pod številkami 2 b) do d), 3 in 4 ne sme biti večja nego 100 kilogramov, skupna teža eksplozivne mase ne večja nego 20 kilogramov, teža zrnatega smodnika pa ne večja nego 2-5 kilogramov.

B. Ostali predpisi.

1) Vžigalice pod številko 1 a) v količinah do 5 kilogramov, vložene po oddelku A, se smejo združiti v en sveženj z drugimi predmeti (izvzemši materije 1 a do c, II in III te priloge).

2) Prevoz se vrši v pokritih vozovih.

3) Pri predmetih pod številkami 2 b) do d), 3 in 4 mora pošiljatelj v tovrnem listu potrditi, da ustrežata vrsta in zavoj pošiljke predpisom pod I c priloge II. železniško-prometne uredbe.

I č. Zgoščeni plini in plini, pretvorjeni v tekočino.

Prevažati se smejo:

Zgoščeni plini:

1. Ogljikova kislina.

2. Acetilen, raztopljen v acetonu in vsrkan v luknjičave (porozne) materije z največjim notranjim pritiskom 15 kg/cm² (15 kilogramov na kvadratni centimeter ali 15 atmosfer).

3. Svetilni plin, vodni plin.

Oljeviti plin, in sicer:

a) lahko zgoščeni oljeviti plin z največjim notranjim pritiskom 10 kg/cm² (primeri D, odstavek 1)), prav tako tudi z dodatkom največ 30 % acetilena (mešani plin);

b) jako zgoščeni oljeviti plin z notranjim pritiskom nad 10 do 125 kg/cm²; pri temperaturi 45° C ne sme biti višek pritiska večji od 1-14 kratnega normalnega pritiska (D, odstavek 1)).

4. Kisik (oksigen), vodik (hidrogen), dušik (nitrogen), rudniški plin, metan (močvirni plin), stisnjeni zrak.

Plini, pretvorjeni v tekočino:

5. Ogljikova kislina, nitrogenoksidul (dušikov oksidul), amoniak, hlor, žveplasta kislina, hloro-ogljikov oksid (fosgen), nitrogentetroksid (dušikov tetroksid), oljeviti plin, katerih pritisk pri temperaturi do 45° C ne preseza pritiska ogljikove kisline, ki je pretvorjena v tekočino, n. pr. pruska kislina (cianov vodik).

6. Hlorov metil in hlorov etil, poslednji tudi parfimiran, metilov eter, metilov amin, etilov amin.

7. Tekoči zrak.

Prevozni predpisi.

A. Vrsta posod za vkladanje.

a) Pri materijah pod številkami 1 do 6:

neprebojno zaprte posode iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla. Pri acetilenovih raztopinah (številka 2), pri svetilnem plinu in oljevitem plinu (številka 3), če je njiju notranji pritisk (D, odstavek 1)) večji nego 20 kg/cm², pri rudniškem plinu, če je njegov notranji pritisk večji nego 20 kg/cm², in pri vseh drugih materijah številke 4 morajo biti iz enega kosa, t. j. brez sestavin. Pri hloro-ogljikovem oksidu (fosgen), hlorovem metilu, hlorovem etilu in metilovem etru se smejo jemati tudi bakrene posode. Za zaščito posod se smejo uporabljati zaboji.

b) Pri tekočem zraku (številka 7):

a) steklene posode z brezračnimi dvojnimi stenami. Posode morajo biti obložene s klobučino in tako zaprte z zamaškom iz klobučine, da izparjeni plini lahko uhajajo — ne da bi provzročali znotraj znaten presežek pritiska — da pa vsebina vendarle ne more izkapat. Zamašek iz klobučine se mora pritrditi tako, da se tudi ne zrahlja, če se steklenica nagne ali prevrne. Vsaka steklenica ali več steklenic skupaj se zaščiti zoper sunke z žično košaro, ki varno stoji, ali pa s podobno posodo. Žične košare ali druge posode se morajo postaviti v kovinske skrinjice ali v lesene zaboje, znotraj obložene s pločevino, ki so zgoraj odprti ali pa so zaprti samo z žično mrežo, pokrovom, ki ima luknjice, ali na podoben način. V svojem spodnjem delu ne smejo kovinske skrinjice ali leseni zaboji puščati do take višine, da tekočina, če se steklenice razbijejo, ne more izkapat. V zabojih ne sme

biti vkladnega materiala, ki lahko gori, kakor n. pr. žagovine, šote, slame, sena; dopustno pa je, uporabljati lesno volno.

β) Posode iz drugega materiala.

Te posode se smejo jemati samo, če so tako zaščitene zoper prehod toplote, da se na njih ne more usedati rosa ali slana. Teh posod ni treba vkladati razen tega še posebe. Predpisi o zapiranju steklenic, navedenih pod a), veljajo zmiselno tudi za take posode.

c) Pri acetilenovih raztopinah (številka 2) se mora izpolniti posoda z enakomerno porazdeljeno, drobno luknjičavo maso. Raztopila (acetona) se sme vfiti samo toliko, da ne zadene poveček prostornine, ki nastane s tem, ob nobene zapreke in da ostane razen tega dovolj prostora za pline, če se zviša zunanja temperatura na 45°.

B. Kakovost materiala in izdelovanje posod.

1) Nove posode iz varjenega železa, plavljenega železa, litega jekla ali bakra morajo imeti tako močne stene, da ne preseza največji notranji pritisk na njih najšibkejšem mestu petine njih lomoporne trdnosti in da ne preseza pri posodah za materije pod številko 2 preizkusni pritisk 8 kilogramov (štetih na kvadratni milimeter).

2) Pri lagvah (posodah, dolgih največ 2 m in z notranjim premerom največ 21 cm) iz varjenega železa, plavljenega železa ali litega jekla, izvzemši posode za materije pod številko 2, so dopustne tudi večje zahteve; vendar pa morajo biti stene novih posod tako močne, da se ne pritiska na njih najšibkejšem mestu ob preizkusu s pritiskom (C) z več nego 30 kilogrami na kvadratni milimeter. Obremenitev materiala, ki se izračuna iz najšibkejšega mesta sten in preizkusnega pritiska, mora biti pri tem vsaj za eno tretjino pod mejo razteznosti, ki se ugotovi s tem, da se za poizkus raztrgajo preizkusni trakovi izgotovljenih lagev. Ne sme se uporabljati material, katerega meja razteznosti je višja nego 45 kilogramov (štetih na kvadratni milimeter) ali ki se raztegne na 100 mm dolžine za manj nego 12 mm. V dvomljivih primerih se smatra za mejo razteznosti trajna izprememba v dolžini preizkusne palice za več nego 0-002 prvotne dolžine. Stene lagev morajo biti debele najmanj 3 mm.

3) Vozovi, ki so nalašč prirejeni za prevoz zgoščenega vodika (številka 4) ali tekoče ogljikove kisline (številka 5) (kotelni vozovi), smejo imeti posode, daljše nego 2 metra in z notranjim premerom, večjim nego 21 cm, pri katerih so dopustne iste zahteve kakor pri lagvah (odstavek 2)). Drugače pa morajo posode ustrezati predpisom odstavka 2) ter morajo biti v vozove trdno in varno vtaknjene. Posode se ne smejo jemati iz voz.

C. Uradni pregled posod.

1) Preden se uporabijo posode iz varjenega železa, plavljenega železa, litega jekla ali bakra, jih mora glede kakovosti materiala in načina izdelave (B) pregledati strokovnjak, pooblaščen po pristojnem oblastvu, ter jih preizkusiti z vodnim pritiskom. Pri posodah za acetilenove raztopine se mora pred uporabo pregledati tudi kakovost luknjičave mase, nadalje to, ali se je izvršila polnitev z raztopilnim materialom po predpisih (glej A, c). Preizkusi z vodnim pritiskom se morajo izvršiti pri vsaki posodi, ostali pregledi pa vsaj na eni izmed vsakih 200 posod, a pri lagvah, daljših nego 2 m (B, odstavek 3)), vsaj na eni izmed vsakih 100 posod. Lagve (tako zvane bombe) je treba pred pregledom skrbno izžariti.

2) Notranji pritisk, ki se uporablja pri preizkusih z vodnim pritiskom, mora znašati:

a) pri acetilenu, raztopljenem v acetonu in vsrkane v luknjičave materije (številka 2), najmanj 40 kg/cm ² . Ta pritisk mora biti pri močno zgoščenem oljevitem plinu (številka 3 b)) za 60 %, pri ostalih zgoščenih plinih pa za 50 % večji nego normalni pritisk; najmanj pa ga mora presežati za 5 kg/cm ² ;	
b) pri plinih, pretvorjenih v tekočino, pod 5 in 6: pri ogljikovi kislini in ogljikovem plinu	190 kg/cm ² ,
pri nitrogenoksidulu	180 kg/cm ² ,
pri amoniaku	30 kg/cm ² ,
pri hloru in nitrogentetroksidu	22 kg/cm ² ,
pri žveplenasti kislini	12 kg/cm ² ,
pri hloro-vodikovem oksidu	30 kg/cm ² ,
pri hlorovem metilu, metilovem etru in metilovem aminu	16 kg/cm ² ,
pri hlorovem etilu in etilovem aminu	12 kg/cm ² .

3) Preizkus z vodnim pritiskom se mora ponoviti:

a) vsaki dve leti pri posodah za hlor, nitrogen-tetroksid, žveplenasto kislino, hloro-vodikov oksid in za materije pod številko 6;

b) vsakih pet let pri posodah za ostale pline. Pri ponovnih pregledih posod ni treba izžarjati.

Pregleda ni treba ponavljati pri posodah za materije pod številko 2. Pri teh posodah se morajo po petletni uporabi izvršiti preizkusni pregledi, za katere je treba pripraviti 1/2 % posod, nabavljenih vsako leto, najmanj pa eno posodo. Od teh posod mora pregledati strokovnjak toliko posod, kolikor se mu zdi primerno, in sicer glede njih trdnosti in obrabe kakor tudi glede kakovosti luknjičave materije.

4) Za preizkuse s pritiskom se morajo preskrbeti priprave, s katerimi se dá pritisk brez sunkov povečati. Posode morajo vzdržati preizkusni pritisk tako, da niti trajno ne izpremene oblike niti ne začno puščati.

Č. Oprema posod (ventili, zaznamki).

1) Posode za materije pod številkami 1 do 6 morajo biti opremljene vsaj z enim ventilom za polnjenje in izpraznjevanje. Pri acetilenovih raztopinah (številka 2) ne smejo biti oni deli ventilov, ki prihajajo v dotiko s plinom, iz bakra. Pri hloro-vodikovem oksidu, oljvitem in mešanem plinu so dopustni namesto ventilov čepi na vijak; ti čepi morajo zapirati posodo tako hermetično, da se vsebina posode ne dá začutiti po duhu.

2) Posode za vodik in ogljikovo kislino (oddelek B, odstavek 3)) ne smejo imeti vsaka zase po en ventil za polnjenje in izpraznjevanje, ampak posode vsake vodoravne plasti je treba spojiti z nabiralno cevjo, ki ima na koncu zaporne ventile, ležeče v vozovnem zaboju, ki se dá zapreti.

3) Na posodah mora biti trpežno in na vidnem mestu označeno to-le:

- a) pri zgoščenih plinih:
 - α) višina dopustnega pritiska;
 - β) dan poslednjega pregleda in žig strokovnjaka, ki je izvršil pregled;
- b) pri plinih, pretvorjenih v tekočino:
 - α) teža prazne posode ohenem z deli opreme (ventil, zaščitni pokrov, čep itd.);
 - β) največja dopustna teža vsebine;
 - γ) dan poslednjega pregleda in žig strokovnjaka, ki je izvršil pregled.

D. Polnjenje posod.

1) Največji dopustni notranji pritisk znaša pri posodah za zgoščene pline pri 15° C:

za ogljikovo kislino v obliki plina	20	kg/cm² zvišanega pritiska.
za acetilen, raztopljen v acetonu in vsrkan v luknjičave materije	15	
za lahko zgoščeni oljeviti plin, mešani plin in vodni plin	10	
za močno zgoščeni oljeviti plin	125	
za kisik, vodik, svetilni plin, dušik, rudniški plin, metan in stisnjeni zrak	200	

Največja dopustna količina znaša pri posodah za pline, pretvorjene v tekočino, ki so navedeni pod 5 in 6:

za ogljikovo kislino 1 kg tekočine na 1·34 l	prostornine posode.
za oljeviti plin . . . 1 kg tekočine na 2·5 l	
za nitrogenoksidul . . . 1 kg tekočine na 1·34 l	
za amoniak 1 kg tekočine na 1·86 l	
za hlor in nitrogen-tetroksid 1 kg tekočine na 0·8 l	
za žveplenasto kislino 1 kg tekočine na 0·8 l	
za hloro-ogljikov oksid 1 kg tekočine na 0·8 l	
za hlorov metil . . . 1 kg tekočine na 1·25 l	
za hlorov etil 1 kg tekočine na 1·25 l	
za metilov eter 1 kg tekočine na 1·65 l	
za metilov amin 1 kg tekočine na 1·7 l	
za etilov amin 1 kg tekočine na 1·7 l	

E. Ostali predpisi.

1) Če se vkladajo posode s plini pod številko 5 (izvzemši hlor in nitrogentetroksid) in pod številko 6 v zaboj, se smejo vkladati z njimi vred tudi drugi predmeti.

2) Če se posode z zgoščenimi plini in s plini, pretvorjenimi v tekočino, pod 5 in 6 ne vkladajo v zaboj, se morajo opremiti s takimi pripravami, da se ne morejo kotaliti. Ventili posod morajo imeti zaščitne pokrove iz kovanega železa, jekla ali kovne litine; pri bakrenih posodah so dopustni bakreni zaščitni pokrovi. Za ventile, ki so nameščeni v vratu lagve in zaščiteni z dobro privitim kovinskim zamaškom, ni treba pokrovov. Pri posodah za vodik in ogljikovo kislino pod B, odstavek 3), ni treba,

da bi imeli ventili zaščitne pokrove, posode pa take priprave, da se ne morejo kotaliti.

3) Na zabojih, v katere so vložene posode z zgoščenimi plini in s plini, pretvorjenimi v tekočino, ki so navedeni pod 5 in 6, se mora vsebina razločno označiti. Leseni zaboji in kovinske skrinje s tekočim zrakom (številka 7) morajo imeti razločne napise: «Tekoči zrak (Tečni vazduh)», «Zgoraj (Gore)», «Spodaj (Dole)», «Jako krhko (Lahko lomljivo [Lako lomljivo])».

4) Pri vsaki pošiljki zgoščenih plinov (številke 1 do 4) mora pošiljatelj na zahtevo s pravilnim manometrom dokazati jakost pritiska v posodah. Uslužbenec, ki sprejme blago, potrdi v tovornem listu ta pregled. Za oljeviti plin in mešani plin v morskih plutačah (bojah) ali podobnih posodah ta predpis ne velja.

5) Posode se ne smejo metati in tudi ne izpostavljati solnčnim žarkom ali toploti iz peči.

6) Za prevoz se uporabljajo:

- a) odkriti vozovi:
 1. za zgoščene pline, če se predajajo v vozilih, nalašč urejenih za pota na kmetih in popolnoma pokritih s ponjavami ali z lesenim opažem;
 2. za materije pod številko 6; vendar pa se morajo vozovi v toplih mesecih od aprila do vstetega oktobra pokriti s ponjavami, če niso posode vložene v lesene zaboje;
 3. kotelni vozovi za zgoščeni vodik (številka 4) ali za pline, pretvorjene v tekočino, ki so navedeni pod številko 5, morajo biti opremljeni z lesenimi zaboji čeznje;
- b) pokriti vozovi:
 1. za zgoščene pline (primeri pa a), št. 1, in c), št. 1);
 2. za pline, pretvorjene v tekočino, ki so navedeni pod 5, od meseca aprila do vstetega meseca oktobra;
 3. za tekoči zrak;
- c) odkriti ali pokriti vozovi:
 1. za oljeviti plin, mešani plin, vodni plin, rudniški plin in metan; toda od meseca aprila do vstetega meseca oktobra se morajo vozovi povsem pokriti s ponjavami, če niso posode vložene v lesene zaboje;
 2. za pline, pretvorjene v tekočino, pod številko 5 od meseca novembra do vstetega meseca februarja.

7) Posode z zgoščenimi ali v tekočino pretvorjenimi plini se morajo vkladati v železniške vozove tako, da ne morejo pasti in se tudi ne prevrtniti. Posode s tekočim zrakom morajo stati pokončno in se tako zaščititi, da jih drugi predmeti ne morejo poškodovati. Razen tega jih je prepovedano tvoriti v neposredni bližini drobnih ali tekočih materij, ki se lahko vnamejo.

F. Izjeme od predpisov pod A do E.

1) Plini, pretvorjeni v tekočino, pod številko 5, se smejo prevažati v malih količinah, in sicer: ogljikova kislina in nitrogenoksid do 3 gramov, amoniak, hlor in nitrogentetroksid do 20 gramov, žveplenasta kislina brez vode in hloro-ogljikov oksid do 100 gramov tudi v močno zatopljenih steklenih ceveh ob nastopnih pogojih: Steklene cevi se smejo napolniti z ogljikovo kislino in dušikovim oksidulom samo do polovice, z amoniakom, hlorom in dušikovim tetroksidom samo do dveh tretjin, z žveplenasto kislino in hloro-ogljikovim oksidom samo do treh četrtin. Vsako stekleno cev je treba vložiti v zavarjeno pločevinasto kapico, napolnjeno z infuzorijsko prstjo, kapico pa v močen lesen zaboj. Dopustno je, vložiti več pločevinastih kapic v isti zaboj; vendar pa se cevi z amoniakom ne smejo vkladati v isti zaboj s cevmi, ki imajo v sebi hlor. S pločevinastimi kapicami, v katerih so plini, pretvorjeni v tekočino, se smejo vkladati tudi drugi predmeti, razen hlora.

2) Če se izpolnijo predpisi pod D, odstavkom 2), se smejo prevažati materije pod številko 6 v količinah do 100 gramov v močnih steklenih ali kovinskih ceveh. Cevi morajo imeti dobro pritrjeno, močno kapilarno cevčico ter biti popolnoma hermetično in varno zaprte, bodisi tako, da je ta cevčica zavarjena, bodisi da imajo pokrovec na vijak ali zapore z vzvodom, v katerih mora biti vmetek iz gume. Cevi se morajo posamič omotati z debelo plastjo vate, valovitim papirjem, celulozo ali s podobnim materialom; kapilarni konci pa se zaščitijo, če niso pokriti s kovinskimi zaporami, s skrbno nataknjenimi tulci iz kartona ali na drug pripraven način, da se ne razbijejo. Cevi se morajo trdno in varno položiti v močne škatle iz lesa ali iz kartona. V eni škatli sme biti največ 600 gramov tekočine.

Škatle se morajo vložiti v močne lesene zaboje, ki morajo imeti zavarjen vmetek iz pločevine, če je v njih več nego 5 kilogramov tekočine. Na zabojih, in sicer na rdečem dnu, mora biti natisnjen napis: «Lahko zapalno (Lako zapaljivo)». Nečista teža enega zaboja ne sme biti večja nego 60 kilogramov. Materije pod številko 6 se smejo, če so vložene na gorenji način, vkladati v količinah do 5 kilogramov skupaj z drugimi predmeti. Za prevoz se smejo uporabljati pokriti vozovi.

3) Brez omejitve se smejo prevažati:

a) kovinske kapice z ogljikovo kislino (sodor, sparklet), ki imajo v sebi največ 25 gramov tekoče ogljikove kisline in največ 1 gram tekočine na 1·34 cm² prostornine, če ni v ogljikovi kislini več nego 1/2 % zraka;

b) posode s stroji za izdelovanje ledu, ki imajo stalno v sebi potrebno količino tekoče žveplenaste kisline, če ni v stroju več nego 20 litrov te kisline.

4) Kisik, zgoščen do 0·3 atmosfer, se sprejema brezpogojno v prevozu v vrečah iz gume, impregniranih tkanin ali podobnega materiala.

Id. Materije, ki razvijajo v dotiki z vodo zapalne pline ali pline, ki podpirajo zgorevanje.

Prevažati se smejo:

1. kovine alkalij in alkaličnih prsti, kakor natrij, kalij, kalcij itd., nadalje zlitine (kompozicije) iz teh kovin;
2. kalcijev karbid, tudi impregniran, kalcijev hidrir (hidrolit);
3. natrijev superoksid, tudi v zmesih, ki niso opasnije nego natrijev superoksid;
4. natrijev acid.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1) Za vkladanje se uporabljajo močne, neprebojne, varno zaprte posode iz železa (kakor tudi iz železne pločevine). Materije pod številko 1 se smejo prevažati do 5 kilogramov tudi v močnih, varno in hermetično zaprtih steklenih posodah. Posode morajo biti popolnoma suhe; pri materijah pod številkami 1, 2 in 4 smejo biti tudi polite s petrolejem.

2) Posode, v katere se vkladajo materije, navedene pod številkami 1 in 3, se morajo vlagati v zaščitne vklade, in sicer:

a) posode iz železa ali železne pločevine z materijami pod številko 1 v lesene zaboje ali v zaščitne košare iz železa;

b) steklene posode z materijami pod številko 1 ali posode z materijami pod številko 3 v lesene zaboje s pločevinastim vmetkom, ki ne propušča vode. Steklene posode, postavljene v take zaboje, se vložijo trdno s suho infuzorijsko prstjo ali s podobnimi materijami, ki ne gore. Pri steklenih posodah s količinami do 250 gramov se smejo uporabljati namesto lesenih zabojev varno in neprebojno zaprte pločevinaste posode.

3) Na vsakem tovorku se mora varno in trpežno označiti njegova vsebina; razen tega morajo imeti tovorki napis: «Čuvaj od vlage!»

B. Ostali predpisi.

1) Količine 5 kilogramov, vložene po oddelku A, se smejo vkladati z drugimi predmeti vred.

2) S posodami je treba ravnati posebno pazljivo. Posode se ne smejo metati, v vozu pa se morajo položiti tako trdno, da se ne morejo med seboj drgniti, pretresati, suvati, prevračati in tudi ne pasti.

3) Za prevoz se uporabljajo pokriti vozovi.

4) Prazne posode, v katerih so bile materije pod številko 2, se morajo očistiti od ostankov teh materij. Njih prejšnja vsebina mora biti v tovornem listu označena.

II. Materije, ki se vžigajo same od sebe. (Samozapalne materije.)

Prevažati se smejo:

1. Navadni (beli ali rumeni) fosfor.
2. Amorfn (rdečl) fosfor, spojine fosforja z alkaličnimi prstenimi kovinami, n. pr. fosforjev kalcij, fosforjev stroncij; potem fosforjevo železo in podobne samozapalne spojine fosforja s kovinami.
3. Zmesi amorfnega fosforja s smolami ali tolščami, katerih tališče je nad 35° C.
4. Cinkov etil, cinkov metil, tudi v etrovih raztopini.
5. Sveže žarjene saje.
6. Sveže žarjeno lesno oglje, zmlato ali zrnato ali v kosih, in oglje od usnja.

7. Močno obtežena svila (cordonet, souple in chappe, bourre de soie) v predencih.

8. Nastopne materije, pomaščene ali pokoščene ali pooljene: volna, dlaka, umetna volna, bombaž, svila, lan, konoplja, juta v sirovem stanju, nadalje odpadki od predenja in tkanja, kakor cunjje ali krpe. Pomaščeni, pokoščeni ali pooljeni proizvodi iz teh materij, n. pr. zaščitne odeje, vrvarsko blago, bombažni ali konopljeni jermeni za transmisije, razni konopci in razne vrvice, preje in niti, mreže (za ribjo lov itd.).

9. Zmesi zrnatih ali luknjičavih zapalnih materij z lanenim oljem, pokostom, smolnim oljem itd., kolikor so poslednje sestavine še podložne lastni oksidaciji (n. pr. plutna masa za polnjenje).

10. Guma (kavčuk), zmleta, prah od gume (kavčuka).

11. Pomaščeni železni in jekleni opilki od struzenja, vrtanja itd.

13. Nastopne materije, napojene z mastjo, oljem ali pokostom: papir, tulci iz papirja, obroči iz kartona.

13. Piroforne kovine.

14. Uporabljeni mošnjiči za droži, neočiščeni.

15. Uporabljena masa za prečiščanje plina, v kateri je železo ali mangan.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1) Materije pod številka 1 in 2 je treba vkladati v močne, dobro zavarjene pločevinaste posode, te posode pa trdno zložiti v močne, varno zaprte lesene posode. Pri materijah pod številko 2 v količinah do 2 kilogramov se smejo jemati namesto pločevinastih posod tudi steklene posode, vrči ali zaboji. Navadni fosfor mora ležati v vodi. Na zabojih se mora razločno in trpežno označiti njih vsebina, pri navadnem fosforju pa se doda označba: «Zgoraj (Gore)».

2) Materije pod številko 3 se vkladajo v zaboje, iz katerih se ne more nič razsuti, ali pa morajo biti vlitve v prazne patrone.

3) Cinkov etil in cinkov metil (številka 4), tudi v etrovi raztopini, se morata vkladati v močne, neprebojne, zatopljene ali na podoben način dobro zaprte posode iz stekla, gline (kamenine itd.) ali kovine. Posode iz stekla ali gline se zlože, posamezno ali po več skupaj, s pepelom ali suho infuzorijsko prstjo v močne pločevinaste posode, ki se morajo neprebojno zavariti. Kovinske posode se morajo, posamezno ali po več skupaj, trdno zložiti v močne zunanje posode (košare iz vrbovega protja ali iz kovine), vedrice (bednje) ali zaboje, pri čemer se uporabi pripraven material za vklad. Zunanje posode morajo biti, če so odprte, zaščitene s pogrinalom. Če je pogrinalo iz slame, trske, rogoza ali podobnih lahko zapalnih materij, mora biti napojeno z ilovnatim ali apnenim beležem ali s podobno materijo z dodatkom vodnega stekla. Na vsakem tovorku mora biti na rdečem dnu razločno natisnjeni napis: «Zapalno (Zapaljivo)». Zunanje posode s steklenimi baloni morajo imeti razen tega razločni napis: «Nosilno!» Dovoljeno ni, da bi se prepeljavale na vozičku ali nosile na rami ali na hrbtu.

4) Materije pod številka 5 in 6 se vkladajo v neprebojne, dobro zaprte posode. Lesene posode je treba znotraj obložiti z neprebojnim materialom ter jih postaviti v trpežne zunanje posode (košare, vedrice, zaboje).

5) Materije pod številko 7 se morajo vkladati v močne zaboje. Če so zaboji višji nego 12 cm, morajo biti med poedinimi legami svile z lesenimi rešetkami narejene tolike praznine, ki so v zvezi z luknjami, izvrtanimi v stene zaboja, da lahko prehaja zrak. Na zunanje strani zaboja se pribijejo letve, da se te dušnice ne morejo zastaviti.

6) Od materij pod številko 8 se morajo uporabljene volna za čiščenje in neosušene krpe za čiščenje vkladati v močne, neprebojne, varno zaprte posode.

7) Materije pod številko 9 se morajo, če so stisnjene v forme, vkladati v močne, neprebojne pločevinaste posode ali v močne lesene posode z neprebojnim vmetkom iz pločevine, če pa niso stisnjene v forme, v močne, neprebojne, varno zaprte posode.

8) Zmleta guma (kavčuk), prah od gume (kavčuka) (številka 10) se vkladata v močne, neprebojne, varno zaprte posode.

9) Materije pod številko 11 se morajo vkladati v močne, neprebojne, varno zaprte posode iz kovine.

Vkladati jih ni treba, če se uporabljajo železni vozovi z zaklopnici ali odkriti železni vozovi s ponjavami.

10) Materije pod številko 13 morajo biti vtopljene v steklene cevi, cevi pa vložene v zavarjene pločevinaste posode, ki so izpolnjene z infuzorijsko prstjo ali z drugo pripravno materijo iz suhe prsti.

11) Uporabljeni, neočiščeni mošnjiči za droži (številka 14) se vkladajo v neprebojne zaprte posode.

12) Uporabljena masa za prečiščanje plina, v kateri je železo ali mangan (številka 15) se sprejema, če ni vložena v neprebojne pločevinaste posode, v prevoz samo v železnih vozovih. Če nimajo ti vozovi železnih zaklopnice, ki trdno zapirajo, se mora tovor popolnoma pokriti s takimi ponjavami, ki se ne morejo vneti, tudi če bi se neposredno doteknile plamena. Pošiljatelj in prejemnik sta dolžna, vršiti natovarjanje in raztovarjanje. Na zahtevo železnice mora pošiljatelj dobaviti tudi ponjave.

B. Ostali predpisi.

1) Če so izpolnjeni predpisi o posodah, navedeni pod A, se smejo z drugimi predmeti vred vkladati v močne, neprebojne, varno zaprte posode:

a) navadni fosfor (številka 1) v količinah do 250 gramov; tako neznatne količine se smejo vkladati, če so v vodi, tudi v močne, varno zaprte steklene posode, ki se morajo s pripravnim vkladnim materialom trdno vložiti v neprebojne pločevinaste posode; vsaka pločevinasta posoda s fosforjem se mora postaviti v zunanjo leseno posodo in tukaj pritrditi;

b) materije pod številko 2 v količini do 5 kilogramov;

c) cinkov etil in cinkov metil (številka 4) v količinah do 2 kilogramov. Posode se morajo trdno postaviti v zunanjo posodo. Ni pa dovoljeno, vkladati teh materij skupaj z drugimi materijami, ki se lahko vnamejo same od sebe, in tudi ne s sredstvi za streljanje in z raznesili (Ia), municijo (Ib), vžigali in ognjemetnimi predmeti (Ic) in zapalnimi tekočinami (III);

č) materije pod številka 12 in 13 brez omejitve.

2) Nastopne materije se prevažajo brez omejitve, če je v tovornem listu potrjeno:

a) da niso saje (številka 5), zmleto ali zrnato lesno oglje ali lesno oglje v kosih in oglje od usnja (številka 6) sveže žgane (t. j. da so ohlajene vsaj 48 ur);

b) da svila v predencih (številka 7) ni močno obtežena;

c) da niso materije, navedene v številkah 8 in 11, pomaščene, pokoščene in tudi ne pooljene;

č) da so mošnjiči, uporabljeni za droži (številka 14), očiščeni;

d) da je masa, uporabljena za prečiščanje plina (številka 15), popolnoma oksidirana.

3) Materije pod številko 8 — razen volne, uporabljene za čiščenje, in krp za čiščenje, vloženih po oddelku A, odstavku 6) — morajo biti suhe.

4) Tulci iz papirja (številka 12) se smejo prevažati samo, če je v tovornem listu potrjeno, da so se, ko so bili napojeni z mastjo ali oljem, najprej razgrelji, potem pa v vodi popolnoma ohladili. Obroči iz kartona (številka 12) morajo biti suhi in že tako dolgo ohlajeni, da se ne morejo vneti sami od sebe.

5) Za prevoz se jemljejo:

a) za cinkov etil in cinkov metil (številka 4) odkriti vozovi; manjše količine teh materij, in sicer do 2 kilogramov, se smejo prevažati, če so vložene po odstavku 1), c), z drugimi predmeti vred; drugače pa do 10 kilogramov tudi v pokritih vozovih;

b) za materije pod številka 7, 8 in 12 samo pokriti vozovi ali odkriti vozovi s krovno zaporo. Volna za čiščenje in krpe za čiščenje, vložene po oddelku A, odstavku 6), se smejo prevažati tudi v odkritih vozovih.

6) Glede cinkovega etila in cinkovega metila se je treba povsem ravnati po predpisih pod III, B, odstavkom 5).

III. Zapalne tekočine.

Nastopni predmeti so podložni posebnim pogojem:

1. Ogljikovi vodiki, in sicer:

a) sirovi petrolej in neprečiščeni petrolej, potem olja, dobljena od katrana iz rjavega premoga, šotna olja in olja iz skrilavca, asfaltova nafta in destilati iz teh materij, ogljikovi vodiki drugega izvora (n. pr. odpadki pri komprimiranju oljevitega plina), če pri 760 mm barometrične višine (reducirane na morsko

površino) ne zaplamte v Abel-Penskega aparatu pod 21° C ali v Pensky-Martensovem aparatu nad 100° C.

b) Sirovi petrolej in neprečiščeni petrolej, petrolejeva nafta, olja, dobljena od katrana iz rjavega premoga, od šote in skrilavca, asfaltova nafta kakor tudi destilati iz teh materij (bencin, ligroin, olje za čiščenje itd.), ogljikovi vodiki drugega izvora (n. pr. odpadki pri komprimiranju oljevitega plina), če razvijajo pri 760 mm barometrične višine (reducirane na morsko površino) v Abel-Penskega aparatu pod 21° C zapalne pare in če imajo pri 15° C specifično težo nad 0-680.

Olja, dobljena od katrana iz kamenega premoga, katerih specifična teža je pri 15° C manjša nego 0-950 (bencol, toluol, ksilol, kumul itd.).

c) Petrolejev eter (gazolin, plinov eter, neolin itd.) in podobne lahko zapalne materije, dobljene od petrolejeve nafte ali od katrana iz rjavega premoga, če znaša pri 15° C njih specifična teža največ 0-680.

2. Tekočine, narejene z mešanjem petrolejeve nafte ali podobnih lahko zapalnih tekočin s smolo, kavčukom, gutaperčo, milom, asfaltom, katraonom ali podobnimi materijami.

3. Etilov eter (žveplov eter), prav tako pomešan z drugimi tekočinami (n. pr. Hoffmannove kapljice), raztopine nitroceluloze v žveplovem etru (kolodij), v amilovem alkoholu, v etilovem alkoholu, v metilovem alkoholu, v kisovem etru, v amilovem acetatu, v acetonu, v nitrobencolu, v nitrotoluolu ali v zmesih teh tekočin (n. pr. zaponovi laki), največ enoodstotne raztopine nitroglicerina v alkoholu.

4. Raztopine nitroceluloze v kisovi kislini.

5. Metilov alkohol (lesni cvet), sirov in rektificiran, aceton, paraldehid, acetaldehid (v alkoholovih raztopini).

Eter vseh vrst, n. pr. amilov acetat, vsakovrstni tekoči etri, razen etilovega etra (o etilovem etru glej številko 3, o petrolejevem etru pa številko 1c)).

6. Obče sredstvo za denaturiranje špirita (lesni cvet, pomešan s piridinom).

7. Zmesi lesnega cveta in bencola (z zemeljskim voskom ali brez njega).

8. Žveplov ogljik (ogljikov sulfid).

9. Mastna olja, pokosti, barve, pomešane s pokostom, terpentinov olje (borovo olje) in druga etrska olja, patokova olja («fuzel»), absolutni alkohol, vinski špirit (vinski cvet) in tekočine, narejene iz teh materij (špiritovi laki, laki iz olja, sikativi, tekoča mila in podobne tekočine) v količinah nad 40 kilogramov.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1) Za vkladanje se uporabljajo močne, neprebojne, varno zaprte posode iz stekla, gline (kamenine itd.) ali kovine. Raztopine nitroceluloze v kisovi kislini se ne smejo pošiljati v kovinskih posodah. Za tekočine pod številka 1 a) in b), 2, 4, 5, 6, 7 in 9 se smejo jemati tudi močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode (sodi).

2) Posode iz stekla ali gline s tekočinami pod številka 1 od 1 do 9 kakor tudi pločevinaste posode s tekočinami pod številka 3 in 8 se morajo postavljati, posamezno ali po več skupaj, trdno s pripravnim vkladnim materialom v močne zunanje posode (košare iz vrbovega protja ali iz kovine, vedrice ali zaboje). Te zunanje posode (razen zabojev) morajo imeti dobre držaje za nošenje (ročice). Če so zunanje posode odprte, morajo biti zaščitene s pogrinalom. Če je pogrinalo iz slame, trske, rogoza ali podobnih lahko zapalnih materij, mora biti napojeno z ilovnatim ali apnenim beležem ali s podobno materijo z dodatkom vodnega stekla.

3) Na vsakem tovorku, v katerem so tekočine pod številka 1 b) in c), 3, 4 in 8, mora biti na rdečem dnu razločni natisnjeni napis: «Zapalno (Zapaljivo)». Košare in vedrice s steklenimi baloni morajo imeti razen tega razločni napis: «Nosilno (Nosilno)»! Ne smejo se prepeljavati na vozičkih in tudi ne nositi na ramah ali na hrbtu.

B. Ostali predpisi.

1) Tekočine pod številko 9 se prevažajo v količinah do 40 kilogramov brez omejitve. Pri vozovnih tovornih s špiritom v steklenicah ni treba zaščitnih pogrinal, predpisanih v oddelku A, odstavku 2), za

otvorjene zunanje posode, če ne drže poedine steklenice več nego 1 liter in če so odprte zunanje posode tako zaščitene, da se ne morejo ne prevaliti ne pasti.

2) Če se izpolnijo predpisi o posodah, navedeni pod A, se smejo vkladati skupaj z drugimi predmeti v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode:

- tekočine pod številko 9 brez omejitve;
- tekočine pod številkami od 1 do 7 v količinah do 10 kilogramov;
- žveplov ogljik (številka 8) v količinah do 2 kilogramov.

Posode s tekočinami pod številkami od 1 do 8 se morajo trdno vkladati v zunanje posode.

3) Pri ogljikovih vodikih pod številko 1 a) in b) se mora v tovornem listu navesti, da ustrezajo odredbam o zapalnosti in specifični teži, predpisanim pod 1 a) in b). Če take pripombe ni, je treba postopati s temi materijami kakor s petrolejevim etrom (številka 1 c)).

4) Za prevoz tekočin pod številkami od 1 do 8 se uporabljajo odkriti vozovi. V pokrite vozove se smejo natovarjati materije, navedene pod številkami od 1 do 7, v količini do 10 kilogramov, žveplov ogljik (številka 8) pa v količini do 2 kilogramov. Ta odredba velja tudi, če so omenjene materije vložene po odstavku 2), b) in c), skupaj z drugimi predmeti.

5) Za tekočine pod številkami od 1 do 8 veljajo še te-le odredbe:

a) Pred začetkom natovarjanja je treba na obeh straneh voza prilepiti listke s čitnim napisom: «Zapalno (Zapaljivo)» in «Premikaj pazljivo (Pazljivo razmeštati [manevrisati])!»;

b) poedini kosi se morajo varno vložiti v voz. Odprte košare in vedrice se morajo pritrditi na voz ter se ne smejo postavljati druga na drugo;

c) posode, ki se med prevozom poškodujejo, se morajo takoj raztovoriti ter se smejo, če jih ni mogoče hitro popraviti, prodati z zaostalo vsebino na pošiljateljev račun brez vsakih formalnosti;

č) neprebojno zaprte prazne pločevinaste posode, v katerih so bile take materije, se smejo prevažati v pokritih vozovih, druge posode pa se smejo prevažati v odkritih vozovih. Prejšnja uporaba posod se mora v tovornem listu navesti.

6) Za kotelne vozove in njih posode veljajo predpisi pod A, odstavkom 1), in B, odstavkoma 3) in 5), a).

7) Tekočine pod številkami od 1 do 9 se ne smejo prevažati v vozovih ali vozovnih oddelkih, v katerih so električne priprave, kakor elektromotorji ali generatorji pod tokom, transformatorji, strelvodne plošče, odporniki, varovala, elektromagnetne zavore, kurilne priprave. Toda v vozovih ali vozovnih oddelkih smejo biti žarnice, če so zaprte v posebno močne zaščitne okrove iz stekla in če so njih prekinjala (iztikala) in varovala na zunanji strani voz ali vozovnih oddelkov; potem izolirani žični vodi, ki so dobro zaščiteni zoper mehnično poškodbo.

IV. Strupene materije.

Nastopni predmeti so podložni posebnim pogojem:

1. Trdne (netekoče) arzenikalije, zlasti arzenasta kislina, rumeni arzenik (mišnica, avripigment), rdeči arzenik (realgar), nativni arzen (črepni kobalt, akontit, danait) itd.

2. Ferosilicij, dobljen po električni poti.

3. Cianov kalij in cianov natrij v trdnem stanju.

4. Tekoče arzenikalije, zlasti arzenova kislina.

5. Cianokalijev in cianonatrijev lug.

6. Strupeni kovinski preparati:

a) sublimat, beli ali rdeči precipitat, barve iz bakra, zlasti bakrena rja (zeleni volk), zeleni in modri pigmenti iz bakra; svinčev sladkor;

b) drugi svinčevi preparati, zlasti svinčev glaj (masikot), minij, svinčevo belilo in druge barve iz svineca; ostanki svineca in drugi odpadki, če je svinec v njih.

7. Modra galica (bakrov vitriol) in zmesi modre galice z apnom, sodo ali podobnimi materijami (prah za narejanje bordelaiske zmesi ali temu podobno).

8. Hlorovokisla soli.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1) Za vklad se morajo uporabljati trpežne, neprebojne in tako zaprte posode, da se vsebina ne more razsuti, izprašiti in da tudi ne more izkapati.

2) Materije pod številkami 1 in 3 se morajo vkladati:

a) v močne železne sode s privrtanim pokrovom in z obroči ali

b) v dvojne sode iz trdnega, suhega lesa z vložnimi obroči ali v take dvojne zaboje z oklepniimi trakovi. Notranje posode se morajo obložiti z neprebojno materijo. Namesto notranjih lesenih posod se smejo jemati tudi zavarjene pločevinaste posode ali posode iz stekla ali gline. Posode iz stekla ali gline se morajo s pripravnim vkladnim materialom trdno vložiti v zunanje posode (košare, vedrice, zaboje). Ob teh pogojih se sme tudi več takih posod združiti v en tovorek;

c) materije pod številko 4 se smejo vkladati tudi v vreče iz pokatranjenega platna, ki se vložijo v navaden sod iz močnega, suhega lesa.

3) Ferosilicij (številka 2) se mora vkladati v močne lesene ali kovinske posode, ki ne prepuščajo vode.

4) Materije pod številko 4 se vkladajo:

a) v posode iz kovine, lesa ali gume z dobrimi zaporami ali

b) v posode iz stekla ali gline, ki so vstavljene s pripravnim vkladnim materialom v močne zunanje posode (košare iz vrbovega protja ali iz kovine, vedrice ali zaboje). Zunanje posode (razen zabojev) morajo imeti dobre držaje.

5) Materije pod številko 5 se vkladajo:

a) v dobro zaprte železne posode, ki so z infuzorijsko prstjo, žagovino ali drugimi vsrkavajočimi materijami trdno vložene v trdne lesene ali kovinske posode, ali

b) v kotelne vozove. Kotli ne smejo imeti zakovnih šivov ali pa morajo imeti dvojne stene. Na spodnjih delih ne sme biti otvorov (pip, ventilov itd.). Otvori se morajo hermetično zamašiti in zaščititi s trdno privrtanimi kovinskimi kopicami.

6) Materije pod številko 6 se morajo vkladati:

a) v železne sode ali neprebojne sode iz trdnega, suhega lesa z vložnimi obroči ali v zaboje z oklepniimi trakovi ali

b) v železne posode (tako zvane hobbocks) ali

c) v posode iz stekla ali gline ali pri količinah do 10 kilogramov v dvojne močne mošnjiče iz papirja. Posode in mošnjiči se morajo s pripravnim vkladnim materialom trdno vložiti v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode;

č) pri vseh svinčenih barvah se smejo jemati tudi posode iz bele ali druge železne pločevine;

d) pri vseh spojinah svineca in bakra v raztopini, v kateri je voda, se smejo uporabljati tudi neprebojni kotli in kotelni vozovi iz materiala, ki mu spojine ne škodujejo.

7) Materije pod številko 7 se vkladajo v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode (sode ali zaboje) ali v močne, goste, dobro zaprte vreče.

8) Materije pod številko 8 se morajo vkladati v močne, neprebojne, s papirjem obložene in varno zaprte lesene posode (sode ali zaboje).

9) Na vsakem tovorku in na kotelnih vozovih z materijami pod številkami od 1 do 8 se mora razločno in trpežno označiti njih vsebina. Dopustne so skupne (kumulativne) označbe, kakor: arzenikalije, svinčevi preparati, strupene barve. Razen tega je treba pri materijah pod številkami 1, 3 do 5 in 6 a) dodati označbo: «Strup (Otrov)», pri ferosiliciju (številka 2) pa napis: «Čuvaj od vlage!», «Ne prevračaj (Ne prevrči!)»

B. Ostali predpisi.

1) Če se izpolnijo pogoji, navedeni v oddelku A glede posod, se smejo skupaj z drugimi predmeti vkladati v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode:

a) do 5 kilogramov materije pod številkami 1, 3 in 8; prepovedano pa je, cianov kalij, cianov natrij in hlorokisla soli skupaj vkladati s kisljinami ali kisljimi solmi;

b) do 10 kilogramov materije pod številko 6 a);

c) v kakršnikoli količini materije pod številkami 2, 6 a) in 7.

Če so v posodi materije pod številkami 1, 3, 4, 5 ali 6 a), mora imeti posoda napis: «Strupene (otrovne) materije».

2) Materije pod številkami 1, 3, 4, 5 in 6 a) se ne smejo tovoriti skupaj z življenskimi potrebščinami.

3) Materije pod številkami 3, 5 in 8 se ne smejo tovoriti skupaj s kisljinami, materiji pod številko 5 pa tudi ne s kisljimi solmi. Kotelni vozovi z materijama pod številko 5 se morajo uvrstiti v vlake tako, da jih vsaj en voz loči od voza s tekočimi kisljinami.

4) Materiji pod številko 5 se smeta prevažati samo v kotelnih vozovih ali odkritih vozovih.

5) Ferosilicij se mora predajati popolnoma suh in v popolnoma suhih posodah. Če se prevažata v odkritih vozovih, se morajo vozovi pokriti s ponjavami, ki ne prepuščajo vode.

6) Prazne posode, prazne vreče in prazni kotelni vozovi, v katerih so bile strupene materije pod številkami 1, 3, 4, 5 ali 6 a), se morajo popolnoma neprebojno zapreti. Njih prejšnja vsebina se mora označiti na njih in v tovornem listu. Predpis odstavka 2) je treba tudi vpoštevati.

V. Jedke materije.

Nastopni predmeti so podložni posebnim pogojem:

1. Žveplova kislina, kadeča se žveplova kislina (žveplova kislina z anhidridom, olej, vitriolovo olje, nordhausenska žveplova kislina), dušikova kislina (solitrova kislina, ločnica) in njene zmesi, solna kislina, fluorova kislina in raztopine, ki imajo več nego 40 % kisove kisline.

2. Hlorovo žveplo kakor tudi dušikovokisli (solitrovokisli) in žveplovokisli železov oksid (ferinitrat in ferisulfat, železov lug, železovo močilo).

3. Jedki lug (natrijev hidroksid), lug iz jedke sode (tudi kalijev hidroksid itd.), ostanki pri rafiniranju olja, amoniak, raztopljen v vodi.

4. Brom.

5. Anhidrid žveplove kisline.

6. Acetilov hlorid, antimonov pentahlorid, hromilov hlorid, fosforjev oksihlorid, fosforjev pentahlorid (fosforjev superhlorid), fosforjev trihlorid, sulfurihlorid, tionilov hlorid in hlorosulfonova kislina.

7. Vodikov superoksid.

8. Žveplov natrij in natronov koks.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1) Za vkladanje materij pod številkami od 1 do 4 se jemljejo močne, neprebojne, varno zaprte posode, ki jim vsebina ne škoduje. Za fluorovo kislino pod številko 1 glej odstavek 5). Posode morajo biti tako zaprte, da jih ne morejo poškodovati ne pretresi ne vsebina. Če se uporabljajo posode iz stekla ali gline, se morajo izpolniti še ti-le pogoji:

a) pri materijah pod številkami od 1 do 3 se morajo posode s pripravnim vkladnim materialom trdno vložiti v močne zunanje posode (košare iz vrbovega protja ali iz kovine, vedrice ali zaboje). Zunanje posode (razen zabojev) morajo imeti dobre držaje;

b) pri koncentrirani dušikovi kislini, ki ji je specifična teža pri 15° C (46·8° Baumé) najmanj 1·48, in pri rdeči kadeči se dušikovi kislini se morajo posode iz stekla ali gline trdno vložiti v zunanje posode z infuzorijsko prstjo ali drugimi pripravnimi suhimi zemeljskimi materijami, in sicer najmanj v količini, ki ustreza vsebini;

b) vkladnega materiala (a) in b)) ni treba, če so steklene posode vložene v železne košare in če jih drže prožne sponke, obložene z azbestom, tako, da se v košarah ne morejo premikati;

č) pri bromu (številka 4) je treba vložiti posode iz stekla ali gline v močne lesene ali kovinske posode in jih do vratu zasuti s pepelom, peskom ali infuzorijsko prstjo ali s podobnimi nezapalnimi materijami.

2) Priprave za gašenje ognja, ki imajo v sebi kisline pod številko 1, morajo biti tako urejene, da kislina ne more izkapati.

3) Električni akumulatorji, napolnjeni z žveplovo kislino (številka 1) ali jedkim lugom (številka 3), se morajo tako pritrditi v baterijski skrinjici, da se poedine stanice ne morejo premikati. Baterijsko skrinjico je treba z vsrkavajočim vkladnim materialom trdno vložiti v zaboj. Na pokrovih zaboja morajo biti razločni napisi: «Akumulatorji (Akumulatorji)» in «Zgoraj (Gore)». Če so akumulatorji napolnjeni, se morajo polji zaščititi zoper kratki stik.

Če so narejene stanice iz odpornega materiala, kakor iz lesa s svinčeno oblogo, trde gume ali železne pločevine, in če so na zgornjem delu tako urejene, da se jedka tekočina ne more preliti v opasni količini, akumulatorjev stanic in baterij ni treba vlagati, ako so s primernimi pripravami, kakor s stojali, pregrajami, podporami zaščitene, da se ne morejo prevaliti in tudi ne premikati in da jih ne morejo poškodovati drugi tovorki, ki eventualno padejo nanje. Stanic ali baterij, ki so vdelane v vozila zaradi njih uporabe, prav tako ni treba vkladati posebe, če so vozila v železniških vozovih varno pritrjena.

4) Za svinčevo usedlino iz akumulatorjev in svinčenih stanic, ki ima v sebi žveplovo kislino, se smejo uporabljati lesene posode samo, če kislina iz njih ne more izkapati.

5) Posode za fluorovo kislino (številka 1) morajo biti pri razredčenih kislinah iz svinca ali gutaperče; vendar pa se smejo uporabljati tudi lesene posode, če so znotraj obložene s parafinom. Za fluorovo kislino, koncentrirano vsaj na 70 %, se smejo jemati tudi železne posode z neprebojnimi privrtanimi zamaški. Te železne posode, polne kakor tudi prazne, se smejo predati samo, če je zunaj odstranjen vsak sled kislina. Na polnih in na praznih posodah za koncentrirano fluorovo kislino mora biti razločni in trpežni napis: «Koncentrirana 70 odstotna fluorova kislina (Koncentrirana 70 odstotna fluorna kislina)».

6) Anhidrid žveplove kisline (številka 5) se vklada:

a) v močne, pocinjene in zavarjene posode iz železne pločevine ali

b) v močne železne ali bakrene lagve, katerih odprti so varno in hermetično zaprti.

Posode in lagve se morajo z infuzorijsko prstjo ali podobnim nezapalnim materialom trdno vkladati v močne posode iz lesa ali železne pločevine.

7) Materije pod številko 6 se morajo vkladati:

a) v popolnoma neprebojne in z dobrimi zamaški opremljene posode iz varjenega železa, plavljenega železa, litega jekla, svinca ali bakra ali

b) v steklene posode. V tem primeru veljajo ti-le predpisi:

a) steklene posode morajo imeti močne stene in biti hermetično zaprte z dobro vbrušeni steklenimi zamaški, zavarovanimi zoper izpadanje;

β) če je v steklenih posodah več nego 5 kilogramov, se polože v kovinske posode. Lagve z manjšo vsebino se smejo vkladati v močne lesene posode, ki so razdeljene s pregrajami na toliko oddelkov, kolikor lagav se pošilja. Ena posoda ne sme imeti več nego štiri oddelke;

γ) steklene posode se morajo tako vložiti v zunanje posode, da so vsaj 30 mm oddaljene od sten. Praznine se morajo trdno izpolniti z infuzorijsko prstjo ali podobnim nezapalnim materialom; pri acilovem hloridu se sme uporabljati tudi žagovina;

δ) na pokrovih zunanjih posod se mora označiti vsebina ter narisati čaša ali napisati beseda: «K r h k o (L o m l j i v o)».

8) Za vodikov superoksid (številka 7) se morajo uporabljati lahko zaprte posode. Baloni, lagve ali vrči morajo biti dobro vloženi v močne zaboje ali košare z držaji.

9) Za rafinirani kristalizirani žveplov natrij (številka 8) se morajo jemati posode, ki ne prepuščajo vode, za sirovi nekristalizirani žveplov natrij kakor tudi za natronov koks pa neprebojne pločevinaste posode.

B. Ostali predpisi.

1) Če se izpolnijo predpisi, navedeni v oddelku A glede posod, se smejo skupaj z drugimi predmeti vkladati v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode:

a) do 500 gramov brom (številka 4);

b) do 2 kilogramov anhidrid žveplove kisline (številka 5); ta anhidrid se sme polniti tudi v močne steklene cevi, ki se zatope in z infuzorijsko prstjo pritrjujejo v močne, neprebojno zaprte pločevinaste posode;

c) do 5 kilogramov materije pod številko 6;

č) do 10 kilogramov materije pod številkami 1, 2 in 3.

Te materije se morajo v posodah pritrjati.

2) V tovornih listih se mora navesti ali potrditi:

a) pri dušikovi kislini (številka 1) v steklenih posodah specifična teža pri 15° C. Če specifična teža ni

navedena, se smatra kislina za koncentrirano (A, odstavek 1), b) in c));

b) pri svinčevi usedlini iz akumulatorjev in svinčenih stanic, ki ima v sebi žveplovo kislino, da kislina ne more izkapati;

c) pri ostankih žveplove kisline iz tvornic nitroglicerina, da so popolnoma denitrirani; drugače se ne smejo prevažati.

Pri ostankih kisline iz tvornic za nitrocelulozo takega potrdila ni treba. Neznatna količina nitroceluloze v kislini se ne jemlje v poštev.

3) Materije pod številkami od 1 do 5 se prevažajo v odkritih vozovih. Vendar pa se smejo uporabljati tudi pokriti vozovi:

a) za materije pod številko 3, če so vložene v močne, neprebojne železne sode, ki smejo biti napolnjeni največ do devet desetih prostornine;

b) za blago (številka 4) do 500 gramov, za anhidrid žveplove kisline (številka 5) do 2 kilogramov, za materije pod številkami 1, 2 in 3 do 10 kilogramov, bodisi da so materije vložene same zase, bodisi skupaj z drugimi predmeti, če so posode pritrjene v močnih lesenih posodah.

4) Vodikov superoksid (številka 7) kakor tudi žveplov natrij in natronov koks (številka 8) se prevažajo v pokritih vozovih ali v odkritih vozovih s ponjavo.

5) Če se predajo prazne posode, v katerih so bile materije pod številkami od 1 do 5, kot kosovno blago, morajo biti neprebojno zaprte ali pa popolnoma očiščene. Njih prejšnja vsebina se mora v tovornem listu navesti.

6) Predpisi odstavkov 3) in 5) ne veljajo glede priprav za gašenje ognja in glede akumulatorjev (A, odstavka 2) in 3)).

7) Posode s fluorovo kislino (številka 1) se morajo postaviti tako, da so zamaški zgoraj.

8) Za posode kotelnih voz, v katerih se prevažajo jedke materije, veljajo predpisi oddelka A, odstavka 1), razen odredb pod a) do č).

VI. Materije, ki rade gnijejo.

Nastopni predmeti so podložni posebnim pogojem:

1. Sveže kite, nepoapnjena sveža mezdra in odpadki obeh materij, sveži rogovi in parklji in sveže kosti kakor tudi druge živalske materije, ki rade gnijejo ali zaudarjajo, kolikor niso navedene v prihodnjih odstavkih.

2. Nenasoljene sveže kože.

3. Očiščene suhe kosti, izcejen loj, suhi rogovi in parklji.

4. Sveži telečji želodci, očiščeni vseh ostankov krme.

5. Izcejeni ostanki pri fabrikaciji mezdre (klejno apno, klejni sir ali klejni gnoj).

6. Neizcejeni ostanki, navedeni pod številko 5.

7. Hlevski gnoj, pomešan s steljo.

8. Druge fekalije (izmetki) in latrinske materije (materije iz stranišč).

9. Hišne smeti.

10. Živalske materije (cela trupla, njih deli in odpadki), ki se odvažajo zato, da se uničijo.

Prevozni predpisi.

A. Vkladanje.

1) Če se predajajo kot kosovno blago, se morajo vkladati materije tako-le:

a) materije pod številkami 1, 5 in 6

v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode (sode, vedrice, zaboje); vsebina ne sme tako zaudarjati, da je smrad nadležen;

b) materije pod številko 2

v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode (sode, vedrice, zaboje) ali v močne, goste, dobro zaprte vreče, ki so toliko namočene s pripravni razkužili, kakor s karbolovo kislino, lizolom, da se smrad vsebine ne čuti; vendar pa je uporabljanje takih vreč omejeno na mesece november, december, januar in februar;

c) materije pod številko 3

v neprebojne posode (sode ali vedrice) ali v močne vreče;

č) telečji želodci (številka 4)

v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode (sode ali vedrice). Od dne 1. aprila do dne 30. septembra morajo biti telečji želodci tako nasoljeni, da pride na vsak želodec po 15 do 20 gramov kuhinjske soil. Dno posode kakor tudi zgornja plast želodcev

se mora posuti s plastjo soli vsaj 1 cm na debelo. V tovornem listu se mora potrditi, da je ta predpis izpolnjen;

d) pasji izmetki (pasjak) (številka 8)

v močne, neprebojne, varno zaprte kovinske ali lesene posode;

e) golobji gnoj (številka 8)

v močne, neprebojne, varno zaprte lesene posode (sode ali vedrice); suh golobji gnoj se sme vkladati tudi v močne, goste vreče.

Posode ne smejo imeti zunaj nobenih sledov vsebine.

2) Za vozovne tovore veljajo nastopni predpisi:

a) materije pod številkami 1 in 2:

1. Če se uporabljajo nalašč prirejeni pokriti vozovi, ki so opremljeni s pripravami za zračenje (ventilacijo), vklada ni treba. Materije se morajo tako namočiti z vsaj 5%no karbolovo kislino ali z drugimi pripravni razkužili, da se duh po gnilobi ne more čutiti.

2. Če se uporabljajo navadni odkriti tovorni vozovi:

a) Od dne 1. marca do dne 31. oktobra se vkladajo v močne, goste vreče. Vreče se morajo tako namočiti s pripravni razkužili, kakor s karbolovo kislino, lizolom, da se ne čuti slabi duh vsebine. Vsaka pošiljka mora biti popolnoma pokrita s pogrinjalom iz močne tkanine (tako zvanega hmeljevega platna), napojenega z zgoraj omenjenima razkužiloma, to pogrinjalo pa z veliko nepokatrano ponjavo, ki ne prepušča vode.

β) Od meseca novembra do konca meseca februarja vreče niso potrebne. Vendar pa mora biti pošiljka popolnoma pokrita s pogrinjalom iz močne tkanine, to pogrinjalo pa z veliko nepokatrano ponjavo, ki ne prepušča vode. Spodnje pogrinjalo se mora, če je treba, tako namočiti z razkužiloma, navedenima pod a), da se duh po gnilobi ne more čutiti.

γ) Pošiljke, pri katerih se duh po gnilobi ne more odpraviti z razkužili, se vkladajo tako v močne, neprebojne, dobro zaprte sode ali vedrice, da se vsebina posode ne more čutiti po duhu.

b) Materije pod številkami 3, 7 in 9 se ne vkladajo posebe; vendar pa morajo biti, če niso vložene, popolnoma pokrite z neprebojnimi ponjavami. Pri hlevskem gnoju, namešanem s steljo (številka 7), je dovolj, če se pokrije s tenko plastjo peska ali prsti. Če je gnoj vlažen, ga vobče ni treba pokrivati. Za hišne smeti (številka 9) ni treba pogrinjala, če se prevažajo v nalašč prirejenih vozovih, ki onemogočujejo razpraševanje.

c) Telečji želodci (številka 4) se vkladajo po odstavku 1), č).

č) Materije pod številko 5 morajo biti popolnoma pokrite z dvema velikima, nepokatrano ponjavama, ki ne prepuščata vode. Spodnje ponjavo je treba tako napojiti s pripravni razkužili (karbolovo kislino, formaldehidom, lizolom itd.), da se duh po gnilobi ne more čutiti. Med obe ponjavi je treba nasuti plast suhega ugašenega apna, šotnega drobirja ali uporabljenega čresla.

d) Materije pod številko 6 se vkladajo po odstavku 1), a).

e) Materije pod številko 8 se vkladajo v močne, neprebojne, varno zaprte posode. Suhi pasjak in suhi golobji gnoj se smeta vkladati tudi v močne, goste vreče.

f) Materije pod številko 10 se smejo prevažati samo v nalašč prirejenih vozovih (primeri B, odstavek 9)).

B. Ostali predpisi.

1) Železnica sme omejiti prevoz na izvestne vlake; razen tega sme odrediti čas in rok za natovarjanje in raztovarjanje kakor tudi za dovažanje in odvažanje.

2) Materije pod številkami 7, 8 (razen pasjaka in golobjega gnoja), 9 in 10 se ne sprejemajo kot kosovno blago.

3) Posode s pasjakom se ne smejo kotaliti; dokler se prevažajo, morajo stati pokončno.

4) Pri vozovnih tovorih sme zahtevati železnica od pošiljatelj ali prejemnikov, da očistijo kraje, kjer se je blago natovarjalo ali raztovarjalo (tovorišča). Ob natovarjanju in raztovarjanju hišnih smeti je treba poskrbeti za priprave, ki po možnosti preprečujejo razpraševanje. Železnica sme zahtevati, da pošiljatelj in prejemniki naredijo te priprave.

5) Železniški vozovi, v katerih so se prevažali tovari materij pod številkami 1, 2, 3 in 7 nevroženi ali tovari materij pod številko 8, mora železnica po vsaki uporabi razkužiti tako, kakor je predpisano za prevoz živali na železnicah, da se odstranijo kužnine. Z desinfekcijo se morajo povsem odstraniti kužnine, ki se eventualno drže voz. Od tega so izvzeti samo taki vozovi, ki so odrejeni izključno za prevoz teh materij. Stroške za desinfekcijo mora povrniti pošiljatelj ali prejemnik.

6) Če se med prevozom začuti neugoden duh, sme železnica ob pošiljateljevih ali prejemnikovih stroških vsak čas uporabiti pripravna sredstva, da se smrad odpravi.

7) Materije pod številkami 3) in 4) se smejo prevažati v pokritih vozovih. Prepovedano jih je tovoriti skupaj z živlenskimi potrebščinami. Za prevoz hišnih smeti, se morajo uporabljati nalašč za to urejeni vozovi, ki preprečujejo razprševanje, ali pa neprebojni odprti vozovi s ponjavami, ki se dobro prilegajo. Materije pod številkami 1, 2, 5, 6, 7 in 8 se morajo prevažati v odkritih vozovih. (Primeri pa A, odstavek 2), a), 1)). Za prevoz suhega pasjaka, vložnega po predpisu pod A, odstavkom 2), e), poslednjem stavku, je treba uporabljati pokrite ali odkrite vozove s ponjavami, ki se dobro prilegajo.

8) Prazne posode in ponjave, ki se vračajo, morajo biti popolnoma očiščene in razkužene s pripravnimi sredstvi, da ne širijo duha po gnilobi. V tovarnem listu se mora navesti njih prejšnja uporaba. Prevažati se morajo v odkritih vozovih.

9) Materije pod številko 10 se prevažajo v železnih vozovih, ki ne prepuščajo ne zraka ne vode. Vozovi morajo biti opremljeni z ventili, da ne razpočijo vozovne stene, če bi bil pritisk plinov previsok. Vozovi se morajo razkuževati po predpisih odstavku 5), in sicer takoj po raztovoritvi, če je izviral njih vsebina od živali, ki so bile okužene z govejo kugo, vraničnim prisadom, steklino, garjami ali slinavko in parkljevko, drugače pa vsake štiri tedne.

Pripomba uredništva:

V «Službenih Novinah» so dodane še te-le priloge:
 priloga III. z obrazcem za sporovozni tovarni list (§ 55. ž. p. u.);
 priloga IV. z obrazcem za brzovozni tovarni list (§ 55. ž. p. u.);
 priloga V. z obrazcem obče izjave o vkladanju blaga (§ 62. ž. p. u.). Ta priloga ima naslednje besedilo:

**Општа изјава
 Општа изјава
 Обча изјава**

Отправништво робе железнице
 Отправништво робе железнице
 Отправништво робе железнице

У прима на мој (наш) захтев
 и прима на мој (наш) захтев
 в превзема на мој (наш)
 сву ниже означену робу, коју му од данас будем(-о)
 сву ниже означену робу, коју му од данас будем(-о)
 захтево всо ниже означено робо, ки му јо будем(-о)
 предавао(-ла, -ли) на превоз, и то:
 предавао(-ла, -ли) на превоз, и то:
 од данес напреј предајал(-ла, -ли) в превоз, и сicer:

.....

Ако се у дотичном товарном листу будем(-о)
 Ако се у дотичном товарном листу будем(-о)
 Ако се будем(-о) в дотичном товарном листу
 позвао(-ла, -ли) на ову изјаву, признајем(о) овим
 позвао(-ла, -ли) на ову изјаву, признајем(о) овим
 изсклицеал(-ла, -ли) на то изјаву, признавам(о) с тем
 изречно, да ова роба нема завоја.
 речно, да ова роба нема завоја.
 ресно, да та роба нима завоја.

има завој са следећим недостацима:
 има завој са следећим недостацима:
 има завој са следећим недостацима:

.....

У дне 19..
 У дне 19..
 V дне 19..

* Речи «нема завоја» или «има завој са следећим недостацима» прецртаће се према стању, у коме се пошиљке предају.
 Рећи «нема завоја» или «има завој са следећим недостацима» прецртаће се према стању, у коме се пошиљке предају.
 Беседе «нима завоја» или «има завој са следећим недостацима» је цртати по стању, в katerem се пошиљке предају.

Priloga V.
 (§ 62. ž. p. u.)

E 1318/25—8. 1742
Dražbeni oklic.
 Dne 9. oktobra 1925. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga za katastralno občino Ježico, vl. št. 79 in 656.

Cenilna vrednost: 61.095 Din; vrednost pritekline: 800 Din; najmanjši ponudek: 31.563 Din 34 p. Pravice, ki ne bi dopuščale dražbe, je oglasiti pri podpisnem sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani,
 dne 17. julija 1925.

Razne objave.

1760

Razpis službe.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje službo uradnika-strokovnjaka v bančnih in drugih denarnih poslih.

Prošnje za sprejem, opremljene z običajnimi dokazili, osobito o dosedanjem uspešnem službovanju, naj se vložijo do dne 20. oktobra 1925. pri ravnateljstvu pokojninskega zavoda v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani,
 dne 1. oktobra 1925.

1753

Naznanilo.

Po predhodnem dogovoru z društvom denarnih zavodov v Zagrebu je sklenilo društvo bančnih zavodov za Slovenijo v Ljubljani v seji z dne 10. septembra 1925. sporazumno z večino hranilnic in posojilnic Slovenije izpremeniti obrestno mero za vloge na vložne knjižice izza dne 1. oktobra 1925., in sicer tako, da bo znašala pri vlogah a vista 5 % in pri vlogah, vezanih na odpoved preko treh mesecev, največ 7 %.

Na podstavi navedenega sklepa vabimo vse naše vlagatelje na vložne knjižice, naj predložijo v najkrajšem roku svoje vložne knjižice na naši menjalnici, da se zabeleži nova obrestna mera. Obenem opozarjamo, da bomo pri vseh vlogah, odnosno vložnih knjižicah, ki bi nam ne bile predložene v navedeno svrhu, izpremenili obrestno mero sami, in sicer na podstavi eventualno dogovorjenega odpovednega roka in po zgoraj navedenem sklepu, torej pri prostih vlogah 5 % p. a., pri vlogah, vezanih do treh mesecev, 6 % p. a., pri vlogah, vezanih preko treh mesecev, 7 % p. a.

Ceška industrijalna in gospodarska banka,
 podružnica v Ljubljani,
 dne 30. septembra 1925.

1752

Objava.

Jugoslavenska banka, d. d., podružnica v Ljubljani, obvešča s tem svoje vlagatelje na knjižice, da znižajo po sklepu društva bančnih zavodov v Sloveniji obrestno mero:

1.) z dnem 1. oktobra 1925. na 5 % za naslednje vloge: številke 2, 47, 50, 52, 55, 59, 73, 78, 80, 81, 88, 105, 122, 123, 125, 126, 127, 132, 133, 135, 142, 147, 150, 153, 156, 158, 163, 166, 172, 173, 175, 179, 180, 183, 189, 190, 191, 192, 194, 201, 203, 204, 208, 214, 217, 218, 220, 227, 228, 229, 231, 244, 247, 255, 265, 266, 267, 268, 272, 274, 277, 279, 281, 284, 298, 299, 301, 304, 305, 306, 308, 309, 314, 315, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 327, 332, 335, 340, 341, 342, 347, 350, 362, 373, 374, 376, 379, 383;

2.) z dnem 1. novembra 1925. na 5 % za naslednje vloge: številke 176, 207, 249, 311;

3.) z dnem 1. decembra 1925. na 5 % za naslednje vloge: številke 84, 181, 226, kolikor ne bi ob navedenem terminu vezali svojih vlog na najmanj tri mesece zaradi obrestovanja po tedanji obrestni meri, določeni po sklepu društva bančnih zavodov v Sloveniji za vezane vloge (sedaj 7 %);

4.) z dnem 1. januarja 1926. na 7 % za naslednje vloge: številke 144, 157, 159, 182, 193, 195, 206, 211, 212, 213, 251, 256, 261, 270, 287, 297, 300, 336, 337, 338, 339, 334.

Jugoslavenska banka, d. d., podružnica v Ljubljani.

Razglasi drugih uradov in oblastev.

S 20/25.—2.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Josipa Pohleja, trgovca v Rajhenburgu.

Konkurzni komisar: Dr. Aleksander Poznik, predstojnik okrajnega sodišča v Sevnici.

Upravnik mase: Ivan Ušlakar, notar v Sevnici.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču v Sevnici dne 22. septembra 1925. ob devetih. Oglasitveni rok do dne 10. oktobra 1925. pri okrajnem sodišču v Sevnici. Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 28. oktobra 1925. ob devetih.

Okrajno sodišče v Celju, oddelek I.,
 dne 12. avgusta 1925.

S 21/25.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Genovefe Walterjeve, šivilje in trgovke v Hrastniku št. 117.

Konkurzni komisar: dr. Arnold Pernat, deželno-sodni svetnik okrajnega sodišča v Laškem.

Upravnik mase: dr. Fran Prislan, notar v Laškem.

Prvo zborovanje upnikov pri okrajnem sodišču v Laškem dne 10. septembra 1925. ob devetih. Oglasitveni rok do dne 20. septembra 1925. Narok za ugotavljanje pri imenovanem sodišču dne 6. oktobra 1925. ob devetih.

Okrajno sodišče v Celju, oddelek I.,
 dne 17. avgusta 1925.

1745

Cw a 415/25—2.

Oklic.

Josipu Kaplanu, trgovcu, sedaj na Dunaju, II., Schüttelstrasse 73, je vročiti v pravdni stvari Ignacija Stuparja, upravitelja namestnika Jugoslavenske banke, d. d., podružnice v Ljubljani, menično tožbo z dne 5. septembra 1925., opr. št. Cw a 415/25—1, zaradi 19.552 Din 16 p s pripadki.

Ker je bivališče Josipa Kaplana neznan, se mu postavlja za skrbnika dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
 oddelek II.,
 dne 19. septembra 1925.

E 688/25—2.

Oklic.

Bogdanu Gj. Pušiću, industrijcu v Celju, sedaj neznanega bivališča, je vročiti v izvršilni stvari Dragoljuba M. Marinkovića, odvetnika v Beogradu, zastopanega po drju. Ernestu Kalanu, odvetniku v Celju, sklep opr. št. E 688/25—1, s katerim se dovoljuje izvršba na premičnine in terjatve.

Ker je sedanje bivališče Bogdana Gj. Pušića neznan, se mu postavlja za skrbnika Rado Jereb, notar v Konjicah.

Okrajno sodišče v Konjicah, oddelek II.,
 dne 23. septembra 1925.

1746

1757